VERSLAG

VAN

HET BEHEER EN DEN STAAT

DER

NEDERLANDSCHE KOLONIEN

IN

WEST-INDIE,

EN VAN DE BEZITTINGEN

TER KUSTE VAN GUINEA,

OVER 1866,

ter voldoening aan het 1ste lid van art. 60 der Grondwet, aan de Staten-Generaal ingezonden bij brief van den Minister van Kolonien, van 11 April 1868, lit. B, n°. 32.

INHOUD

VAN HET VERSLAG DER KOLONIE SURINAME 1866.

BIJLAGEN.

(1) De bijlagen A-Q zijn, ter inzage van de leden der Kamer, ter griffie nedergelegd.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

VERSLAG WEGENS SURINAME.

N°. 2.

A. Grondgebied.

In 1866 kwam geene verandering in het grondgebied van Suriname.

B. Bevolking.

Blijkens het verslag over 1865 bedroeg de bevolking, met uitzondering van die van het leprozen-etablissement Batavia en van de Indianen en Boschnegers, op ultimo December van dat jaar 50 578 hoofden, te weten:

	Mannen.		Vrouwen.		TOTAAL.	
	24 712		25 866		50 578	
Hierbij gevoegd:						
geboren in 1866	820		822		1 642	
aangekomen in 1866.	702		240		(¹) 942	
van het etablissement Batavia verwijderd en in de maatschappij weder toegelaten	14		16		30	
		26 248		26 944		53 192
en afgetrokken:						
overleden in 1866	1 418		1 191		2 609	
vertrokken in 1866	154		68		222	
naar het leprozen-etablissement Batavia opgezonden	10		10		20	
		1 582		1 269		2 851
Blijft op ultimo December 1866. .		24 666		25 675		50 341

(1) Hieronder begrepen 807 Chinesche immigranten.

Op ultimo December 1865 waren op het leprozen-etablissement Batavia aanwezig:

	Mannen.		Vrouwen.		TOTAAL.	
	120		123		243	
Geboren in 1866	2		4		6	
Opgenomen in 1866	10		10		20	
		132		137		269
Van het etablissement verwijderd .	14		16		30	
Overleden in 1866	8		9		17	
		22		25		47
Blijft op ultimo December 1866. .		110		112		222

De geheele bevolking behalve die van Batavia en de Indianen en Boschnegers, bedroeg dus op ultimo December 1866, 50 341 hoofden, waarvan 24 666 mannen en 25 675 vrouwen.

Nadere bijzonderheden aangaande de verdeeling der bevolking worden aangetroffen in de volgende tabel.

Bevolking op ultimo December 1866.

	Personen, niet behoorende tot een der beide in de twee volgende kolommen genoemde kategorien.			Onder Staatstoezigt geplaatsten.			Immigranten.			Totaal generaal.	Aanmerkingen.
	GESLACHTEN.										
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.		
De stad Paramaribo en hare buitenwijken.	6763	7658	14 421	2 318	3 599	(1) 5 917	»	»	»	(2) 20 338	
De forten Zeelandia en Nieuw-Amsterdam en de verschillende posten in de districten.	747	74	821	34	14	48	»	1	1	870	
De zeemagt en koopvaardijvloot ter reede van Paramaribo, gemiddeld berekend op . .	500	»	500	»	»	»	»	»	»	500	
Boven-Suriname	73	35	108	482	448	930	89	40	129	1 167	
Beneden-Suriname	90	41	131	1 130	1 249	2 379	201	51	252	2 762	
Boven-Para.	84	66	150	713	717	1 430	»	»	»	1 580	
Beneden-Para	173	118	291	1 300	1 316	2 616	155	12	167	3 074	
Boven-Commewijne	23	9	32	342	326	668	»	»	»	700	
Beneden-Commewijne . . .	83	48	131	1 164	1 200	2 364	82	16	98	2 593	
Commetewane	34	18	52	664	705	1 369	11	»	11	1 432	
Beneden-Cottica	115	53	168	1 902	1 948	3 850	231	55	286	4 304	
Matappica	51	32	83	1 045	1 068	2 113	33	19	52	2 248	
Boven-Cottica	68	25	93	809	964	1 773	6	»	6	1 872	
Perica.	28	10	38	353	354	707	47	11	58	803	
Boven-Saramacca.	34	25	59	67	68	135	»	»	»	194	
Beneden-Saramacca	144	81	225	685	715	1 400	96	39	135	1 760	
Nickerie	122	47	169	637	716	1 353	279	65	344	(3) 1 866	
Coronie	89	70	159	874	949	1 823	»	»	»	(4) 1 982	
Etablissement Albina aan de Marowijne	3	3	6	»	»	»	12	3	15	21	
Etablissement Batavia aan de Coppename	110	112	222	»	»	»	»	»	»	222	
Totaal	9334	8525	17 859	14 519	16 356	30 875	1242	312	1554	50 288	

Aanmerkingen.

(1) Van deze vonden 110 hun onderhoud bij den veldarbeid op de gronden binnen de grenzen van het stadsdistrict. 86 hunner waren daartoe bij contract verbonden. De overige 24 waren kinderen. Deze 110 zijn niet begrepen onder de 14 436 contractanten in de buitendistricten, voorkomende op den bij het emancipatie-rapport over 1866 gevoegden staat D.

(2) Dit cijfer van 20 338 komt meer nabij de waarheid dan dat van het vorige jaar, hetwelk toen, ten gevolge van verkeerde opgave van een der wijkmeesters, veel te laag was gesteld.

(3) Benevens 605 personen te Nieuw-Rotterdam woonachtig, waaronder 192 door het Gouvernement te werk gesteklen.

(4) Benevens 60 personen die niet op de plantages woonachtig zijn.

NB. Het totaal generaal bedraagt met inbegrip van evengemelde 605 en 60 personen alzoo 50 953 personen.

Omtrent de meerdere of mindere juistheid van vorenstaande opgaven wordt verwezen naar hetgeen in vorige verslagen daarover is gezegd. (1)

In de hierbij gevoegde uitgebreide districtsstaten (bijlagen A—P) worden uitvoerige mededeelingen aangetroffen aangaande de bevolking, de voortbrengselen en den toestand van elke plantage.

De geboorten, huwelijken, echtscheidingen en sterfgevallen die in 1866 hebben plaats gehad, zijn in de twee volgende staten aangegeven.

Staat der geboorten, huwelijken en echtscheidingen gedurende het jaar 1866.

GESLACHTEN.	Dood geboren.	GEBOORTEN.					Huwelijken.	Echtscheidingen.
		In echt.	Buiten echt.	Te zamen.	Op Batavia.	Generaal totaal.		
Mannelijk . . .	49	108	712	820	2	822	245 (2)	»
Vrouwelijk. . .	37	117	705	822	4	826		
	86	225	1417	1642	6	1648		

Staat der sterfgevallen gedurende het jaar 1866.

GESLACHTEN.	Levenloos aangegeven.	Beneden de 3 jaren.	Van 3 tot beneden de 10 jaren.	Van 10 tot beneden de 20 jaren.	Van 20 tot beneden de 30 jaren.	Van 30 tot beneden de 40 jaren.	Van 40 tot beneden de 50 jaren.	Van 50 tot beneden de 60 jaren.	Van 60 en daarboven.	Onbekende ouderdom.	Totaal.	Op Batavia.	Totaal-generaal.
Mannelijk	49	358	151	91	177	177	161	132	129	42	1418	8	1426
Vrouwelijk . . .	37	375	162	88	77	105	70	102	198	14	1191	9	1200
	86	733	313	179	254	282	231	234	327	56	2609	17	(3) 2626

(1) In het Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende de West-Indische Regeringsverslagen over 1865, wordt gewezen op het groote verschil tusschen de verschillende bevolkingsopgaven, waaromtrent, blijkens de noot op bladz. 4 van dat Verslag reeds des Gouverneurs aandacht was gevestigd.

Thans bedraagt volgens bovenstaande tabel het totaal der bevolking 50 453 — na aftrek der 500 hoofden geschat voor de zeemagt en koopvaardijvloot, — terwijl de opgaaf op bladz 2 daarvoor 50 341 hoofden stelt. Het verschil is dus thans zeer gering.

(2) Bij 123 van deze huwelijken zijn 323 kinderen gelegitimeerd, waarvan 155 van het mannelijk en 168 van het vrouwelijk geslacht.

(3) Hieronder zijn niet begrepen de 86 levenloos aangegevenen.

» De sterfte onder de *geëmancipeerde* bevolking", zegt de Gouverneur, » kan, even als die onder de niet-geëmancipeerde, op p. m. 5 per cent worden gesteld. De geboorte daarentegen leverde onder de eerstgemelde een gunstiger resultaat op dan onder de laatstgenoemde.

» De ten gevolge van plaatselijke invloeden altijd ongunstige verhouding tusschen geboorte en sterfte, is niet beter geworden, hetgeen, behalve aan den algemeen slechten gezondheidstoestand der laatste jaren, waarbij in 1866 nog eene epidemie van gele koorts kwam, te wijten is aan onverschilligheid der mindere klassen in het tijdig inroepen van geneeskundige hulp, aan mindere zorg der vrijgemaakte moeders voor hunne kinderen, nu het toezigt daarover vroeger door de gezagvoerders gehouden, niet meer bestaat; aan het heen en weder trekken en de gedurige verhuizingen der plantagebevolking; de toegenomen duurte der levensmiddelen en in verband daarmede de slechte voeding, oorzaken die, naar men vreest, ook bij de invoering van de voorgenomen geneeskundige regeling niet spoedig uit den weg zullen te ruimen zijn. (1)

Indianen.

Met betrekking tot de Indianen valt over 1866 niets bijzonders te melden.

Boschnegers.

Als eene bijzonderheid kan melding worden gemaakt van het huwelijk van den kapitein bij de Matuari-boschnegers ADRAAI met eene vrijgemaakte negerin, zijnde dit het eerste wettig huwelijk dat bij hen is gesloten.

Volgens opgave van den posthouder zouden zich op ultimo December 1866 ongeveer 1300 boschnegers aan de Marowijne bevonden hebben.

C. Algemeen beheer.

Het bij de publicatie van den 27sten October 1865 (*Gouvernementsblad* n°. 12), afgekondigd nieuwe Reglement op het beleid der regering, waarbij in de kolonie de vertegenwoordigende regeringsvorm is ingevoerd en haar eene ruime mate van zelfbestuur wordt gewaarborgd, trad met 1 Januarij 1866 in werking.

Bij zijne proclamatie van 1 Januarij 1866, opgenomen in het *Gouvernementsblad* onder n°. 1, gaf de Gouverneur van die invoering aan de bevolking van Suriname kennis.

» Dat reglement" zegt de Gouverneur, » is door de bevolking op hoogen prijs gesteld, en terwijl de kalme en ordelijke wijze, waarop de eerste verkiezingen plaats vonden, reeds aanvankelijk het bewijs leverden dat zij de haar geschonken regten wist te waarderen, heeft de ondervinding, tot dus ver opgedaan, de meest ondubbelzinnige blijken geleverd dat het reglement goed werkt. De Koloniale Staten vereenigden zich met het Bestuur ter bevordering van de belangen der kolonie, eene zamenwerking die, met grond mag het worden verwacht, er toe leiden zal om Suriname langzamerhand op te beuren uit den achterlijken toestand, waarin het sedert jaren verkeert."

I. DE GOUVERNEUR.

De Gouverneur deed in de tweede helft der maand October 1866, vergezeld van eenige autoriteiten, eene inspectiereis naar districten Commewijne, Cottica en Perica. In Januarij 1867 bezocht hij de districten Saramacca, Nickerie en Coronie, alsmede de rivieren Coppename en Corantijn.

II. DE RAAD VAN BESTUUR.

Blijkens art. 58 van het nieuwe Reglement op het beleid der regering, bestaat de Raad van Bestuur uit den Gouverneur als voorzitter, den procureur-generaal als onder-

(1) Naar aanleiding van den in het verslag door de Commissie van Rapporteurs geuiten wensch, wordt aan het Koloniaal bestuur verzocht om in een volgend verslag de Surinaamsche bevolking ook te omschrijven naar de verschillende kerkgenootschappen.

voorzitter en drie door den Koning te benoemen leden. Daartoe werden bij Koninklijk besluit van den 4den December 1865, n°. 67, benoemd de heeren:

mr. C. H. IMMERZEEL, administrateur van finantien;

W. E. RUHMANN, oud lid van den Kolonialen Raad;

mr. E. A. VAN EMDEN, gouvernements-secretaris.

De raad werd den 16den Januarij 1866 geïnstalleerd.

Aan den heer mr. C. H IMMERZEEL, werd bij Koninklijk besluit van 21 April 1866, n°. 56, eervol ontslag verleend als lid van den raad, terwijl bij dat zelfde besluit als zoodanig werd benoemd de heer J. A. T. COHEN STUART, die hem ook opvolgde als administrateur van finantien.

De werkzaamheden van den Raad van Bestuur zijn omschreven in art. 63 en volgende van het Regeringsreglement.

Door den Gouverneur werd, in overeenstemming met het gevoelen van den Raad van Bestuur, vastgesteld een reglement van orde voor dien raad.

III. DE KOLONIALE STATEN.

De Koloniale Staten uitmakende het vertegenwoordigend ligchaam der kolonie, bestaan uit dertien leden, waarvan vier door den Gouverneur benoemd en negen regtstreeks gekozen worden door kiezers. De vereischten om kiezer te zijn, worden aangewezen in art. 69 en volgende van het Regeringsreglement.

Na de vaststelling van een voorloopig kiesreglement, regelende het kiesregt en de benoeming van leden der Koloniale Staten, bij besluit van 28 Februarij 1866, opgenomen in het *Gouvernementsblad* onder n°. 2, werden door de kiezers tot leden der Koloniale Staten gekozen de heeren: mr. G. J. A. BOSCH REITZ, E. F. L. MOLLINGER, mr. B. E. COLAÇO BELMONTE, S. SOESMAN Jr., J. J. HEWITT, N. T. A. ARLAUD, D. BENJAMINS, J. V. BOUGUENON en F. CARSTAIRS.

Ter voldoening aan de eerste alinea van art. 68 van het Regeringsreglement werden voor het eerste zittingjaar door den Gouverneur tot leden der Koloniale Staten benoemd de heeren: mr. J. MAURITSZ GANDERHEYDEN, mr. J. M. JANSEN EYKEN SLUYTERS, mr. F. H. VAN AFFELEN VAN OORDE en S. B. DE MESQUITA.

De eerste vergadering der Koloniale Staten werd door den Gouverneur den 8sten Mei 1866 geopend.

Tot het tijdelijk vervullen der functien van griffier der Koloniale Staten, werd door den Gouverneur ter beschikking der Staten gesteld de 1ste commies ter gouvernementssecretarie E. C. WESENHAGEN. Tot griffier werd later benoemd de heer J. H. DE GRANADA, welke den 18den Julij in functie trad.

Voor de eerste vergadering werden door den Gouverneur benoemd tot voorzitter van de Staten de heer mr. J. MAURITSZ GANDERHEYDEN en tot onder-voorzitter de heer S. SOESMAN Jr.

IV. GOUVERNEMENTS-SECRETARIE.

In 1866 hadden op dit bureau slechts eenige geringe mutatien plaats.

V. BETREKKINGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN.

Bij de navolgende publicatien werden afgekondigd de daarbij genoemde wetten en Koninklijke besluiten, als:

1°. bij die van 6 Maart 1866 (*Gouvernementsblad* n°. 3), het Koninklijk besluit van 5 October 1865 (*Staatsblad* n°. 119), betreffende het tractaat van vriendschap en handel tusschen Nederland en China;

2°. bij die van 21 Junij 1866 (*Gouvernementsblad* n°. 4), het Koninklijk besluit van 18 April 1866 (*Staatsblad* n°. 75), betreffende de tusschen Nederland en Spanje gesloten overeenkomst tot regeling der voorwaarden waarop de consulaire agenten in de wederzijdsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten;

3°. bij die van den 26sten Junij 1866 (*Gouvernementsblad* n°. 5), de wet van den 9den April 1866 (*Staatsblad* n°. 21), houdende goedkeuring van sommige artikelen der overeenkomst van 7 December 1865 tusschen Nederland en Belgie gesloten tot aanvulling van het handels- en scheepvaartverdrag tusschen die beide Staten van 12 Mei 1863; en

4°. bij die van den 10den September 1866 (*Gouvernementsblad* n°. 8), het Koninklijk besluit van den 14den Mei 1866 (*Staatsblad* n°. 79), houdende opneming in het *Staatsblad* van de bovengenoemde op 12 Mei 1863 tusschen Nederland en Belgie gesloten overeenkomst.

De heer A. VON KÖNIGSLÖW werd in Augustus 1866 erkend en toegelaten als consul van Pruissen te Paramaribo.

Tusschen het Gouvernement van Suriname en dat van Fransch en van Britsch Guyana heerschte eene goede verstandhouding.

In Mei 1866 werden afgekondigd de drie waarschuwingen voorkomende in de *Staats-courant* van den 20sten Maart 1866, n°. 67, ter zake van de oorlogen in Zuid-Amerika tusschen Brazilie en Paraguay en tusschen Spanje en Chili en Peru.

Een groot aantal van Fransch Guyana ontvlugte gedeporteerden kwam weder in 1866 in Suriname aan.

Voor zoover zij daartoe in de termen vielen werden zij op aanvraag uitgeleverd, terwijl eenigen naar Brazilie werden verscheept.

D. Gewestelijk beheer.

Het aan de districtscommissarissen bij art 14 der Publicatie van 23 April 1863 (*Gouvernementsblad* n°. 10) voorgeschreven onderzoek heeft gedurende de daartoe aangewezen maanden plaats gehad. » De bevindingen der districts-commissarissen te dier gelegenheid", zegt de Gouverneur, » hebben over het algemeen redenen tot tevredenheid gegeven. De geneeskundige verpleging vordert echter regeling en het onderwijs meerdere uitbreiding.

» De gewapende burgermagt in de districten heeft even als in vroegere jaren overal goeden wil en loffelijken ijver betoond."

In de meeste districten werd versterking van de politiemagt gevorderd.

Het aantal winkels is blijkens den volgenden staat over het algemeen toegenomen; in Beneden-Cottica en Matappica is dat aantal zelfs zoo aanzienlijk, dat het belang der winkeliers in minder gunstige verhouding tot de bevolking staat.

NAMEN DER DISTRICTEN.	GETAL WINKELS EN BAKKERIJEN IN		
	1864.	**1865.**	**1866.**
Boven-Cottica	7	12	16
Perica	6	6	2
Beneden-Commewijne	8	8	11
Commetewane	6	4	5
Boven-Commewijne	3	3	4
Beneden-Cottica	15	25	23
Matappica	10	15	15
Beneden-Suriname . . . . . . } Boven-Suriname . . . . }	14	14	17
Beneden-Para	6	8	8
Boven-Para	2	1	2
Beneden-Saramacca . . . . . . } Boven-Saramacca . . . . }	8	9	11
Nickerie	6	6	9
Coronie	15	15	16
Totaal . . .	106	126	139

Uit de rapporten der districts-commissarissen worden eenige door den Gouverneur vermelde bijzonderheden overgenomen. Overigens wordt voor meerdere inlichtingen verwezen naar het emancipatie-rapport en naar de hoofdstukken Bevolking, Eeredienst, Politie, Onderwijs, Geneeskundige dienst, onder Staatstoezigt geplaatsten, Immigratie en Nijverheid.

a. Boven-Cottica en Perica.

» Door den waarnemenden district-commissaris zijn 35 reizen naar de plantages gedaan om werkovereenkomsten te sluiten, de gelegenheid aan te bieden om de contracten tijdig te prolongeren of op te zeggen, een onderzoek in te stellen naar aanleiding van de klagten der gezagvoerders en der vrijgemaakten en de halfjaarlijksche inspectien te bewerkstelligen.

» De productie van suiker en banannen in Boven-Cottica heeft die van het vorige jaar overtroffen; daarentegen is de productie van katoen en koffij minder geweest. Over het algemeen is de toestand van dat district verre van ongunstig, te meer daar het in den loop des jaars geen verlies aan arbeiders heeft geleden, terwijl er, volgens deskundigen, gegronde hoop bestaat dat de productie in 1867 die van dit jaar zal overtreffen.

» Perica heeft wegens het belangrijk verlies van arbeiders in 1865, die naar andere districten zijn verhuisd, minder suiker en banannen opgeleverd. Daar het echter even als boven-Cottica in dit jaar geene vermindering van arbeiders heeft ondergaan, is het vooruitzigt niet ongunstig.

» De vereenigde burgermagt bestond op ultimo December 1866 uit: 1 kapitein, 2 1ste luitenants, 3 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 1 sergeant-majoor, 5 sergeanten, 1 fourrier, 10 korporaals en 39 schutters.

» Detachementen marechaussées, elk bestaande uit 1 brigadier, 1 maréchaussée der 1ste klasse en 3 marechaussées der 2de klasse, zijn op Ephrata (Boven-Cottica) en op Rustenburg (Perica) gevestigd.

» In Boven-Cottica zijn 6 bakkerijen en 10 winkels; in Perica 1 bakkerij en 1 winkel."

b. Beneden-Commewijne, Commetewane en Boven-Commewijne.

» De waarnemende districts-commissaris heeft, zoo dikwijls zulks gevorderd werd, de plantages in de opgemelde drie districten bezocht, en zich bovendien ter bespoediging van de afdoening van zaken betreffende de hoogerop gelegen plantages, geregeld twee malen 's maands naar Commetewane en eenmaal 's maands naar Boven-Commewijne begeven.

» De bureauwerkzaamheden waren in October zoo zeer toegenomen, dat de waarnemende districts-commissaris gemagtigd is geworden om voorloopig een schrijver te werk te stellen, die op ultimo December 1866 nog in dienst was.

» Ofschoon de productie, vooral wat de suikerplantages betreft, niet geheel aan de verwachting heeft beantwoord, zoo mag daaruit niet worden afgeleid dat de districten achteruit zijn gegaan. Tot die mindere opbrengst hebben inzonderheid bijgedragen de in dit jaar geheerscht hebbende koortsen, terwijl ook gebrek aan werkkrachten de uitbreiding der cultures in den weg staat, even als de onzekerheid waarin men verkeert omtrent het al of niet behouden der arbeiders.

» Volgens het gevoelen der planters is het te verwachten dat zoowel de rietvelden als de koffijlanderijen in 1867 voordeelige uitkomsten zullen opleveren, terwijl van de cultuur van cacao, die steeds toenemende is, even gunstige resultaten mogen worden te gemoet gezien.

» De gewapende burgermagt bestond op ultimo December 1866:

» in Beneden-Commewijne: uit 1 kapitein, 1 1sten luitenant, 3 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 2 sergeanten-majoor, waarvan 1 à la suite, 8 sergeanten, 1 fourrier, 10 korporaals en 12 schutters, te zamen 39 personen;

» in Boven-Commewijne en Commetewane uit: 1 kapitein, 1 1sten luitenant, 3 2de luitenants, 2 adjudanten-onderofficier, waarvan 1 à la suite, 2 sergeanten-majoor, waarvan 1 à la suite, 3 sergeanten, 1 fourrier, 7 korporaals en 10 schutters, te zamen 30 personen, behalve de reserve-schutters en lastdragers.

» Detachementen maréchaussées, bestaande elk uit een brigadier en 3 à 4 maré-

chaussées, zijn gevestigd op Nijd en Spijt (Beneden-Commewijne) Sinabo, (Commetewane) en Cannawappibo (Boven-Commewijne).

» In Beneden-Commewijne zijn 10 winkels en eene bakkerij, in Commetewane 4 winkels en eene bakkerij, en in Boven-Commewijne 4 winkels.

c. Beneden-Cottica en Matappica.

» Op het bureau van den districts-commissaris, die met het beheer dezer districten is belast, is, wegens vermeerderde werkzaamheden, tijdelijk een schrijver geplaatst.

» De toestand dezer sterk bevolkte districten is gunstig. De orde is er zonder moeite bewaard gebleven; de bevolking en arbeidskrachten zijn toegenomen: de productie is vooruitgegaan en onderscheidene verbeteringen zijn tot stand gebragt.

» De vele epidemien en sterfgevallen zijn de tegenspoeden, waarmede men te kampen had, terwijl de weêrsgesteldheid voor de koffij- en de katoenproductie niet voordeelig is geweest.

» Het bedrag der producten vermeerdert geregeld sedert de eerste schokken der emancipatie zijn doorgestaan. Op de meeste plantages wordt thans met voordeel gewerkt; op de enkelen, alwaar achteruitgang heerscht, moet die hoofdzakelijk aan minder goed beheer of aan exceptionele omstandigheden geweten worden. Op vele suikerplantages bestaat er vooruitzigt op meerdere opbrengst.

» De burgermagt was op ultimo December 1866 zamengesteld:

» in Beneden-Cottica uit 1 kapitein, 4 1ste luitenants, waarvan 1 à la suite, 4 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 1 sergeant-majoor, 7 sergeanten, 1 fourrier scriba, 8 korporaals en 38 schutters;

» in Matappica uit 1 kapitein, 3 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 2 sergeanten-majoor, 4 sergeanten, 1 fourrier, 5 korporaals en 21 schutters.

» 1 brigadier en 9 marechaussées, voorzien van 3 paarden, maken de politiemagt in de beide districten uit.

» Wegens het groot aantal winkels schijnen slechts weinige winkeliers voordeelige zaken te doen, waardoor even als in het vorige jaar, gedurige veranderingen ontstaan."

d. Beneden- en Boven-Suriname.

» In den gang van zaken hebben geene meldenswaardige veranderingen plaats gehad.

» Met uitzondering van de banannen is de productie in Beneden-Suriname aanmerkelijk vooruitgegaan; dat district heeft, onder meerder, bijna een millioen ponden suiker meer voortgebragt dan in het vorige jaar. Daarentegen is de suikerproductie in Boven-Suriname minder voordeelig geweest.

» De goede verwachtingen, die men aanvankelijk koesterde omtrent de teruggekeerde wegloopers, die zich onder de hoofdlieden Broos en August aan de oevers van de Arrauwkreek vestigden, hebben zich niet verwezenlijkt. De groote landbouw ondervond geene voordeelen van hen, daar zij zich uitsluitend met het bebouwen van hunne kostgronden bezig hielden.

» De gewapende burgermagt voor de beide districten was op ultimo December 1866 als volgt: 1 kapitein, 4 1ste luitenants, waarvan 3 à la suite, 4 2de luitenants, waarvan 1 à la suite, 1 adjudant-onderofficier, 1 sergeant-majoor, 8 sergeanten, waarvan 1 à la suite, 1 fourrier, 6 korporaals en 53 schutters, benevens de reserve-schutters en lastdragers.

» In Beneden-Suriname waren 1 brigadier en 4 marechaussées, en in Boven-Suriname 1 brigadier en 3 marechaussées gevestigd.

» Het aantal winkels in beide districten bedroeg op ultimo December 17, waarvan 3 tevens broodbakkerijen zijn."

e. Beneden- en Boven-Para.

» Even als in de sub *b* en *c* vermelde districten is wegens steeds toenemende werkzaamheden op het bureau van den districts-commissaris een schrijver te werk gesteld moeten worden.

» Tot het doen van reizen naar de plantages en gronden heeft de districts-commissaris 88 dagen besteed.

» De productie in Beneden-Para is gunstiger geweest dan in het voorafgaande jaar, behalve voor zooveel de koffij en rijst betreft. Boven-Para heeft meer aan houtwaren verkocht.

» De vooruitzigten zijn over het algemeen niet ongunstig voor den grooten landbouw. Bijna alle geregeld in cultuur zijnde plantages hebben meer opgebragt en ook een grooter aantal akkers in bewerking dan in 1865. Daarentegen is de kleine landbouw, wegens gemis aan arbeiders, achteruitgegaan.

» De gewapende burgermagt bestond op ultimo December 1866 in Beneden-Para, uit: 1 kapitein, 1 1sten luitenant, 2 2de luitenants, 4 sergeanten-majoor, 8 sergeanten, 1 fourrier, 46 schutters en 25 reserve-schutters; in Boven-Para, uit: 1 kapitein, 1 1sten luitenant, 2 2de luitenants, 4 sergeanten, 2 korporaals, 25 schutters en 16 reserve-schutters.

» De politiemagt in Beneden-Para bestond uit 10 — 11 man, gevestigd op post Poelepantje en plantage La Rencontre, en in Boven-Para uit 3 man, die op den houtgrond Onoribo gestationeerd zijn. Versterking dier magt wordt noodig geacht.

» 8 winkels worden in Beneden-Para en 2 in Boven-Para aangetroffen.

f. Beneden- en Boven-Saramacca.

» De betrekking van districts-commissaris werd gedurende dit jaar waargenomen door den districts-secretaris, die ter vervulling zijner dienstpligten 68 dagen aan reizen heeft moeten besteden. Een schrijver werd hem te zijner assistentie toegevoegd.

» Onder de vrijgemaakten bleef, behalve op slechts ééne plantage, een goede geest heerschen.

» Voor zooveel suiker en koffij betreft, is de productie aanmerkelijk minder geweest dan in het vorige jaar. De cultuur van cacao en kost, heeft daarentegen ruimere oogsten opgeleverd.

» De gewapende burgermagt in de beide districten bestond op ultimo December 1866 uit 1 1sten luitenant, belast met de functien van kapitein, 1 1sten luitenant à la suite, 3 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 1 sergeant-majoor, 9 sergeanten, 1 fourrier, 6 korporaals, 34 schutters en 17 reserve-schutters.

» De politiemagt bestond uit 1 brigadier en 4 maréchausseés op het station Groningen en 2 maréchausseés op de plantage Catharina Sophia. Het laatstgemeld detachement is echter sedert Julij ingetrokken.

» 11 winkels werden in deze districten gehouden.

g. Nickerie.

» De districts-commissaris heeft, behalve eene reis naar de Corantijn, ten einde een onderzoek in te stellen naar aanleiding van eene klagte over willekeurige vestiging van een Britsch onderdaan op Nederlandsch gebied, en ongerekend de reizen, die voor de halfjaarlijksche inspectien worden gevorderd, zich enkele malen tot het nagaan van den arbeid der geëmancipeerden en immigranten, naar de plantages van het district begeven.

» De productie is er in 1866 zeer vooruitgegaan. Zij overtrof die van het vorige jaar met 1 333 894 ponden suiker, 51 116 gallons melassie, 9070 gallons rum en dram, 33 277 ponden cacao, 14 923 bossen banannen en 9930 ponden koorn. Daarentegen heeft de opbrengst der koffij 9552 ponden minder bedragen, hetgeen hieraan moet worden toegeschreven, dat de planters die cultuur wegens hare onzekere resultaten voor die van cacao opgeven.

» Over het algemeen waren vooruitgang en bloei op de plantages waar te nemen. Het is echter te betreuren dat herhaalde desertien van immigranten naar Britsch Guyana een nadeeligen invloed op den ondernemingsgeest beginnen uit te oefenen.

» Eene andere omstandigheid bedreigt ernstig dit bloeijend district, namelijk de reeds vroeger vermelde en steeds toenemende afspoeling der zeekust, waardoor Nieuw-Rotterdam gevaar loopt door de zee geheel te zullen worden verzwolgen. Voorstellen ter keering van dat kwaad zijn in overweging.

De gewapende burgermagt bestond uit een kapitein, 1 1sten luitenant, 3 2de luitenants, 1 adjudant-onderofficier, 1 sergeant-majoor, 5 sergeanten, 1 fourrier, 12 korporaals, 112 schutters, 34 reserve-schutters en 34 lastdragers.

» Het militair detachement te Nieuw-Rotterdam bestond uit 1 officier, 2 sergeanten,

4 korporaals, 1 hoornblazer en 36 jagers en voorts uit 1 sergeant, 1 korporaal en 18 kanonniers van de compagnie artillerie.

» Met uitzondering van Waldeck en Botanyboy is op elke plantage één winkel gevestigd.

» Op het kantoor van in- en uitklaring te Nieuw-Rotterdam werden gedurende dat jaar ingeklaard 50 schepen, metende 3601 ton en uitgeklaard 47 schepen, metende 3267 ton.

» Er werden geheven:

aan	last-, baak-, los- en steigergelden . . .	f 5 360,25
»	inkomende regten	11 104,59⁵
»	uitgaande regten	29 610,70
	Alzoo te zamen . . .	f 46 075,54⁵

of f 9 779,10 meer dan in het vorige jaar.

h. Coronie.

» Behalve bij de voorgeschreven halfjaarlijksche inspectien in Maart en September, zijn alle plantages in het district geregeld eenmaal 's maands door den districts-commissaris bezocht, ten einde de werkroosters na te gaan en opzettelijk werkverzuim te straffen, terwijl hij zich bovendien telkens heeft begeven ter plaatse waar zijne tusschenkomst door belanghebbenden werd ingeroepen.

» Bij de voormelde inspectien is gebleken dat de huurders er naar streven om de arbeiders, ook door het verschaffen van betere woningen en andere geriefelijkheden, meer aan zich te verbinden.

» Bijzonder gunstig was dit jaar voor de productie. In vele jaren is zulk een ruime oogst van katoen niet verkregen, terwijl de suikerplantage in het district eene hoeveelheid suiker heeft opgeleverd als tijdens de slavernij zeer zeldzaam plaats vond.

» De gewapende burgermagt was op ultimo December 1866 zamengesteld uit 1 kapitein, 1 1sten luitenant, 2 2de luitenants, 2 adjudanten-onderofficier, 1 sergeant-majoor scriba, 1 sergeant-majoor à la suite, 6 sergeanten, waarvan 1 titulair en 2 à la suite, 2 fourriers scriba, waarvan 1 titulair en 38 korporaals en schutters en 26 reserve-schutters.

» Het militair detachement op post Coronie bestond uit 1 officier, 1 onderofficier en 34 korporaals en manschappen.

» De politiedienst werd waargenomen door een agent van politie en een militair, die daarvoor eene toelage geniet.

» Op ultimo December 1866 waren er 11 winkels en 5 broodbakkerijen.

» De toestand van het district kan als gunstig worden beschouwd."

E. Militair beheer.

§ 1. *Landmagt.*

De landmagt in de kolonie Suriname bestond ook in 1866 uit:

a. De schutterij te Paramaribo.

De sterkte was op ultimo December 1866 als volgt: 25 officieren en 398 onderofficieren en manschappen, verdeeld in vijf compagnien.

b. De gewapende burgermagten in de districten.

Deze burgermagten, uitmakende de landelijke schutterij in de kolonie Suriname, worden in de districten onder het bevel van de districts-commissarissen door burgerkapiteins gekommandeerd en strekken om alles te verrigten wat tot instandhouding der openbare rust gevorderd wordt.

Bij ontstentenis van den districts-commissaris treedt de oudst aanwezige officier van de burgermagt voor hem op, tot dat de Gouverneur in de waarneming der betrekking voorziet.

De sterkte dezer landelijke schutterij op ultimo December 1866 in elk district komt

voor in hoofdstuk D » Gewestelijk beheer". Onder die sterkte zijn echter niet begrepen de reserve-schutters, die uit de arbeiders op de plantages of gronden worden geleverd.

» De diensten die in 1866 van de burgermagten zijn gevorderd" zegt de Gouverneur » en die gelukkig geen enkel maal tot handhaving van rust en orde vereischt werden, zijn steeds met bereidvaardigheid betoond.

c. Het bataillon jagers n°. 27, de compagnie artillerie en de invaliden.

De sterkte was op 31 December 1866 als volgt;

	Officieren.	Onderofficieren en manschappen.
3 compagnien van het bataillon jagers n°. 27 . .	17	516
1 compagnie veld-artillerie	4	163
Invaliden	»	2
De geneeskundige dienst	13 (1)	»
Militaire administratie	1	»
	35	681
Volgens de formatie moet de sterkte zijn . . .	35	718

Zoodat er in 1866 37 onderofficieren en manschappen mankeerden tot compleet.
Het emplacement der officieren en der troepen was op den 31sten December 1866 als volgt:

	Officieren.	Onderofficieren en manschappen.
Fort Zeelandia.	14	290
Post Poelepantje	»	2
Fort Nieuw Amsterdam	4 (2)	119
Quarantaine-établissement.	»	2
Post Jagtlust	»	2
» Republiek.	1	24
» Gelderland	1	18
» Nassau	»	19
» Nickerie	2 (2)	63
» Coronie	2 (2)	35
» Sommelsdijk.	1	25
Personeel van de geneeskundige dienst	10	»
	35	599

(1) De officier van gezondheid 2de klasse MONSANTOFILS der opgeheven compagnie koloniale guides, wordt gevoerd *pro memorie.*

(2) Waaronder één officier van gezondheid.

De 82 absente onderofficieren en manschappen werden verpleegd in het hospitaal, waren of gedetineerd en voor den krijgsraad of *voor memorie* bij het corps maréchaussées gevoerd, dan wel als werkers bij het bouwdepartement of als oppassers in het militair hospitaal gebezigd.

De sterkte der onderofficieren en manschappen verminderde in 1866 met 105, te weten:

met gagement in de kolonie	4
» paspoort naar Nederland	21
» » wegens ligchaamsgebreken	8
» binnenlandsch paspoort	5
door overlijden	57
gedetineerd	5
met een briefje van ontslag weggezonden	3
vervallen verklaard van den militairen stand	2
Totaal. . .	105

In den loop van 1866 overleed 1 officier; van de invaliden overleed 1 man.

Daarentegen vermeerderde de sterkte in 1866 met 81 onderofficieren en manschappen; te weten:

aangekomen uit Nederland.	40
gereëngageerd in de kolonie	34
aangenomen in de kolonie	7
Totaal. . .	81

Er kwamen in 1866 5 officieren uit Nederland. Op ultimo December 1866 bevonden zich in de klasse van discipline 15 militairen.

§ 2. *Inrigtingen en verdere bijzonderheden met het militair beheer in verband.*

» De gezondheidstoestand der troepen" zegt de Gouverneur » was in het begin van 1866, even als in 1865, zeer gunstig. In de maand Julij brak echter de gele koorts uit, en aan de doeltreffende maatregelen van den chef der militaire geneeskundige dienst en in het algemeen aan den ijver der officieren van gezondheid is te danken dat de epidemie, die ook minder hevig was dan in vroegere jaren, betrekkelijk weinig slagtoffers gemaakt heeft. Voor zooveel het garnizoen te Paramaribo betreft zijn er van de 75 door de ziekte aangetasten, slechts 8 bezweken.

» De ligging van het fort Nieuw Amsterdam was waarschijnlijk de oorzaak dat de sterfteverhouding minder gunstig was, zoodat van de 35 aldaar aangetaste militairen 17 overleden.

» Het getal lijders aan tusschenpoozende koortsen was vrij aanzienlijk."

Gedurende het jaar 1866 werden in de militaire ziekeninrigtingen verpleegd 4821 lijders; alzoo 227 meer dan in 1865.

Van dezen waren:

van de landmagt	1832
» » zeemagt	417
civile personen	2119
gevangenen	453
Totaal . . .	4821

Over de verschillende garnizoenen is dit cijfer verdeeld als volgt:

te Paramaribo	3017
» Fort Nieuw Amsterdam	886
» Nickerie	263
» Coronie	374
» Sommelsdijk	281
Totaal . . .	4821

Van de 4821 behandelde zieken herstelden er 4073 of $84^{48}/_{100}$, terwijl de sterfte 5,56 °/₀ bedroeg.

In het hospitaal te Paramaribo werden opgenomen en verpleegd:

	Behandeld.		Hersteld.	Overleden.	On-hersteld ontslagen.	Verbleven op 31 Dec. 1866.
	Over-ge-bleven.	Bij-geko-men.				
Landmagt.	45	807	796	23	7	26
Zeemagt	16	401	382	12	2	21
Civile personen . . .	230	1518	1301	186	41	220
	3017		2479	221	50	267

Ook in 1666 werd de dienst op den post Sommelsdijk door eenen civilen niet op den post woonachtigen geneesheer waargenomen.

§ 3. *Zeemagt.*

Van Zijner Majesteits zeemagt waren op ultimo December 1866, Zijner Majesteits schroefstoomschepen 4de klasse *Bommelerwaard* en *Dommel* in Suriname gestationeerd.

Zijner Majesteits stoomschip *Soestdijk* vertrok den 12den Mei van dat jaar naar Nederland.

F. Regtswezen en politie.

§ 1. *Wetgeving.*

Van de in het jaar 1866 afgekondigde en in het *Gouvernementsblad* opgenomen publicatien wordt een exemplaar hierbij gevoegd onder lit. Q, terwijl de publicatien, voor zooveel noodig, nog afzonderlijk vermeld zijn onder de hoofdstukken waartoe zij betrekking hebben.

De Commissie tot voorbereiding der invoering van de nieuwe wetgeving werd bij Koninklijk besluit van 18 Januarij 1867, n°. 44, ontbonden, onder betuiging van 's Konings tevredenheid aan haren voorzitter en hare leden over de wijze waarop zij zich van hunne taak hebben gekweten. De werkzaamheden dier Commissie waren sedert 1862 beperkt tot het onderzoek van de ontwerpen van wetgeving, vervaardigd door de bij Koninklijk besluit van 27 September 1852, n°. 46, ingestelde Staatscommissie.

Op het einde van 1866 waren de bepalingen nopens de inrigting en de zamenstelling der regterlijke magt en het Burgerlijke Wetboek door den Koning bekrachtigd. Dat

van Koophandel lag ter bekrachtiging geheel gereed, terwijl dat van Burgerlijke Regtsvordering bij den Raad van State aanhangig was. De Wetboeken van Strafregt en Strafvordering waren in bewerking. (1)

§ 2. *Burgerregt.*

Het burgerregt werd in 1866 aan 201 personen verleend, onder welken 47 gemanumitteerden.

Van deze personen waren geboren:

in Suriname	183
» Nederland	10
» vreemde plaatsen	8
Totaal	201

§ 3. *Regterlijke magt.*

a. Geregtshof.

Bij het geregtshof werden gedurende het jaar 1866 gewezen 82 arresten en vonnissen in burgerlijke zaken, als:

op vrijwillige overgave of consent	48
» defaulten	6
na overlegging van stukken	15
» gehouden pleidooi	13
Totaal	82

Van de rollen werden geroijeerd 6 zaken op schikking tusschen partijen.
Er werden door het geregtshof 51 strafzaken bij arrest afgedaan.
Nog werden behandeld 117 requesten en 32 preparatoire en interlocutoire beslissingen door het hof genomen; 12 preparatoire en interlocutoire beslissingen werden genomen door den commissaris ter rolle.
Er werden uitgebragt 28 adviesen aan het Gouvernement en gehouden 7 interrogatorien.

Ter rolle werden in 1866 aangebragt 101 zaken, als:

ter ordinaire rolle	67
» gepriviligeerde rolle	5
» prae- en concurrentierolle	10
vrijwillige condemnatie	19
Totaal	101

De volgende staat levert een overzigt van de werkzaamheden van het geregtshof in burgerlijke zaken gedurende de laatste tien jaren:

(1) Sedert den aanvang van het jaar 1867 werden de Wetboeken van Koophandel, Burgerlijke Regtsvordering en Strafregt, benevens de Algemeene Bepalingen van Wetgeving en het Reglement op het Notarisambt door den Koning bekrachtigd. Het Wetboek van Strafvordering ligt ter bekrachtiging gereed, terwijl bij den Raad van State aanhangig zijn de Bepalingen op den Overgang en eene wet tot voorloopige regeling van de regtsmagt van den Hoogen Raad der Nederlanden

	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.
Vonnissen en arresten. . . .	90	89	91	93	114	86	128	194	180	133
Preparatoire en interlocutoire beslissingen	»	56	39	10	39	27	37	61	16	44
Aangebragte zaken ter onderscheidene rollen	65	76	102	108	85	116	140	(1)331	65	101

b. Collegie van kleine zaken.

Door het collegie van kleine zaken werden in 1866, 217 vonnissen in burgerlijke zaken gewezen als:

gewone zaken de f 300 niet te boven gaande (waarvan 161 op verstek, 20 op contradictie en 5 op exceptie) 186

wegens praestatie van feiten op contradictie 1

wegens arbeidsloon aan dienstvolk op contradictie. 2

wegens vergoeding van geleden schade (waarvan 2 op verstek en 2 op contradictie) 4

wegens ontruiming van gehuurde huizen op verstek 3

gage of loonen van plantage-bedienden (tot een onbepaald beloop) op verstek 3 en 2 op contradictie 5

im cas possessoir op contradictie 1

op consent 8

interlocutoir 3

verzet tegen vonnissen bij verstek gewezen 4

Totaal. . . 217

Zonder vonnis werden afgedaan 82 zaken, aan den Gouverneur uitgebragt 32 adviesen, 8 requesten behandeld en 25 verklaringen door gezagvoerders van Nederlandsche koopvaardijschepen opgelegd: van de rol worden 2 zaken geroijeerd, terwijl er op ultimo December 1866, 5 zaken aanhangig bleven.

In strafzaken werden 121 vonnissen gewezen tegen 134 beklaagden, van welke er 17 niet zijn gecompareerd, 112 veroordeeld en 22 vrijgesproken werden.

De volgende staat toont het aantal vonnissen aan, gedurende de laatste tien jaren door het collegie van kleine zaken gewezen.

(1) De omstandigheid, dat hieronder waren begrepen 241 zaken betreffende de tegemoetkomingsgelden, geeft het antwoord op de vraag: welke oorzaak of aanleiding kon bestaan voor de toenemende werkzaamheden van het geregtshof in burgerlijke zaken, gedaan op bladz. 2 van het vroeger vermelde Verslag der Commissie van Rapporteurs. betreffende het Regeringsverslag over 1865.

	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.
Vonnissen in burgerl. zaken.	174	260	289	273	282	307	252	145	188	(1)217
» » strafzaken . . .	85	87	69	74	74	52	135	178	140	121

De president van dit collegie, mr. J. H. VERNHOUT, overleed in 1866; zijne functien werden provisioneel opgedragen aan het tijdelijk lid van het hof, de heer mr. J. B. Vos.

Op ultimo December 1866 waren er nog 3 advocaten en 3 procureurs.

Voorts waren er nog ten dienste van de regtscollegien:

1 exploiteur,

3 substituten,

3 deurwaarders, en

1 gequalificeerde deurwaarder.

§ 4. *Politie.*

1°. Algemeen gewestelijk en plaatselijk beheer.

De eerste commissaris van politie A. BEYDALS overleed in Augustus 1866.

Op ultimo December 1866 bestond het corps maréchaussées uit 108 man, ongerekend 1 die wegens diefstal door het geregtshof werd gecondemneerd en die zijne straf op het fort Nieuw-Amsterdam ondergaat.

Tot herstel van gezondheid bevonden zich in Nederland, de opperwachtmeester, 1 brigadier, 3 maréchaussées van de 1ste en 1 van de 2de klasse.

Aan de voorschreven sterkte van het corps ontbrak 14 man, zijnde:

2 brigadiers,

5 maréchaussées van de 1ste klasse,

en 7 » » » 2de »

Het emplacement in de districten was als volgt:

In het stadsdistrict	51	man,
» Beneden- en Boven-Suriname.	8	»
» » » » Para	8	»
» » » » Commewijne en Commetewane	12	»
» Boven-Cottica en Perica	8	»
» Beneden-Saramacca.	6	»
» Beneden-Cottica en Matappica	10	»
» Nickerie.	5	»
Totaal . .	108	man.

(1) In antwoord op de daaromtrent in het meergenoemde Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedane vraag diene, dat de vermeerdering van het aantal vonnissen van het collegie van kleine zaken in burgerlijke zaken in het jaar 1865, waarschijnlijk ontstaan is door de meerdere verschillen tusschen huurders en verhuurders na de emancipatie.

Het overgebleven getal agenten van politie, welk corps niet wordt aangevuld en dus van zelf zal vervallen, was op ultimo December 1866 tot zeven man verminderd, als:

1 hoofdman,
3 agenten der 1ste klasse, en
3 » » 2de » .

Daarvan waren er twee met verlof in Nederland tot herstel van gezondheid. Twee dier agenten waren te Nickerie gedetacheerd en één te Coronie.

Bij publicatie van 7 September 1866, opgenomen in het *Gouvernementsblad* onder n°. 7, werd eene verordening vastgesteld, betreffende de brandwacht te Paramaribo, gedurende den grooten droogen tijd. Bij de besluiten van 12 en 28 November 1866 (*Gouvernementsblad* n°. 9 en 10) werden nog nadere regelen daaromtrent vastgesteld.

2°. Eenige onderwerpen van politie bij speciale verordeningen vastgesteld.

a. Regt van verblijf.

Dit regt werd gedurende 1866 niet verleend.

b. Passen.

In 1866 werden 170 passen aan 222 vertrekkende personen uitgereikt.

c. Passen voor vaartuigen.

Van deze werden in 1866 177 afgegeven, waaronder 62 naar Nickerie en Coronie.

d. Zeebrieven.

Er werden in 1866 10 zeebrieven vernieuwd.

§ 5. *Middelen van beheer met het regtswezen in verband.*

1°. Departement der onbeheerde boedels en weezen.

a. Onbeheerde boedels.

Op ultimo December 1865 bleven onvereffend		105	boedels.
Gedurende 1866 zijn aan het gemelde departement vervallen . .	550		
waarvan in desolaten toestand en mitsdien voor geene afdoening vatbaar.	516		
Zoodat als onbeheerd onder deze administratie zijn gekomen . .		34	»
		139	»
waarvan in den loop van 1866 tot liquidatie zijn gebragt		27	»
Zoodat op ultimo December 1866 onvereffend bleven.		112	»

Van deze 112 boedels zijn er:

75 welke in 1867 kunnen afloopen, waartoe de benoodigde stukken aan het collegie van commissarissen zijn of zullen worden ingezonden;

32 waarvan de termijn tot het doen van aanteekening wegens vorderingen, voor schuldeischers vastgesteld, nog niet is verstreken;

5 die om verschillende redenen nog niet zijn vereffend.

112

Aan het collegie van commissarissen zijn tot het verkrijgen van dicta verzonden:

31 boedelstaten,
26 verantwoordrekeningen
en 8 repartitierekeningen.

Door dit collegie zijn in 1866 genomen 68 beschikkingen op voordragt van den curator en op verzoekschriften van particulieren, onder welke laatste 22, waarbij boedels onder beheer van het departement vervallen, zijn gereclameerd; geëxamineerd 32 staten en beschrijvingen van boedels en die teruggezonden aan den curator om ze geheel te doen afloopen; gearresteerd 25 rekeningen van verantwoording; gewezen 17 dicta en gearresteerd 16 repartitierekeningen. Aan den Gouverneur werden 3 voordragten gedaan en op één request is gediend van consideratien en advies.

b. Weezen.

Op den 31sten December 1865 waren onder de openbare voogdij van den weesmeester:		
vrijgeboren of gemanumitteerde weezen		589
geëmancipeerde of uit geëmancipeerde ouders geboren weezen		99
Te zamen		688
In 1866 kwamen er bij:		
vrijgeboren of gemanumitteerde weezen	86	
geëmancipeerde of uit geëmancipeerde ouders geboren weezen	13	
		99
		787
er werden van die voogdij ontheven, door het bereiken van meerderjarigheid of overlijden:		
vrijgeboren of gemanumitteerde weezen	67	
geëmancipeerde of uit geëmancipeerde ouders geboren weezen	8	
		75
Zoodat er op ultimo December 1866 onder voogdij bleven		712
Waarvan:		
vrijgeboren of gemanumitteerde weezen		608
geëmancipeerde of uit geëmancipeerde ouders geboren weezen		104
Te zamen		712

a. Vrijgeboren of gemanumitteerde weezen.

Van dezen waren er den 1sten Januarij 1866 aanwezig		589
In 1866 kwamen er bij		86
Te zamen		675
Hiervan zijn afgeschreven als;		
meerderjarig	45	
gehuwd	3	
gelegitimeerd	4	
overleden	15	
		67
Zoodat er den 31sten December 1866 overbleven		608

Van deze behooren er tot de:

Nederduitsch-Hervormde gemeente	243
Evangelisch-Luthersche gemeente	124
Roomsch-katholijke gemeente	122
Moravische Broedergemeente.	111
Portugeesch-Israëlitische gemeente.	4
Nederlandsch-Israëlitische gemeente	4
	608

Van deze weezen werden verzorgd:

a. door het Gouvernement 218;

en wel: van de Nederduitsch-Hervormde gemeente .	79
» » Evangelisch-Luthersche gemeente. .	46
» » Roomsch-katholijke gemeente . . .	53
» » Moravische Broedergemeente . . .	38
» » Portugeesch-Israëlitische gemeente .	2
	218
b. door betrekkingen of vrienden van de overleden ouders of moeders of door eigen arbeid . . .	308
c. uit eigen middelen	82
Te zamen.	608

De weezen die uit eigen middelen onderhouden worden bezaten den 31sten December 1866, 13 huizen te Paramaribo of aandeelen daarin en hadden uitstaan op kustingen en hypotheken . . . . f 89 658,07

aan inschrijvingen op het grootboek der 2½ percents nationale werkelijke schuld in Nederland, een nominaal bedrag van f 79 600 of effectief. 49 765,52

en een ter uitzetting op kusting en hypotheek, tot onderhoud der minderjarigen enz., in de reservekas gedeponeerd bedrag van 10 230,165

Uitmakende een gezamenlijk bedrag van. . . . . f 149 653,755

b. Geëmancipeerde of uit geëmancipeerde ouders geboren weezen.

Op 1 Januarij 1866 waren er onder de voogdij van den weesmeester.	99	
in dat jaar bijgekomen	13	
		112
Er werden afgeschreven als:		
meerderjarig	3	
overleden	5	
		8
Zoodat er op ultimo December 1866 overbleven.		104

Van deze behoorden er:

tot de Nederduitsch-Hervormde gemeente		9
» » Evangelisch-Luthersche gemeente		5
» » Roomsch-katholijke gemeente		23
» » Moravische Broedergemeente		49
» geen erkend kerkgenootschap	(1)	18
		104

Over het Roomsch-katholijke weeshuis wordt gehandeld onder hoofdstuk G.

2°. Translateurs.

In 1866 waren er 14 geadmitteerde translateurs in verschillende talen, waarvan, even als in 1865, één tot bijstand der immigranten uit Madera en de Kaap-Verdische eilanden en 8 voor het Neger-Engelsch.

3°. Gevangenen.

In 1866 waren op het fort Amsterdam 324 gevangenen, waarvan op ultimo December 1866 nog 88 aanwezig.

Op dat fort werd van tijd tot tijd godsdienstoefening gehouden door leeraren der Moravische Broedergemeente.

Het aantal gevangenen in het fort Zeelandia bedroeg in 1866 1638, waarvan het meerendeel diciplinair gestraften (strafwerkers).

Op ultimo December 1866 waren aldaar 62 gecustodieerden (2).

Op de Zon- en feestdagen werd voor hen godsdienstoefening gehouden door de leeraren der Moravische Broedergemeente.

G. Eeredienst.

I. Nederduitsch-Hervormde.

a. Gemeente te Paramaribo.

Er werden in 1866 gedoopt 257 personen, als:

kinderen in echt geboren	57
» buiten » »	194
bejaarde personen	6
Te zamen	257

Er werden aangenomen tot leden der gemeente 101 personen, waaronder één Chinees.
Met kerkelijke attestatien zijn in 1866 aangekomen 16 en vertrokken 30 personen.
Er waren in 1866 289 catechisanten, waarvan:

van het mannelijk geslacht	134
» » vrouwelijk »	155
Te zamen	289

Elf huwelijken werden kerkelijk ingezegend.

Vaste bedeeling werd verleend aan 54 personen. Bovendien werden nog vele bijzondere giften aan behoeftigen uitgereikt.

(1) Van deze 18, genoten 2 godsdienstig onderrigt bij de Hervormde en 9 bij de Moravische Broedergemeente; 1 van hen was zinneloos.

(2) Ter voldoening aan den wensch, uitgedrukt in het meervermelde Verslag der Tweede Kamer, wordt aan den Gouverneur opgedragen om in volgende Verslagen de bijzonderheden te vermelden, welke aldaar op bladz. 3 worden aangegeven.

b. Gemeente te Nickerie.

In 1866 werden er gedoopt 32 personen, als;

kinderen in echt geboren	. . . .	6
» buiten » »	. . . .	25
bejaarde personen	. . . .	1
Te zamen	. . .	32

Na het overlijden van den heer G. L. Batenburg, waarvan melding is gemaakt in het Verslag over 1865, bleef deze predikantsplaats onvervuld, daar de aangewende pogingen ter verkrijging van eenen opvolger nog niet met de gewenschte uitkomst werden bekroond.

De predikanten der Hervormde en Luthersche gemeenten te Paramaribo hebben zich in 1866 enkele malen, om het dienstwerk te verrigten, naar Nickerie begeven. (1)

II. Evangelisch-Luthersche gemeente.

In 1866 werden 110 personen gedoopt, waarvan:

in echt geboren	. . . .	22
buiten echt geboren	. . . .	88
Te zamen	. .	110

Als lidmaten werden na afgelegde belijdenis 41 personen aangenomen, waarvan:

van het mannelijk geslacht	. . . . . .	9
» » vrouwelijk »	. . . .	32
Te zamen	. .	41

Van twee personen zijn attestatien ingekomen.

Het aantal catechisanten bedroeg in 1866, 131 personen, waarvan:

van het mannelijk geslacht	. . . . .	46
» » vrouwelijk »	. . . . .	85
Te zamen	. .	131

waaronder 3 lidmaten.

Er werden 5 huwelijken kerkelijk ingezegend.

Aan bedeeling is in 1866 eene som f 1984 uitgegeven, terwijl aan medicijnen voor f 70,62 is verstrekt.

De godsdienstoefeningen en de catechisatien werden gedurende het afgeloopen jaar geregeld gehouden en getrouw bezocht.

III. Moravische Broedergemeente.

In de kerkregisters dezer gemeente waren op ultimo November 1866 ingeschreven:

gedoopt volwassenen	. . . .	13 946
» kinderen	. . . .	4 975
ongedoopten	. . . .	5 839
Te zamen	. . .	24 760

en dus ruim 1000 zielen meer dan op ultimo December 1865.

(1) Aan den Gouverneur zullen de gewenschte inlichtingen omtrent de kapitalen der verschillende gemeenten worden gevraagd.

In den loop van 1866 hebben zich 403 heidenen aangemeld tot het bekomen van godsdienstig onderwijs; 442 volwassenen en 507 kinderen zijn gedoopt, en 274 gedoopten zijn na afgelegde belijdenis aangenomen, terwijl 142 huwelijken kerkelijk zijn ingezegend.

De vorderingen der leerlingen op de scholen zoowel in de stad als op de etablissementen in de buitendistricten waren voldoende; het geregeld schoolbezoek liet echter te wenschen over.

Het getal kinderen, die in 1866 op de voormelde inrigtingen onderwijs genoten, bedroeg te Paramaribo 761, en op de etablissementen in de buitendistricten 1261, te zamen 2022.

De centraalschool te Beekhuizen is tegen het einde van 1866 naar Paramaribo overgebragt, hetgeen voor de opleiding der kweekelingen tot onderwijzers doelmatiger werd geacht, vermits hun op de gewone school aldaar eene voortreffelijke gelegenheid werd geopend om onder toezigt in het onderwijzen praktisch te worden geoefend.

Op de centraalschool bevonden zich op ultimo December 1866, 12 leerlingen. In den loop des jaars zijn 5 der kweekelingen, waaronder 1 boschneger, als hulponderwijzers elders geplaatst, terwijl zeven jongelingen tot verdere opleiding werden opgenomen.

Behalve te Paramaribo waren etablissementsscholen gevestigd op de navolgende plaatsen:

Beekhuizen,	district	Beneden-Para;
Clevia,	»	» Suriname;
Rust en Werk,	»	» Cottica;
Heerendijk,	»	» »
Leliëndaal,	»	» Commewijne;
Anna'szorg,	»	Matappica;
Charlottenburg,	»	Boven-Cottica;
Berseba,	»	» Para;
Catharina Sophia,	»	Beneden-Saramacca;
Salem,	»	Coronie;
Waterloo,	»	Nickerie.

Een aantal van 100 plantages, vermeld in den staat bijlage lit. R, werden door reizende zendelingen bezocht; waaronder niet begrepen zijn 73 welke tot hunne etablissementen behooren.

Zie voorts, voor zooveel betreft het school- en godsdienstig onderwijs, het emancipatie-rapport over 1866.

Het aantal zendelingen bedroeg ultimo December 1860, 29. Een bevond zich toen tot herstel van gezondheid tijdelijk in Europa en 5 broeders waren bereids geroepen om het getal van 35 aan te vullen.

IV. Roomsch-katholijke gemeente.

In het jaar 1866 werden bij deze gemeente gedoopt 433 personen, als:

kinderen	van	het	mannelijk	geslacht	175
»	»	»	vrouwelijk	»	163
bejaarden	»	»	mannelijk	»	27
»	»	»	vrouwelijk	»	68
				Te zamen	433

Aan 632 personen werd in 1866 godsdienstig onderwijs gegeven. Tot de eerste communie werden in 1866 toegelaten 188 en gevormd 258 personen.

In 1866 overleden er 283 leden der gemeente, waarvan 140 van het mannelijk en 143 van het vrouwelijk geslacht.

De gemeente telde ongeveer 3200 lidmaten of communicanten.

De bij Koninklijk besluit van den 20 September 1865, n°. 17, erkende apostolische vicaris J. B. Swinkels, is in Maart 1866 in Suriname aangekomen.

In het Roomsch-katholijke weeshuis bevonden zich op ultimo December 1866, 12 jongens en 27 meisjes. Een dezer kinderen was aldaar voor eigen rekening, terwijl vijf anderen geene alimentatie genoten.

V. Israelitische gemeente.

De Nederlandsche Israëlitische gemeente bestond op ultimo December 1866 uit 674 personen, waarvan 239 mannen, 241 vrouwen, 87 jongens en 107 meisjes.

Er hadden in dat jaar 12 sterfgevallen en 13 geboorten plaats, terwijl 5 huwelijken kerkelijk werden ingezegend.

Het aantal gealimenteerden bedroeg 27.

Het zielental der Portugeesch-Israëlitische gemeente bedroeg op ultimo December 1866, 664 personen, waarvan 323 mannen en 341 vrouwen.

Er hadden 18 sterfgevallen en 12 geboorten plaats.

Aan 26 behoeftige huisgezinnen en personen is door het armbestuur onderstand verleend geworden.

H. **Instellingen van liefdadigheid.**

De Surinaamsche Maatschappij van weldadigheid.

Op ultimo December 1866 bedroeg het aantal leden en begunstigers, even als in 1865, 153, waarvan:

53 leden,

67 donateurs, en

33 donatrices.

Het fonds der Maatschappij bedroeg op dien datum f 18 080,83, als:

aan saldo in kas			f 1 791,24
uitstaande contributien		f 5 696,47	
waarvan moet worden afgetrokken:			
a. als dubieus en insolvent	f 2 773,55		
b. misrekeningen op ontvangsten	422,92		
		3 196,47	
			2 500,00
gelden uitgezet op hypotheek		f 3 000,00	
» » » kusting		3 000,00	
» » » obligatie		7 034,52	
			13 034,52
uitstaande renten			755,07
Te zamen . . .			f 18 080,83

Gedurende het jaar 1866 werd f 465 besteed wegens alimentatie van 8 behoeftigen, waaronder 3 blinden.

De kosten van onderwijs aan 61 jongens en 28 meisjes hebben f 1600 bedragen.

Voor geneesmiddelen werd f 65,45 en voor schoenen aan de kweekelingen f 471 uitgegeven.

Maatschappij tot bevordering van volksvlijt.

Het aantal leden en begiftigers bedroeg op ultimo December 1866, 82, tegen 89 op datzelfde tijdstip van 1865.

In den loop van het jaar werd aan achterstallige contributie over vorige jaren en aan bijdragen over 1866 ontvangen . . . . f 413,62

Daarentegen werd uitgegeven:

tot dekking van het nadeelig saldo over 1865 . . . . . f	10,55	
voor aankoop en maakloon van kleederen en voor gereedschappen	431,69	
voor administratiekosten en loon van den invorderaar over 1865 — 1866	56,00	
		498,24

Zoodat er op ultimo December 1866 een nadeelig saldo was van . . . f 84,62

Ondanks de mindere ontvangsten gedurende 1866, heeft de maatschappij een viertal kweekelingen kunnen opnemen, doordien verscheidene oudere alle materiele hulp konden ontberen.

Het getal kweekelingen bedroeg 34.

I. Burgerlijke geneeskundige dienst.

Te Paramaribo waren op ultimo December 1866 werkzaam:

3 medicinae chir. et art. obst. doctoren,

1 medicinae doctor,

1 stedelijk en plattelands heel- en vroedmeester,

2 stedelijke heelmeesters,

1 stedelijk en divisie-heelmeester,

11 apothekers, waarvan 5 winkelhoudend, 3 provisors en 3 geëxamineerde bedienden,

9 vroedvrouwen.

Het getal divisie-heelmeesters bedroeg op datzelfde tijdstip 12, waaronder 3 officieren van gezondheid. Slechts ééne vroedvrouw was in de evengemelde districten gevestigd.

Vaccinatien vonden, naarmate stof uit Nederland ontvangen werd, in 1866 plaats; meestal echter zonder goed gevolg. Bij voortduur stuit men op de onverschilligheid van de lagere bevolking om de kinderen te doen inenten; terwijl over het algemeen, ook bij de minbeschaafden, de vrees bestaat dat door het doen van vaccinatien van het eene individu op het andere de smetstof der lepra zal worden overgebragt.

De gezondheidstoestand was over het algemeen niet gunstig. In Julij en Augustus 1866 hebben kwaadaardige koortsen vele sterfgevallen veroorzaakt.

De commissie tot onderzoek naar de ziekte der melaatschheid enz. heeft in 12 vergaderingen 105 personen gevisiteerd, waarvan 39 afkomstig van het leprozen-etablissement Batavia. Van deze, allen geboren uit melaatsche moeders, is slechts één man besmet en ééne vrouw suspect verklaard, terwijl de anderen in de maatschappij teruggebragt zijn.

J. Onderwijs.

Het aantal scholen te Paramaribo bedroeg in 1866, 26, waarvan:

1 stads-armenschool voor jongens,

2 stads-armenscholen voor meisjes;

20 particuliere scholen en

3 bewaarscholen.

Bovendien is eene stadsschool te Nieuw-Rotterdam in Nickerie gevestigd.

Op de scholen te Paramaribo werd onderwijs genoten door:

	Op ultimo December 1865.	Op ultimo December 1866.
Jongens	1093	1062
Meisjes.	915	905
Totaal . . .	2008	1967

Van dit getal kinderen genoten 539 gratis onderwijs van Gouvernementswege en 81 voor rekening van de Maatschappij van Weldadigheid.

Op de stadsschool te Nieuw-Rotterdam waren 63 leerlingen, waarvan 25 voor rekening van het Gouvernement.

Onder de voormelde scholen zijn niet begrepen de inrigtingen voor onderwijs van de Moravische broeders, waarop aan 2022 kinderen onderrigt wordt gegeven en waaromtrent reeds werd gehandeld in hoofdstuk G (Eeredienst)

Het onderwijzend personeel bestond voor de verschillende scholen, met uitzondering van de zoo even genoemde inrigtingen voor onderwijs, op ultimo December 1866 uit 46 personen, waarvan;

16 hoofdonderwijzers,

12 hoofdonderwijzeressen, waaronder 4 op de bewaarscholen,

1 hulponderwijzer,

5 hulponderwijzeressen,

7 kweekelingen van het mannelijk geslacht, en

5 kweekelingen van het vrouwelijk geslacht.

Omtrent het onderwijs aan de geëmancipeerden wordt verwezen naar hetgeen deswege in het emancipatie-rapport over 1866 voorkomt.

K. Bouwdepartement.

Behalve de gewone onderhoudswerken en vernieuwingen aan de landsgebouwen, de voer- en vaartuigen enz. voor de civile en militaire dienst, zijn onder andere de navolgende werken in 1866 tot stand gebragt.

Te Paramaribo:

het inrigten van een door het Gouvernement gehuurd gebouw ten dienste van de Koloniale Staten.

het verrigten van kapitale herstellingen aan een der politiegebouwen, aan de gebouwen op Charlesburg en aan die op het piket van justitie, welke laatsten tevens op eene geschikte wijze zijn ingerigt tot bewaarplaats voor eenige krankzinnigen.

Het nieuwe hospitaal werd geheel voltooid; het voldoet geheel aan zijne bestemming en mag gerekend worden te behooren tot de best ingerigte hospitalen.

Op het fort Nieuw Amsterdam werden de bruggen over de hoofd- en ravelijns-gracht nagenoeg geheel vernieuwd. De oude en bouwvallige poterne werd afgebroken en weder geheel nieuw opgebouwd.

Op den quarantaine-post Leiden en de militaire posten Republiek en Nassau werden belangrijke herstellingen aan de schoeijing en aan de gebouwen ten uitvoer gebragt. Op post Republiek werd bovendien een nieuwe soldatenkeuken en bootenhuis opgezet.

Op het station Nijd en Spijt werd eene nieuwe beschoeijing gemaakt en op het station Ephrata de ten vorigen jare aanbestede woning voor den districts-secretaris voltooid.

In het district Coronie werd eene schoeijing gebouwd, aan weerszijden van den ijzeren looskoker in het Gouvernements-kanaal.

In het district Nickerie werden verschillende herstellingen en verbeteringen aan gebouwen gedaan.

L. Communicatiewegen te water en te land en vervoermiddelen.

» In Beneden-Cottica en Matappica" zegt de Gouverneur » is de voormalige sluiskreek op de verlaten plantage Echt en Rots afgedamd en de weg tusschen Picardie en Constantia, die de beide districten te land vereenigt, weder in bruikbaren staat gebragt; terwijl ook de wegen in de Matappica, alsmede de Matappicakreek aan de zijde van Johanneszoon en Zorg en Hoop, opengekapt en nog andere verbeteringen in de communicatien van de voormelde districten aangebragt zijn geworden.

» Op de stations Frederiksdorp en Nijd en Spijt zijn proeven genomen met het branden van klei, ten einde met de daardoor verkregen zelfstandigheid de wegen te beleggen. Hoewel die proeven gelukt zijn, is het echter te betwijfelen of met gebrande klei belegde wegen in de districten aan te raden zijn, daar, uit gebrek aan voertuigen of lasten, die de gebrokkelde klei fijn rijden en tot een effen korst vormen, scherpe steentjes overblijven, die de wegen voor voetgangers bijkans onbegaanbaar maken. Men schijnt daarom de voorkeur te geven aan eene belegging met gebrande steenkolen, omdat deze fijner zijn en ook eene harde oppervlakte aan de kleiwegen verschaffen.

» Het werk aan de Motkreek is wegens gemis aan arbeiders in den aanvang des jaars gestaakt moeten worden, nadat reeds een gedeelte der kreek opengekapt was. De pogingen om Aucaner boschnegers te bekomen, ten einde het overblijvende en moeijelijkste deel van het werk te verrigten, hebben tot dusver geen gunstigen uitslag opgeleverd.

» Krachtens art. 76 van het reglement op het beheer der districten (*Gouvernementsblad* 1863, n°. 10), zijn arbeiders in Beneden- en Boven-Saramacca opgevorderd geworden, om het kanaal derwaarts weder in orde te brengen. De grootste hinderpalen, die de doorvaart belemmerden, zijn aanvankelijk uit den weg geruimd. In den aanstaanden droogen tijd zal dat werk moeten worden vervolgd.

» Voorts zijn de bestaande communicatiewegen in alle districten zooveel doenlijk onderhouden en hier en daar verbeterd."

De schroefboot *Paramaribo* heeft van Maart tot ultimo December de maildienst verrigt, behalve in de tweede helft van October, toen zij door den Gouverneur bij eene inspectie-reis werd gebezigd.

Het stoomschip *Vice-Admiraal Rijk* was gedurende de eerste twee maanden des jaars met de maildienst en gedurende de vier daaropvolgende maanden met de rivierdienst belast. In de tweede helft des jaars onderging het belangrijke reparatien.

Gedurende het geheele jaar is het stoomschip *Nickerie* in de vaart gebleven; het vervulde de dienst op de rivieren Commewijne en Cottica, en bij uitzondering ook die op de rivier Suriname.

De stoomboot *Commewijne* verrigtte gedurende het gansche jaar de dienst op de rivier Suriname.

De schoener *Suriname* was meestentijds in de vaart tusschen Coronie, Nickerie en Demerary ten dienste van het bouwdepartement. Na Augustus werd ook de gewone dienst naar het district Saramacca door dit vaartuig waargenomen.

De schoener *Saramacca* vervulde met eene tusschenpoozing van slechts zes weken, om eenige reparatien te ondergaan, de maildienst tusschen Coronie en Nickerie.

De smederij heeft ook gedurende 1866 ten volle aan hare bestemming beantwoord.

M. Geldelijk beheer.

Ter vervanging van mr. C. H. IMMERZEEL, aan wien op zijn verzoek een eervol ontslag als administrateur van finantien was verleend, werd bij Zr. Ms. besluit van 14 December 1865, n°. 60, tot die betrekking benoemd de heer J. A. T. COHEN STUART, die op 31 Maart 1866 zijne nieuwe betrekking heeft aanvaard.

§ 1. *Muntwezen.*

In de behoefte aan circulerend medium werd behoorlijk voorzien door de Nederlandsche muntspecien, het Fransche, Britsche en Amerikaansche goud en zilver, en het papier van de Surinaamsche Bank.

§ 2. *Begrooting.*

Onder lit. S wordt hierbij als bijlage gevoegd de begrooting voor 1866, zoo als die door den Koning is goedgekeurd.

§ 3. *Bronnen van inkomsten.*

Daarin zijn geene veranderingen gekomen.

De voor het eerst in de raming der middelen over 1866 voorkomende » *belasting op de verlotingen*" is geen nieuwe bron van inkomst; zij werd reeds sinds lang geheven, doch wegens hare geringe en wisselvallige opbrengst onder de » toevallige baten" verantwoord.

§ 4. *Finantiele resultaten.*

Een staat der werkelijke ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1865, wordt hierbij als bijlage lit. T overgelegd.

§ 5. *Particuliere West-Indische Bank.*

In de procedures, van welker afloop de liquidatie dezer Bank afhankelijk is, waren op het einde van 1866 nog geene definitive uitspraken gedaan.

§ 6. *Surinaamsche Bank.*

De volgende bijzonderheden zijn ontleend aan het onder bijlage lit. U hierbijgaand verslag, door de directie dier inrigting den 17den Januarij 1867 ingediend.

Ter vervanging van den heer IMMERZEEL, werd tot gouvernements-commissaris benoemd de heer COHEN STUART, administrateur van finantien.

Alle operatien der Bank zijn belangrijk toegenomen.

Het disconteren van wissels en ander handelspapier, in het vorig jaar slechts f 141 000, in 63 stukken verdeeld, liep over de som van f 1 349 768,11, waarvoor 577 stukken werden aangenomen.

De rente van 8 °/o op 1 Januarij 1866 werd sedert den 26sten dier maand tot 9 °/o verhoogd; de looptijd der stukken was bijna zonder uitzondering 90 dagen.

De wisselhandel is tot een bedrag van ongeveer f 1 246 000 toegenomen, waarvan het grootste gedeelte op rekening met de hoofddirectie. Behalve dit bedrag komen op de wisselrekening voor circa f 72 000 aan ontvangen remises, en ruim f 5000 aan op de directie afgegeven traites.

Het rekening houden met de kooplieden, administrateuren enz. ging mede vooruit. In nagenoeg 300 posten werd eene som van f 406 000 ontvangen, terwijl op 391 cheques eene som van f 428 000 werd betaald.

De circulatie der biljetten bereikte in het laatst van Junij het cijfer van f 317 000 om daarna op ultimo December weder op f 259 530 te dalen.

Gemiddeld waren f 288 000 specie in voorraad, en stond het bedrag daarvan tot de opvraagbare schuld als 101 : 100.

De beleening-rekening bleef ongeopend. Wel werd in de laatste dagen des jaars geld aangevraagd op voldoend onderpand van koopmanschappen, doch de onderhandelingen hadden op ultimo December 1866 nog niet tot de verlangde uitkomst geleid.

Tot nadere aanwijzing van het bovenstaande, worden hierbij nog vier staten overgelegd.

N. Personele verordeningen omtrent alle landsdienaren.

Hieromtrent valt over 1866 niets te vermelden.

O. Onder Staatstoezigt geplaatsten.

Uitvoerige bijzonderheden omtrent alles wat in dit hoofdstuk zou behooren opgenomen te worden, zijn vermeld in het over 1866 loopend verslag des Gouverneurs omtrent de uitvoering gegeven aan de emancipatiewet, dat reeds onder dagteekening van 16 September 1867 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingezonden.

P. Immigratie en kolonisatie.

§ 1. *Immigratie.*

Hieromtrent wordt eveneens verwezen naar het emancipatierapport over 1866.

§ 2. *Kolonisatie.*

Het aantal der Europesche landbouwers, afkomstig van de kolonisatie te Groningen aan de Saramacca, bestond op ultimo December 1866 uit 156 hoofden, waarvan:

mannen	39
vrouwen	33
jongens	44
meisjes	40
Te zamen	156

Gedurende 1866 zijn onder de landbouwende kolonisten geboren 6 kinderen en overleden 1 man, 1 vrouw en 13 kinderen.

Een huwelijk werd onder hen gesloten.

Geen der bedoelde kolonisten heeft in dat jaar de kolonie verlaten. Van de vroeger uit Suriname vertrokkenen keerden er echter in die kolonie terug 10 hoofden, waarvan:

mannen	1
vrouwen	1
jongens	4
meisjes	4
Te zamen	10

De gezondheidstoestand van de kolonisten was op het einde van 1866 allezins gunstig.

„Volgens berigt van een hunner" zegt de Gouverneur „zou 1867 een voorspoedig jaar zijn en bedroeg in de maand Mei 1867 hun veestapel 446 runderen, 8 paarden, 6 muilezels, 22 steenezels en eenige varkens."

Aan vijf kolonisten werden, op hun verzoek, landerijen, gelegen in de 2de buitenwijk van Paramaribo, ter uitoefening van den landbouw en de veeteelt in allodialen eigendom en erfelijk bezit afgestaan.

De gezamenlijke kolonisten bezitten ongeveer 1500 akkers grond in eigendom, benevens 50 in pacht.

De bevolking van het etablissement Albina bedroeg op ultimo December 1866 21 personen, waaronder 15 Chinesche immigranten.

Q. Nijverheid.

§ 1. *Landbouw.*

In de onder lit. A—P overgelegde districts-staten komen uitvoerige mededeelingen voor omtrent de bevolking, de voortbrengselen en den toestand van elke plantage.

Eene recapitulatie op die staten voor zooveel betreft het aantal plantages en gronden in cultuur en dier voortbrengselen, wordt hierbij onder bijlage lit. V overgelegd.

Ten aanzien van den uitvoer van producten wordt verwezen naar den daartoe betrekkelijken staat, bij het emancipatierapport overgelegd.

§ 2. *Veeteelt.*

De volgende staat van den veestapel, in vergelijking gebragt met dien van het vorige jaar, toont aan eene vermeerdering van 98 runderen, 10 muilezels, 109 geiten en 251 varkens, bij eene vermindering van 28 paarden, 21 ezels en 953 schapen:

	Runderen.	Paarden.	Muilezels.	Ezels.	Schapen.	Geiten.	Varkens.	*Aanmerkingen.*
De stad Paramaribo en hare buitenwijken	639	54	29	90	22	34	28	
Boven-Suriname	21	»	1	»	»	10	49	
Beneden-Suriname	127	8	6	7	41	8	37	
Boven-Para	113	3	»	»	62	36	107	
Beneden-Para	392	24	10	13	127	»	203	
Boven-Commewijne	88	»	»	»	34	2	39	
Beneden-Commewijne	92	12	3	8	62	42	227	
Commetewane	113	7	1	»	37	32	101	
Beneden-Cottica	301	25	12	5	78	17	207	
Mattapica	712	12	13	7	595	121	154	
Boven-Cottica	485	4	»	2	120	3	136	
Perica	56	»	»	»	8	9	41	
Boven-Saramacca	»	»	»	»	»	»	»	
Beneden-Saramacca	62	1	7	1	40	»	6	
Nickerie	211	18	10	16	512	57	106	
Coronie	315	44	»	42	437	26	136	
Totaal	3727	212	92	191	2175	397	1577	

§ 3. *Uitgifte van landerijen voor cultuur.*

Gedurende het jaar 1866 zijn afgestaan:

in allodialen eigendom en erfelijk bezit, 11 perceelen land, te zamen groot 691 akkers, waarvan 8 perceelen in de buitenwijken der stad, 2 in de districten voor den landbouw en 1 in Nickerie ter optimmering. Van deze 11 perceelen waren 7 laatstelijk in pacht afgestaan, en was 1 in der tijd onder het domein teruggekomen;

en in pacht 24 perceelen, te zamen 76 akkers, waarvan 2 perceelen in de stadswijken ter optimmering en 22 in de buitendistricten voor den landbouw. Onder het domeinbeheer zijn teruggekeerd 7 perceelen, te zamen groot 3574 akkers, die sedert ettelijke jaren waren verlaten.

Ten gevolge van het niet nakomen van de bij de vergunning gestelde voorwaarden is de pacht ingetrokken van 10 erven, die echter weder aan anderen in pacht zijn afgestaan.

De in eigendom of pacht afgestane perceelen worden, op enkele na, goed onderhouden en productief gemaakt.

In den loop des jaars zijn aan het departement der onbeheerde boedels overgegeven 122 verlaten plantages en gronden, waarvan de eigenaren, de ligging als anderzins niet bekend waren. Van deze perceelen, in Augustus in publieke veiling gebragt, zijn 15 door particulieren en 107 door het Gouvernement ingekocht.

§ 4. *Handel en scheepvaart.*

Gedurende het jaar 1866 kwamen in Suriname aan:

uit Nederland	25	schepen metende	3 088½	lasten,
» Noord-Amerika	34	» »	3 085½	»
» andere vreemde plaatsen . .	98	» »	5 554½	»
Te zamen.	157	» »	11 728½	»

Met deze schepen werd voor eene gelswaarde van f 4 449 222,42 ingevoerd, als:

uit Nederland . . . . f	2 083 048,59 [5]
» Noord-Amerika	1 038 145,79
» andere vreemde landen	1 328 028,03 [5]
Te zamen. . . f	4 449 222,42

of f 55 297,86[5] *minder* dan in het jaar 1865, terwijl 27 schepen met 1483 last *minder* in 1866 dan in 1865 aankwamen.

In 1866 vertrokken uit Suriname:

naar Nederland	16	schepen met	2 079½	lasten;
» Noord-Amerika. . . .	31	» »	2 890½	»
» andere vreemde plaatsen	102	» »	6 150½	»
Te zamen . .	149	» »	11 120½	»

De uitvoer met deze schepen bedroeg in geldswaarde:

naar Nederland . . . . f	733 165,20
» Noord-Amerika	766 732,52
» andere vreemde landen	938 524,45 [5]
Te zamen. . . f	2 438 422,17 [5]

of f 203 023,44 *meer* dan in 1865, terwijl 24 schepen met 1729 last *minder* dan in 1865 uit Suriname vertrokken.

De waarde van ingevoerde goederen voor het Gouvernement wordt op f 65 271,75 geschat.

Nadere bijzonderheden omtrent den algemeenen in- en uitvoer, als ook omtrent den staat van het entrepôt, worden gevonden in de hierbij onder lit. W overgelegde staten.

In de laatste vijf jaren bedroeg de algemeene invoer aan geldswaarde:

in 1862	f 2 877 787,51[5]
» 1863	3 678 647,75
» 1864	4 811 582,07
» 1865	4 504 520,28[5]
» 1866	4 449 222,42
	f 20 332 060,04

of gemiddeld f 4 064 412,01 per jaar, zijnde f 384 810,41 *minder* dan de invoer gedurende 1866.

De algemeene uitvoer in die vijf jaren bedroeg aan geldswaarde:

in 1862	f 3 579 138,21
» 1863	3 103 099,64[5]
» 1864	3 118 736,96
» 1865	2 235 398,73[5]
» 1866	2 438 422,17[5]
	f 14 474 795,72[5]

of gemiddeld f 2 894 959,14[5] per jaar, zijnde f 456 536,97 *meer* dan de uitvoer in 1866.

De op den handel en de scheepvaart geheven regten hebben in 1866 bedragen:

aan inkomende regten	f 143 635,23
» uitgaande »	121 027,47
» lastgeld der schepen	29 666,25
» baak-, los- en steigergelden	5 732,90
» entrepot-, waag- en rooigelden	6 773,43
Te zamen . . .	f 306 855,28

of f 7021,96[5] *meer* dan in 1865.

Eene vergelijking van de voornaamste artikelen van uitvoer, met vermelding der geldswaarde, over de jaren 1864, 1865 en 1866 wordt aangetroffen in den volgenden staat (1).

(1) Voor de bijzonderheden omtrent de artikelen van invoer over 1866 wordt verwezen naar het reeds openbaar gemaakte handelsverslag over dat jaar.

	HOEVEELHEDEN IN		
	1864.	**1865.**	**1866.**
Suiker	20 441 708 pond.	15 612 805 pond.	18 557 325 pond
Katoen	278 150 »	348 353 »	256 044 »
Koffij	181 008 »	237 484 »	28 154 »
Cacao	760 539 »	661 849 »	912 170 »
Rum en dram	78 570½ gall.	35 666 gall.	77 239 gall.
Melassie	499 277 »	387 938 »	435 933 »

	GELDSWAARDE IN		
	1864.	**1865.**	**1866.**
Suiker	f 2 331 980,27	f 1 450 117,93	f 1 771 719,245
Katoen	274 918,00	324 544,20	160 301,40
Koffij	75 834,89	92 136,02	12 917,99
Cacao	212 076,00	179 990,855	273 896,90
Rum en dram	59 514,95	38 272,00	63 089,70
Melassie	129 978,80	123 344,90	128 639,24
Totaal. . . .	f 3 084 302,91	f 2 208 405,905	f 2 410 564,475

De bovenstaande geldswaarden zijn berekend naar de prijzen, waarnaar de uitgaande regten quartaalsgewijze worden geregeld.

Die prijzen waren gemiddeld in:

	1864.	1865.	1866.
Suiker	f 11,375 per 100 pd.	f 9,25 per 100 pd.	f 9,4375 per 100 pd.
Katoen	80,00 » » »	72,00 » » »	70,00 » » »
Koffij	34,875 » » »	32,875 » » »	51,25 » » »
Cacao	28,00 » » »	27,125 » » »	30,50 » » »
Rum en dram	0,825 » gall.	0,9375 » » »	0,85 » gallon.
Melassie	0,25 » »	0,32 » » »	0,295 » »

Houtwaren zijn vrij van uitgaande regten. Volgens de opgaven naar aanleiding der publicatie van 1854 (*Gouvernementsblad* n°. 9) door belanghebbenden ingediend, is gedurende 1866 door de onderscheidene houtgronden afgeleverd en verbruikt voor eene som van f 38 111,79^{5}, waaronder niet begrepen is de waarde van het hout, gebezigd op en ten behoeve van den grond, alwaar het bewerkt is.

R. Betonning, bebakening en loodswezen.

Het vuurschip, voor de monding der rivier Suriname geplaatst, moest, daar het dreigde te zinken, naar binnen gesleept en zooveel doenlijk hersteld worden (1).

In de ligging der tonnen is geene verandering gekomen; zij zijn op den gewonen tijd nagezien en verwisseld geworden.

S. Briefwisseling.

De zuivere opbrengst der posterij heeft in 1866, na aftrek van f 1858.03^{5} wegens porto op de Gouvernements-dienstbrieven en drukwerken, de teruggezonden ongefrankeerde brieven met nader adres en de rebuten, de som van f 12 129,74^{5} en alzoo f 1789,64^{5} meer dan in 1865 bedragen.

STAAT, aantoonende het getal der gedurende het jaar 1866 ontvangen en verzonden brieven en couranten per mail en per gewone scheepsgelegenheid.

ONTVANGEN.

VAN	Per mail.		Per gewone scheepsgelegenheid.		Totaal brieven.	Totaal couranten.
	Brieven.	Couranten.	Brieven.	Couranten.		
Nederland . .	11 268	12 114	65	42	11 333	12 156
Curaçao . . .	261	183	»	»	261	183
Nickerie (2). .	»	»	»	»	»	»
Coronie (2) . .	»	»	»	»	»	»
Demerary en andere vreemde plaatsen . .	4 661	2 858	32	»	4 693	2 858
	16 190	15 155	97	42	16 287	15 197

VERZONDEN.

NAAR	Per mail.		Per gewone scheepsgelegenheid.		Totaal brieven.	Totaal couranten.
	Brieven.	Couranten.	Brieven.	Couranten.		
Nederland . .	10 373	4 311	17	»	10 390	4 311
Curaçao . . .	302	715	»	12	302	727
Nickerie . . .	2 473	879	»	»	2 473	879
Coronie . . .	940	828	»	»	940	828
Engeland. . .	1 653	523	»	»	1 653	523
Frankrijk. . .	960	3	»	»	960	3
Belgie. . . .	84	288	»	»	84	288
Portugal . . .	5	»	»	»	5	»
Duitschland. .	132	»	»	»	132	»
Demerary en andere vreemde plaatsen . .	1 590	744	»	»	1 590	744
	18 512	8 291	17	12	18 529	8 303

(1) Een nieuw in Nederland gebouwd vuurschip is reeds in de kolonie aangekomen.

(2) Onder de volgende begrepen.

Uit bovenstaande opgave blijkt, dat het getal ontvangen brieven in vergelijking met 1865 aanmerkelijk is toegenomen.

In de maand September 1866 is een aanvang gemaakt met de verzending van gesloten brievenmalen tusschen Suriname en Nederland door middel van de Fransche pakketbooten van de » Compagnie Générale Transatlantique", welke op den 2den van elke maand uit Suriname vertrekken. De aankomst vindt in den regel op den 28sten van elke maand plaats.

In de berekening van het port maakt het geen verschil of de verzending met de Britsche dan wel met de Fransche pakketbooten geschiedt.

Met de betrokken postadministratien zijn tevens de noodige schikkingen getroffen tot regtstreeksche uitwisseling van gesloten brievenmalen tusschen Suriname en Frankrijk en tusschen Suriname en Groot-Brittannie door middel van de Fransche en Britsche pakketbooten.

De opgemelde schikkingen zijn van weêrszijden in werking gekomen; die met Frankrijk op den 1sten Januarij 1867 en die met Groot-Brittannie op den 1sten Februarij 1867.

's Gravenhage, den 11den April 1868.

De Minister van Kolonien,

J. J. HASSELMAN.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische Kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE **R** (1) VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 3.

LIJST der plantages welke gedurende het jaar 1866 door de zendelingen der Evangelische Broedergemeente bediend geworden zijn.

A. *Plantages, welke tot zendelings-etablissementen behooren.*

NAMEN DER PLANTAGES.	NAMEN der etablissementen waarin dezelve behooren.	*AANMERKINGEN.*
Ma Retraite.	Paramaribo.	
Tourtonne.	idem.	
Kwatta.	idem.	
Beekhuizen.	Beekhuizen.	
Livorno.	idem.	
Dijkveld.	idem.	
Jagtlust.	Clevia.	
Dordrecht.	idem.	
Lust en Rust.	idem.	
Belwaarde.	idem.	
Suzannasdaal.	idem.	
Voorburg.	idem.	
De Resolutie.	Rust en Werk.	
Pieterszorg.	idem.	

(1) De bijlagen A-Q zijn, ter inzage van de leden der Kamer, ter griffie nedergelegd.

NAMEN DER PLANTAGES.	NAMEN der etablissementen waarin dezelve behooren.	*AANMERKINGEN.*
Rust en Werk.	Rust en Werk.	
Johannisburg.	idem.	
Maasstroom.	idem.	
Berlijn.	idem.	
Elisabethshoop.	idem.	
Johan en Margaretha.	idem.	
Frederiksdorp.	idem.	
Guadeloupe.	Heerendijk.	
Marienbosch.	idem.	
Kroonenburg.	idem.	
Brouwerslust.	idem.	
Killenstein.	idem.	
Mon Souci.	idem.	
Vertrouwen.	idem.	
Hecht en Sterk.	idem.	
Zorg en Hoop.	idem.	
Picardie.	idem.	
Zoelen.	Leliendaal.	
Geertruidenberg.	idem.	
Marienburg.	idem.	
Ellen.	idem.	
Leliendaal.	idem.	
Visserszorg.	idem.	
Sorgvliet.	idem.	
Alkmaar.	idem.	
Nijd en Spijt.	idem.	
Mon Trésor.	idem.	
Reynsdorp.	Annaszorg.	
Kerkshoven.	idem.	
Ponthieu.	idem.	

NAMEN DER PLANTAGES.	NAMEN der etablissementen waarin dezelve behooren.	*AANMERKINGEN.*
Bentshope.	Annaszorg.	
Barbados.	idem.	
Maria Petronella.	idem.	
Moed en Kommer.	idem.	
Badenstein.	idem.	
Frederikslust.	idem.	
Broedershoop.	idem.	
Esthersrust.	idem.	
Vaderszorg.	idem.	
Adrichem.	idem.	
Charlottenburg.	Charlottenburg.	
Liverpool.	idem.	
Molhoop.	idem.	
Nieuw Clarenbeek.	idem.	
La Prosperité.	Bersaba.	
Vier Kinderen.	idem.	
Catharina Sophia.	Catharina Sophia.	
Burnside.	Salem.	
Sarah.	idem.	
Leasowes.	idem.	
Johanna Maria.	idem.	
Belladrum.	idem.	
John.	idem.	
Maryshope.	idem.	
Moij.	idem.	
Waterloo.	Waterloo.	
Nurserij.	idem.	
Hazard.	idem.	
Paradise.	idem.	

B. *Plantages, welke door reizende zendelingen bediend worden.*

NAMEN DER PLANTAGES.	Aantal kerkdagen.	*Aanmerkingen.*
Leonsberg.	5	
Clevia.	2	
Morgenstond.	7	
Geijersvlijt.	7	
Meerzorg.	4	
Peperpot.	5	
La Liberté.	4	
Het IJland.	5	
Bleijendaal.	4	
Aurora.	3	
Houttuin.	4	
Ornamibo.	4	
La bonne Amitié.	4	
De Hoop.	3	
Petersburg.	4	
Vreeland.	4	
Maagdenburg. Merveille.	3	
La Rencontre.	5	
Adrichem.	3	
Waterland.	3	
St. Barbara.	4	
St. Eustatius.	4	
Accaribo.	4	
Drie Gebroeders.	4	

NAMEN DER PLANTAGES.	Aantal kerkdagen.	*Aanmerkingen.*
Groot Chatillon.	5	
Guin. Vriendschap.	5	
l'Espérance.	2	
Joden Savana.	1	
La Diligence.	1	
Berg en Dal. Victoria.	2	
Onverdacht.	3	
Onoribo.	3	
Osembo.	3	
Onverwacht.	3	
Overtoom.	3	
Hanover.	6	
Berlijn. l'Inquiétude.	6	
Katwijk.	3	
Wederzorg.	4	
Vriendsbeleid.	3	
Spieringshoek.	4	
St. Germain.	4	
Weltevreden.	4	
Akkerboom.	4	
Nieuwe Grond.	4	
Constantia.	5	
Nieuw Meerzorg.	5	
Bruinendaal.	5	
Alliance.	4	
Schoonoord.	5	

NAMEN DER PLANTAGES.	Aantal kerkdagen.	*Aanmerkingen.*
Hooiland.	9	
Slootwijk.	3	
Fortuin.	3	
Nieuwzorg.	4	
Sinabo en Gelre.	4	
Vossenburg.	4	
Breukelerwaard.	4	
Fairfield.	3	
Jalousie.	4	
Rosenburg.	4	
Canawappibo.	4	
Potribo.	5	
Concordia.	5	
Hazard.	5	
Quapibo. Copie.	2	
Kleinhoop.	5	
Twijfelachtig.	5	
l'Aventure.	5	
Levant.	„	
Sardam.	1	
Ephrata.	1	
Brunswijk.	4	
Munnikendam.	4	
Zeezigt.	4	
Welgelegen.	4	
Lunenburg.	3	
Mon Sort.	4	

NAMEN DER PLANTAGES.	Aantal kerkdagen.	*Aanmerkingen.*
Groot Marseille.	4	
La Paix.	4	
Rustenburg.	3	
De Eendragt.	4	
Poelwijk.	4	
Le Mâtrouge.	1	
Kent.	8	
Concordia.	8	
Huwelijkszorg.	7	
Dankbaarheid.	8	
Broederschap.	8	
Morgenster.	9	
Post Groningen.	2	
Margarethasgift.	8	
Monitor.	8	
Friedericisgift.	8	
Hamburg.	5	
Vier Hendrikken.	6	
Wilhelmina Catharina Frederika.	2	

De hoofdvoorstanders der
Evangelische Broedergemeente,
(*get*) TH. C. VAN CALKER.
» H. CLEMENS.

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal, bij het Ministerie van Kolonien,
FEITH.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE S VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 4.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven voor de kolonie Suriname over het dienstjaar 1866.

ONTVANGSTEN.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	Geraamd bedrag.
Hoofdelijke belasting der vrijgemaakten	f 42 000,00
Personeel	32 000,00
Patentregt	29 000,00
Huurwaarde van huizen	19 000,00
Paardengeld	600,00
Erfpachten	1 500,00
Landtaksen of akkergelden	9 400,00
Quota van suikerplantages en houtgronden	13 000,00
Inkomende regten	165 000,00
Uitgaande regten	160 000,00
Lastgeld der schepen	40 000,00
Baak-, los- en steigergelden	2 400,00
Zegelregt	52 000,00
Transporteren	f 565 900,00

ONTVANGSTEN.

Benaming der onderwepen van ontvangst.	Geraamd bedrag.
Per transport.	f 565 900,00
Venduregt	17 000,00
Transportregt	17 500,00
Successie- en overgangsregten	5 000,00
Begraafplaatsregt	3 000,00
Waag- en rooigelden	5 000,00
Belasting op verlotingen	200,00
Opbrengst der posterij	12 000,00
Leges en provisiegelden	4 500,00
Passagegelden	24 000,00
Inhouding op de tractementen der ambtenaren voor pensioen	44 000,00
Inkomsten der Bank (opgeheven particuliere West-Indische)	207,20 5
Inkomsten voortspruitende uit den verkoop der Gouvernementsplantages	3 423,40
Verpleeggelden in het hospitaal	10 000,00
Toevallige baten	9 061,00
Terugbetaling van voorschotten	484,28 5
Renten van het opgeheven West-Indisch pensioenfonds	10 762,00
	f 732 037,89
Hierbij: het bedrag, waarop het subsidie uit 's Rijks schatkist werd geraamd bij de wet van 30 December 1865 (*Staatsblad* n°. 185)	1 104 000,00
	f 1 836 037,89

UITGAVEN.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Geraamd bedrag.
Algemeen bestuur	f 193 556,97^{5}
Justitie en politie	299 082,12
Administratie van finantien	108 383,69^{5}
Onbeheerde boedels en weezen	37 753,62^{5}
Eeredienst en onderwijs	95 140,60
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	150 284,25
Bouwdepartement	163 626,75
Geneeskundige dienst	135 367,75
Militaire kosten	423 562,92^{5}
Koloniale vaartuigen en loodswezen	192 279,20
Uitgaven verbonden aan de opheffing der slavernij	200 000,00
Buitengewone en onvoorziene uitgaven	37 000,00
	f 2 036,037,89
Hiervan af:	
Het bedrag van hoofdstuk XI, welke uitgaven bij de wet van 30 December 1865 (*Staatsblad* n°. 185) afzonderlijk zijn gebragt ten laste van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1866	200 000,00
	f 1 836,037,89

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1865.

BIJLAGE **T** VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 5.

STAAT der werkelijke Ontvangsten en Uitgaven voor de kolonie Suriname, over het dienstjaar 1865.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	Werkelijke ontvangsten.
Hoofdelijke belasting der vrijgemaakten	f 41 100,50[5]
Personeel	32 603,25
Patentregt	32 487,26[5]
Huurwaarde	19 592,42[5]
Paardengeld	830,00
Erfpachten	2 573,39[5]
Landtaksen of akkergelden	9 520,02
Quota van suikerplantages en houtgronden	13 432,01
Inkomende en uitgaande regten	257 920,67[5]
Lastgeld der schepen	33 910,25
Baak-, los- en steigergelden	2 155,00
Zegelregt	52 936,93
Venduregt	21 373,91[5]
Transporteren	f 520 435,64

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	Werkelijke ontvangsten.
Per transport	f 520 435,64
Transportregt	29 913,49
Successie- en overgangsregten	4 501,44
Begraafplaatsregt	3 297,00
Waag- en rooigelden	6 017,71
Opbrengst der posterij	10 383,15
Leges- en provisiegelden	2 463,02
Passagegelden	26 089,18
Inhoudingen op de tractementen der ambtenaren voor de pensioenen	49 568,55
Inkomsten der Bank	10 347,71^5
Verkoop van de Gouvernementsplantages	163 525,61
Verpleeggelden in het hospitaal	13 177,60^5
Toevallige baten	64 956,05
Terugbetaling van voorschotten	1 869,29^5
Renten van het opgeheven West-Indisch pensioenfonds	10 762,00
	f 917 307,45^5

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Werkelijke uitgaven.
Algemeen bestuur	f 208 000,67
Justitie en politie	259 825,09
Administratie van finantien	117 225,99 5
Onbeheerde boedels en weezen	39 076,09
Eeredienst en onderwijs	71 769,75 5
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	90,065,91 5
Bouwdepartement	158 348,55 5
Geneeskundige dienst	145 297,86
Militaire kosten	342 782,51
Koloniale vaartuigen en het loodswezen	172 477,01
Buitengewone en onvoorziene uitgaven	111 264,16 5
	f 1 716 133,61 5

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE **U** VAN HET VERSLAG. (Suriname).

N°. 6.

AFSCHRIFT.

MIJNE HEEREN!

Omstreeks een jaar geleden mogten wij u een overzigt geven van de operatien der Surinaamsche Bank, van den dag harer opening tot op ultimo December 1865. Het is ons aangenaam u thans mededeeling te mogen doen van hetgeen in den vervlogen jaarkring 1866 voorviel, alvorens dit voor de hoofddirectie te Amsterdam gereed gemaakt verslag te verzenden.

Volgen wij de vroegere orde, dan is in de eerste plaats te vermelden dat het bestuur alhier geene verandering onderging; alleen werd ter vervanging van den heer mr. C. H. IMMERZEEL, die in Junij ll. de kolonie verliet, tot gouvernements-commissaris benoemd de heer J. A. T. COHEN STUART, Administrateur van Finantien, van wien wij ondubbelzinnige blijken van ingenomenheid met de instelling, aan welke wij de eer hebben verbonden te zijn, ontvangen mogen.

De beambten bij de Bank kweten zich loffelijk van hunne taak en gaven voortdurend reden tot tevredenheid.

Ten aanzien der huishoudelijke reglementen is een voorstel tot wijziging aan het hoofdbestuur ingediend en wordt het antwoord daarop te gemoet gezien.

De gebouwen verkeeren in goeden staat; zij vereischten in het afgeloopen jaar geene andere kosten dan die van het aanbrengen van luchtkokers in het brandvrije gebouw, dat nu aan zijne bestemming beantwoordt.

Overgaande tot de behandeling der gedreven zaken, is het voor ons een wezenlijk genoegen op belangrijke toeneming van al onze operatien te mogen wijzen.

Ons hoofdbedrijf, het disconteren van wissels en ander handelspapier — in 1865 slechts f 141 100, in 63 stukken verdeeld — liep in 1866 over f 1 349 768,11, waarvoor 577 stukken werden aangenomen.

De rente op den eersten Januarij 1866, 8 per cent, werd den 26sten tot 9 per cent verhoogd en bleef sedert onveranderd. De looptijd der stukken was bijna zonder uitzondering negentig dagen.

De verkregen uitkomst mag naar onze meening bevredigend worden genoemd; de hierbij gevoegde staten getuigen dat de vermeerdering van het opererend kapitaal niet

met groote sprongen, maar steeds geleidelijk plaats had en dooreen slechts f 27 500 per maand bedroeg. Wel werd in Julij en in September eene uitbreiding waargenomen van f 44 en f 43/m., maar daartegenover staan Junij en November, die met de aan elk voorafgegane maanden maar f 5000 verschillen. In December werd meer afgelost dan geld gevraagd, zoodat het gemiddelde dier maand f 5000 minder is dan het in de balans van den 1sten genoemde bedrag van f 430/m., en het saldo der disconto-rekening f 422 222,92, f 14/m. lager dan het op 8 December bereikte hoogste cijfer. Deze door ons gemaakte ondervinding doet mitsdien een toenemend beroep op onze Bank verwachten.

Veroorlooft ons de herinnering, Mijne Heeren, dat, gelijk u bekend is, de ons verleende vrijheid om bij credietverleening met twee handteekeningen genoegen te nemen slechts bij uitzondering is toegepast geworden en in den regel drie of meer solidair verbondenen door ons worden verlangd.

Aan dit beginsel is ook in 1866 met kracht de hand gehouden; moge het al in sommiger oog eene te ver gedreven angstvalligheid schijnen, wij houden ons verzekerd, dat gij, Mijne Heeren, daarin met ons niet anders zult willen zien, dan eene aan den toestand dezer maatschappij geëvenredigde behoedzaamheid, die, zonder in het allerminste te schaden aan de milde en vrijgevige wijze waarop onze credietinstelling in werkelijke behoefte aan geld wil voorzien, de kracht der Bank onderhoudt en versterkt, opdat zij op den duur aan hare roeping blijve beantwoorden.

Even als van 1865 mogen wij van het afgeloopen jaar de aangename verklaring afleggen, dat de disconteringen geregeld afliepen en geen verlies daarop geleden is. De 191 stukken, op nieuwe rekening overgegaan, leveren naar onze overtuiging behoorlijken waarborg voor goede aflossing.

De beleening-rekening bleef ook in 1866 ongeopend. In de laatste dagen des jaars werd geld gevraagd op voldoend onderpand van koopmanschappen, doch de onderhandelingen leidden eerst in het sedert ingetreden tijdperk tot de verlangde uitkomst.

Hoe gaarne wij deze voor den handel zoo nuttige operatie zouden zien uitgebreid, vreezen wij toch dat onze wenschen niet dan over eenigen tijd zullen te bevredigen zijn. Behalve den schadelijken invloed dien de in de kolonie nog altoos van kracht zijnde verouderde wetten, waaronder wij slechts het wisselregt en de wet met het tarief van zegel noemen, op den handel in het algemeen oefenen, staat aan het sluiten van beleening een hinderpaal in den weg, die de bijzondere ondernemingsgeest alléén bij magte is te verwijderen en wel door het verschaffen van de hier ontbrekende gelegenheid om te allen tijde en dadelijk verzekering tegen brandgevaar te bekomen.

Het ware zeer wenschelijk dat zich in Suriname »verzekering-maatschappijen" vormden; of dat buitenlandsche assuradeuren aan hunne daar reeds gevestigde agenten de bevoegdheid gaven van polissen tegen brand- en zeegevaar te teekenen, en in geval van verlies ook de schade te verevenen.

Onze wisselhandel is in het afgeloopen jaar toegenomen tot een bedrag van ongeveer f 1 246 000; hiervan, wij behoeven het naauwelijks op te merken, komt het grootste gedeelte op onze rekening met de hoofddirectie.

Uit de staten blijkt dat alleen op haar circa f 610/m. werd afgegeven en bijna f 452/m. aan haar geremitteerd.

Onder de laatste som was f 170 500, verkregen van de door het Koloniaal Gouvernement bij inschrijving te koop aangeboden f 665/m. op het Ministerie van Kolonien.

Behalve het genoemde bedrag van f 1 246 000 komen op de wisselrekening voor circa f 72/m. aan bij ons ontvangen remises en ruim f 5000 op ons afgegeven traites.

Met de correspondenten te Londen, Parijs, New-York enz. waren in de eerste negen maanden des jaars de betrekkingen minder levendig dan wij ons hadden voorgesteld, en de omzettingen bleven zelfs beneden die in 1865. Doch in September, toen bekende omstandigheden een aanzienlijk bedrag particuliere wissels onbetaald deden terugkomen en uit den omloop weerden, begon de vraag naar papier op Londen vooral sterk bij de Bank toe te nemen. Bij een gunstig einde alzoo van het afgeloopen jaar is er reden om te verwachten dat in het nieuwe onze verbinding met de groote wereldsteden belangrijk zich zal uitbreiden.

Op de naar aanleiding onzer aanvrage door de hoofddirectie gedane voorstellen is het door de Colonial Bank ons geopende crediet verdubbeld, waarin wij een streelend bewijs van vertrouwen mogen zien.

Ook in haren wisselhandel bleef de Bank tegen verlies bewaard; kwamen enkele stukken al onbetaald terug, de afdoening geschiedde niettemin uit de opbrengst van bij aankoop tot waarborg ontvangen onderpanden of door rembours. Slechts een paar nog niet geheel betaalde wissels bleven op ultimo December in portefeuille, doch wij zijn daaromtrent niet bezorgd en de Bank zal daarbij hoogstens eenig renteverlies kunnen lijden.

Het rekening houden met kooplieden, administrateuren enz. ging mede vooruit. In nagenoeg 300 posten ontvingen wij eene som van f 406/m., terwijl op 391 chiques f 428 000 werden betaald. Het saldo in rekening courant, op 1 Januarij 1866 bijna f 32/m., was op ultimo December f 10 568,72[5].

Verschilt nu het eindcijfer van ontvangst en betaling niet veel van dat des vorigen jaars, het aantal ingekomen posten is meer dan twee-, dat der afgehaalden driemaal zoo groot. De reden dat in weêrwil hiervan het algemeen bedrag niet is toegenomen ligt daarin, dat de finantiele commissien in 1865 f 150/m. en in 1856 maar f 11 000 hebben bedragen.

Dit in het oog gehouden, mag ook dit gedeelte van onzen werkkring bevredigend heeten; niets ten minste geeft aanleiding om het vertrouwen te schokken dat de voordeelen, die ons kosteloos dienstbetoon reeds aan het algemeen verschaft, meer en meer zullen worden ingezien en dat de Surinaamsche Bank het »Clearinghouse" der kolonie worden zal.

De circulatie der biljetten nam in 1866 een hooge vlugt en bereikte in het laatst der maand Junij het niet onaanzienlijk cijfer van ruim f 317/m. Daarna was zij echter in den regel dalende, zoodat op ultimo December eene som van slechts f 259 530 in omloop was.

Even veelvuldig en groot als in de circulatie van ons bankpapier was de beweging in den metaalvoorraad, die, op 1 Januarij 1866 ongeveer f 234/m. bedragen hebbende, op 24 April eene som van f 253/m. beliep. Was van dien dag af aan tot in het laatst van Junij de vermindering niet zeer groot, daarna deden verschillende omstandigheden den voorraad afnemen, tot dat op 17 September niet meer dan f 221/m. aanwezig waren.

In October evenwel begon de specie ons weder toe te vloeijen, en bij het sluiten der boeken was daarvan in kas ongeveer f 294/m., zonder dat wij om die te verkrijgen tot eenigen buitengewonen maatregel van koersverandering of invoer van metaal ons hadden gedwongen gezien.

Gemiddeld waren f 288/m. specie bij ons in voorraad, en stond het bedrag daarvan tot onze opvraagbare schulden als 101 tot 100. Niet altoos was dit echter het geval, en het zou ook, indien het zoo ware geweest of moest blijven, het allezins geoorloofd voordeel van ons privilegie vernietigen en in nadeel doen overgaan. De dobbering was dan ook aanzienlijk, want terwijl in de eerste maanden des jaars de opvraagbare schulden voor meer dan 125 per cent waren gedekt, daalde dit in September tot 75 per cent en was op ultimo December weder 108 $^2/_3$.

In vereeniging met de hoofddirectie zijn wij er onverpoosd op uit om, met behoud vóór alles van genoegzame speciedekking van onze opvraagbare verbindtenissen, ons kapitaal zooveel mogelijk rente te doen afwerpen.

Hiermede, Mijne Heeren, achten wij ook ditmaal onze taak weder ten einde gebragt.

Zoo min als verleden jaar kunnen wij u op de hoogte stellen van de al dan niet behaalde voordeelen, daar de algemeene winst en verliesrekening door de heeren hoofddirecteuren wordt opgemaakt. De in de staten genoemde cijfers doen intusschen verwachten, dat de in 1866 verkregen uitkomst wat meer bevredigend zal zijn.

Bezielt ons nu bij een terugblik op het voor velen zoo rampvolle, voor een ieder zoo leerrijke tijdsverloop, een gevoel van erkentelijkheid dat onze jeugdige credietinstelling het zonder schade of verlies te lijden heeft mogen doorleven, met veel vertrouwen gaan wij de toekomst te gemoet.

Wij vleijen ons dat gij zult deelen in onze verwachting, dat, naarmate ook in Suriname het besef doordringt dat particuliere ondernemingsgeest, door eigen kracht en oordeel geleid, zich, zonder op Staatstusschenkomst te leunen, een weg behoort te

banen, de operatien der Surinaamsche Bank meer en meer zich zullen uitbreiden. Daardoor zal het tweeledig doel der ondernemers: bevordering van de welvaart der kolonie in het algemeen en van die der aandeelhouders in het bijzonder, worden bereikt.

Paramaribo, 17 Januarij 1867.

De Directie der Surinaamsche Bank,

(*Get.*) HENRI MULLER, *President*.

» S. ABENDANON Sz.

» W. E. RUHMANN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*Get.*) E. A. VAN EMDEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

FEITH.

DISCONTERINGEN 1866.					BANKPAPIER IN OMLOOP 31 DECEMBER.		SPECIE IN VOORRAAD.	
Maand.	Stuks.	Werkelijk bedrag.	Gemiddeld per dag.	Geboekte rente.	Stukken.	Bedrag.	Soort.	Bedrag.
							Zilver.	
Januarij	20	f 47 000,00	f 1 567,00	f 955,25	10 à f 1000	f 10 000,00	f 2,50	f 100 000,00
Februarij	25	47 515,50	1 584,00	1 069,10	5 » 300	1 500,00	1,00	94 000,00
Maart	44	109 631,34	3 655,00	2 414,21	17 » 200	3 400,00	0,50	5 000,00
April	29	61 163,85	2 038,00	1 376,195	468 » 100	46 800,00	0,25	10 500,00
Mei	41	89 400,00	2 980,00	2 000,25	838 » 50	41 900,00	0,10	7 300,00
Junij	47	129 225,00	4 307,00	2 999,27	2972 » 25	74 300,00	0,05	800,00
Julij	48	104 250,00	3 470,00	2 345,63	8163 » 10	81 630,00	2,55	3 570,00
Augustus	67	160 709,50	5 360,00	3 491,30			2,35	37 130,00
September	51	140 750,00	4 690,00	3 213,50				
October	62	131 050,00	4 370,00	2 888,63				f 258 300,00
November	74	167 758,33	5 590,00	3 654,57		f 259 530,00	Goud Fransch.	21 855,00
December	69	161 314,59	5 375,00	3 599,60			» Amerik.	7 060,00
							» Engelsch.	42,00
	577	f 1 349 768,11	f 3 750,00	f 30 037,505				f 287 257,00
Saldo portefeuille	191	422 222,92	»	5 296,91			Diversen.	6 290,295
Komt ten voordeele der winstrekening 1866	»	»	»	24 741,595				f 293 547,295

Paramaribo, 31 December 1866.

Namens de directie der Surinaamsche Bank,

(*get.*) HENRI MULLER, *President*.

(*get.*) S. ABENDANON SZ., *Secretaris*.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Koloniën,

FEITH.

MIDDENCIJFERS der onderscheidene rekeningen bij de Surinaamsche Bank te Paramaribo en van de speciedekking der opvraagbare saldo's, over de maanden Januarij tot en met December 1866.

	SALDO'S.					OPVRAAGBAAR.		SPECIEDEKKING.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.		
	Disconto rekening.	Specie in voorraad.	Bankbiljetten in omloop.	In Suriname.	In Suriname en buitenlandsche correspondentie.	3 en 4.	3 en 5.	van 6.	van 7.
Januarij . . .	f 119 648,00	f 236 595,00	f 222 680,00	f 39 399,00	f 50 108,00	f 262 080,00	f 272 788,00	109^{35}	105^{61}
Februarij . . .	145 170,00	309 753,00	203 810,00	39 692,00	45 957,00	243 500,00	249 767,00	127^{21}	124^{02}
Maart	183 120,00	324 218,00	233 320,00	46 929,00	52 276,00	280 848,00	285 596,00	115^{68}	113^{52}
April	211 710,00	342 072,00	232 430,00	46 680,00	50 540,00	279 111,00	282 970,00	122^{55}	120^{88}
Mei.	245 830,00	334 099,00	247 900,00	52 093,00	52 813,00	299 993,00	300 713,00	111^{43}	111^{10}
Junij	260 177,00	310 995,00	282 730,00	37 743,00	46 589,00	320 473,00	329 320,00	97^{04}	91^{35}
Julij	304 795,00	267 725,00	296 190,00	26 151,00	35 975,00	322 341,00	332 615,00	83^{05}	81^{50}
Augustus . . .	330 370,00	237 550,00	273 795,00	29 422,00	53 097,00	303 217,00	326 892,00	78^{34}	72^{76}
September . .	373 144,00	225 088,00	272 300,00	27 024,00	58 217,00	299 325,00	330 518,00	75^{27}	68^{08}
October . . .	401 128,00	250 182,00	272 700,00	34 441,00	89 500,00	307 141,00	362 200,00	81^{47}	69^{07}
November . .	416 161.00	278 375,00	245 510,00	41 600,00	103 415,00	287 110,00	348 925,00	97	79^{77}
December . .	424 793,00	292 916,00	251 765,00	15 613,00	94 954,00	267 375,00	346 720,00	109^{53}	84^{45}

Paramaribo, den 31sten December 1866.

Namens de directie der Surinaamsche Bank.
(*get.*) Henri Muller, *President.*
(*get.*) S. Abendanon Sz., *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. van Emden.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
Feith.

STAAT van de beweging in de kas der Surinaamsche Bank te Paramaribo, gedurende het jaar 1866.

	SPECIE.		BANKPAPIER.		VERWISSELING.	
	Ontvangst.	Uitbetaling.	Ontvangst.	Uitbetaling.	Ontvangen specie voor bankpapier.	Betaalde specie voor bankpapier.
Saldo 1865	f 234 316,13 5	»	f 105 300,00	»	»	»
Januarij	106 816,36	f 30 728,55	116 785,00	115 100,00	f 11 500,00	f 20 585,00
Februarij	39 935,49 5	44 752,48	157 815,00	205 310,00	3 420,00	34 365,00
Maart	76 930,28	46 269,24	228 975,00	255 750,00	9 525,00	39 650,00
April	35 496,81 5	32 494,50 5	190 110,00	195 150,00	2 455,00	28 250,00
Mei	21 197,61	38 365,85	169 385,00	170 875,00	820,00	28 600,00
Junij	26 348,44	60 118,62	224 245,00	239 935,00	3 395,00	51 635,00
Julij	51 579,83	79 504,85	172 065,00	140 420,00	10 515,00	70 680,00
Augustus	22 819,54	56 893,57 5	212 945,00	198 955,00	2 235,00	51 555,00
September	58 239,74 5	61 362,51	194 615,00	202 325,00	19 375,00	46 070,00
October	88 133,74	50 592,48	207 420,00	195 900,00	38 895,00	30 990,00
November	50 322,60	26 916,61	252 670,00	239 630,00	11 605,00	21 275,00
December	39 547,71	30 137,73 5	239 810,00	284 320,00	6 500,00	24 460,00
Saldo	»	293 547,29 5	»	28 470,00		
	f 851 684,30	f 851 684,30	f 2 472 140,00	f 2 472 140,00	f 120 240,00	f 448 115,00

Totaal ontvangst	f	3 323 824,30
» betalingen		3 001 807,00 5
Kas saldo op 31 December 1866	f	322 017,29 5

Paramaribo, 31 December 1866.

Namens de Directie der Surinaamsche Bank,

(*get*) Henri Muller, *President.*

(*get.*) S. Abendanon Sz., *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,

De GouvernementsSecretaris,

(*get.*) E. A. van Emden.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

Feith.

WISSELHANDEL

MAAND.	VERKOOP.				
	AMSTERDAM.	LONDEN.	PARIJS.	DIVERSEN.	AMSTERDAM.
Januarij	f 91 724,19^{5}	£ 950,00	»	$ 520,00	f 45 473,11
Februarij	58 637,20	200,00	»	50,00	13 096,25^{5}
Maart	67 727,87^{5}	32,00	»	490,00	55 325,46
April	101 671,12	200,00	»	40,00	57 775,51^{5}
Mei	47 833,01	525,00	frs. 3 000,00	»	72 305,00
Junij	24 938,44	265,00	»	»	57 108,00
Julij	32 031,54^{5}	910,00	»	1100,00	11 087,71
Augustus	32 347,69	217,8/6	4 000,00	1030,00	22 035,76
September	17 407,27	2155,00	1 050,00	1500,00	34 500,00
October	43 314,34	1265,5/6	2 550,00	240,00	20 700,00
November	63 726,51	1099,8/6	4 204,00	690,00	17 007,13
December	28 581,41	1672,14/	4 689,25	»	45 224,66
	f 609 940,60^{5}	£ 9491,16.6	frs. 19 493,25	$ 5660,00	f 451 639,49

Op de hoofd-directie	f 609 940,60^{5}	
» anderen	2 758,74	
		f 612 699,34^{5}
» Londen gerekend à f 12,00		113 901,90
» Parijs » » 0,47		9 160,83
» Diversen in $ » 2,50		14 150,00
Totaal verkoop		f 749 912,07^{5}

In Nederland ct. . . . .
» £ gerekend f 12. . .
» frs. f 0,47. . . . . .
» $ 2,50. . . . . .

Totaal inkoop. . . .

IN 1862.

INKOOP.			WINST.		
LONDEN.	PARIJS.	DIVERSEN.	ONTVANGEN AGIO EN DIVERSE BATEN.	BETAALDE AGIO.	NETTO.
£ 300,00	»	»	f 1 225,09^{5}	f 656,25	f 568,84^{5}
700,00	»	»	721,16	»	721,16
200,00	»	»	556,69^{5}	»	556,69^{5}
675,00	»	»	534,54	133,43	401,11
»	»	»	238,78	600,00	361,22
»	»	$ 4500,00	424,14	156,75	267,39
100,00	»	»	378,11^{5}	»	378,11^{5}
178,15	»	»	2 023,70	»	2 023,70
»	»	800,00	556,66	»	556,66
»	»	»	1 428,95	»	1 428,95
»	»	»	1 594,16	»	1 594,16
200,00	frs. 5000,00	»	481,35^{5}	»	481,35^{5}
£ 2 373,15	frs. 5000,00	$ 5300,00	f 10 163,35	f 1546,43	f 8 616,92
f 451 639,49					
28 485,00					
2 350,00					
13 250,00					
f 495 724,49					

Paramaribo, 31 December 1867.

Namens de directie der Surinaamsche Bank,

(*get.*) HENRI MULLER, *President.*

(*get.*) S. ABENDANON, SZ., *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

FEITH.

N°. 7.

RECAPITULATIE op de districtsstaten, betreffende het aantal plantages in cultuur, en hare voortbrengselen.

DISTRICTEN.	Suiker-plantages.	Koffij en cacao.	Koffij en kost.	Cacao en kost.	Cacao.	Banannen.	Katoen.	Hout.	Kweek-grond.	Kost-grond.	Totaal.	Getal akkers in cultuur.	AANMERKINGEN.
Boven-Cottica	6	»	2	»	»	6	1	»	»	»	15	1569	1 kerk-etablissement.
Perica	5	»	1	»	»	»	»	»	»	»	6	749	1 chirurgijns-etablissement.
Boven-Commewijne . .	6	»	»	»	»	»	»	1	»	»	7	480½	
Commetewane	9	»	»	»	»	1	»	»	»	»	10	1023	idem.
Beneden-Commewijne. .	4	3	1	5	»	6	»	»	»	»	19	2758	1 chirurgijns- en 1 kerk-etablissement.
Beneden-Cottica. . . .	10	1	3	2	1	4	»	»	»	»	21	4110	3 kerk-etablissementen.
Matappica.	1	»	5	2	»	1	4	»	»	»	13	3285	1 kerk-etablissement.
Boven-Suriname . . .	3	»	»	»	»	»	»	7	»	2	12	578½	
Beneden-Suriname. . .	13	»	»	4	»	»	»	»	»	»	17	2688½	1 chirurgijns- en 1 kerk-etablissement.
Boven-Para	»	»	»	»	»	»	»	11	»	8	19	1063	1 kerk-etablissement.
Beneden-Para	8	»	2	11	2	5	»	3	2	17	50	3131¾	idem.
Boven-Saramacca . . .	»	»	»	»	»	»	»	4	»	»	4	15	1 werkplaats (Nieuwhoop).
Beneden-Saramacca . .	3	»	»	10	5	»	»	»	»	2	20	2012½	1 kerk-etablissement.
Nickerie	5	2	»	»	1	»	»	»	2	1	11	2275	1 chirurgijns- en 1 kerk-etablissement.
Coronie.	1	»	»	»	»	»	10	»	»	»	11	3768	idem idem.
Stadsdistrict	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8	8	63	
	74	6	14	34	9	23	15	26	4	38	243	29569¾	

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE **W** VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 8.

STAAT

VAN

den in- en uitvoer en van het entrepôt in de Kolonie Suriname, gedurende het jaar 1866.

VAN WAAR AANGEVOERD.	Manufacturen, huisraad, kleedingstukken, kramerijen, lederwerk, parfumerien, schrijfbehoeften en diversen.	Provisien, licht en brandstoffen, tabak, zeep, enz.	Dranken, bier, wijn, gedistilleerd.
Nederland	f 1 128 352,36	f 611 047,24 *a*	f 177 687,08 *d*
Noord-Amerika	47 325,27	863 644,80 *b*	510,00 *e*
Vreemde plaatsen	462 946,06	511 539,36 *c*	78 943,94 *f*
	f 1 638 623,69	f 1 986 231,40	f 257 141,02

a. Waaronder aan boter f 139 574,39; kaas f 82 761,54; lichtstoffen f 81 730,55; rijst en rijstmeel f 29 462,48; steenkolen f 42,00; tabak f 7059,83; zeep f 1141,97; vleesch f 35 575,75; spek f 19 342,25; hammen f 22 071,81.

b. » » visch f 233 266,71; blom f 207 576,00; spek f 165 180,00; vleesch f 99 846,00; lichtstoffen f 37 952,35; boter f 150,00; zeep f 4353,89; tabak f 21 267,30.

c. » » visch f 25 614,87; blom f 102 909,60; spek f 31 140; vleesch f 47 901,40; hammen f 3368,79; lichtstoffen f 22 636,21; boter f 6486,50; steenkolen f 113 382,31; rijst en rijstmeel f 60 872,03; zeep f 4928,75; zout f 2305,15.

d. » » gedistilleerd, genever, brandewijn, likeuren en bitter, rhum en dram f 78 679,19; wijn f 40 463,97, bier f 55 291,37.

e. » » gedistilleerd, likeuren en bitter f 210,00; wijn f 300.

f. » » gedistilleerd, genever, brandewijn, likeuren en bitter, rhum en dram f 16 487,31; bier f 1936,00

g. » » touwwerk f 14 673,59.

h. » » »

i. » » » f 8590,76.

k. de geneesmiddelen zijn begrepen onder manufacturen (diversen).

Bouwmaterialen, metselsteenen, kalk en cement, pannen, leijen, timmerhout, verwwaren, enz.	Machinerien, gereedschappen, duigen, hoepels, touwwerk, enz.	Geneesmiddelen.	Vee van allerlei soort.	Bedrag der ingevoerde goederen.	Schepen.	Lastenmaat.
f 98 275,73^{5}	f 67 686,18 [g]	»	»	f 2 083 048,59^{5}	25	3 088½
121 392,65	4 648,07 [h]	»	f 625,00	1 038 145,79	34	3 085½
164 590,34^{5}	97 697,33 [i]	»	12 311,00	1 328 028,03^{5}	98	5 554½
f 384 258,73	f 170 031,58	» [k]	f 12 936,00	f 4 449 222,42	157	11 727½

UIT

WAARHEEN UITGEVOERD.	Suiker.		Melasse.	
	Hoeveelheid ponden.	Geldswaarde.	Hoeveelheid gallons.	Geldswaarde.
Nederland	4 465 431	f 423 885,33 *a*	204 061	f 60 599,88 *b*
Noord-Amerika	7 031 217	674 759,74	200 182	58 672,78
Vreemde plaatsen	7 059 977	673 074,17 5	31 690	9 366,58
	18 557 325	f 1 771 719,24 5	435 933	f 128 639,24

VERVOLG VAN

WAARHEEN UITGEVOERD.	Cacao.	
	Hoeveelheid ponden.	Geldswaarde.
Nederland	582 085	f 175 601,55 *f*
Noord-Amerika	99 055	30 193,20
Vreemde plaatsen.	231 030	68 102,15
	912 170	f 273 896,90

a. Berekend tegen f 10,50; f 10,25; f 8,25; f 8,75 per 100 pond.

b. » » f 32,00; f 32,00; f 28,00; f 26,00 per 100 gallons.

c. » » gemiddeld f $73^6/_8$ per 100 gallons.

d. » » » f $42^5/_8$ » 100 pond.

e. » » » f $56^4/_8$ » 100 »

f. » » f 28,00; f 29,00; f 32,00; f 33,00 per pond.

g. Waaronder aan kwassiehout f 988,80

VOER.

Rhum en dram.		Koffij.		Katoen.	
Hoeveelheid gallons.	Geldswaarde.	Hoeveelheid ponden.	Geldswaarde.	Hoeveelheid ponden.	Geldswaarde.
18 586	f 15 028,80 c	19 544	f 9 178,49 d	66 540	f 39 572,40 e
»	»	»	»	»	»
4 806,090	48 060,90	8 610	3 739,50	189 504	120 729,00
4 821 676	f 63 089,70	28 154	f 13 917,99	256 044	f 160 301,40

DEN UITVOER.

Verschillende producten. Geldswaarde.	Houtwaren. Geldswaarde.	Verschillende vreemde dranken.	Verschillende vreemde artikelen.	Geldelijk bedrag.	Schepen.	Lastenmaat.
f 4 306,75 g	f 4 992,00	»	»	f 733 165,20	16	2 079½
1 618,80	1 488,00	»	»	766 732,52	31	2 890½
7 953,05	7 427,10	f 72,00	»	938 524,455	102	6 150½
f 13 878,60	f 13 907,10	f 72,00	»	f 2 438 422,175	149	11 120½

STAAT van het entrepôt gedurende het jaar 1866.

	Diverse producten.	Koopman-schappen.	Dranken.	Te zamen.
Van waar gekomen:				
Aanwezig op 1°. Januarij . . .	f 7 080,00	f 7 128,20	f 45 100,11	f 59 308,31
Van Nederland	»	28 563,32	75 607.08	104 170,40
» elders	8 123,50	26 642,73	1 510,00	36 276,23
	f 15 203,50	f 62 334,25	f 122 217.19	f 199 754,94
Waarheen gevoerd:				
In consumtie gebragt	f 2 110,00	f 46 626,65	f 32 431,21	f 81 167,86
Naar Nederland	»	»	1 615,85	1 615,85
» elders	5 888,50	10 466,00	19 656,00	36 010.50
Aanwezig op 31 December 1866	7 205,00	5 241,60	68 514,13	80 960,73
	f 15 203.50	f 62 334,25	f 122 217,19	f 199 754,94

INHOUD

VAN HET VERSLAG BETREKKELIJK CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

BIJLAGEN.

A. Verslag van de werking en den toestand der Spaar- en beleenbank van Curaçao over het zestiende huishoudelijke jaar, van den 1sten Julij 1865 tot en met den 30sten Junij 1866.

B. Raming der ontvangsten en uitgaven voor Curaçao en onderhoorigheden over het dienstjaar 1866.

C. Staat der werkelijke ontvangsten en uitgaven voor Curaçao en onderhoorigheden over het dienstjaar 1865.

D. Staat van uitgaven en ontvangsten van cochenille en aloë der onderscheidene etablissementen van cultuur op de eilanden Bonaire en Aruba over het dienstjaar 1866.

E. Staat, aantoonende het getal vaartuigen en derzelver tonnenmaat, welke gedurende het jaar 1866 in de haven van Curaçao zijn binnengevallen, opgemaakt naar de staten van in- en doorvoer.

F. Staat van den invoer te Curaçao gedurende het jaar 1866.

G. Staat van den doorvoer te Curaçao gedurende het jaar 1866.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

VERSLAG WEGENS CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

N°. 9.

A. Bevolking.

De volgende opgaven van den stand der bevolking bij het einde van het jaar 1866 en van de geboorten en de sterfte gedurende dat jaar zijn, even als in vorige verslagen, getrokken uit de registers van de wijkmeesters en districts-commissarissen en uit de door de gezaghebbers der eilanden Bonaire, Aruba, St. Eustatius, Saba en St. Martin (Nederlandsch gedeelte) ingediende rapporten.

Op	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Curaçao	9 022	11 263	20 285
Bonaire.	1 750	1 972	3 722
Aruba	1 673	1 917	3 590
St. Eustatius	782	1 181	1 963
Saba.	833	961	1 794
St. Martin.	1 194	1 650	2 844
Totaal. . .	15 254	18 941	34 198

Het garnizoen is onder de bevolking begrepen. (1)

Er werden in 1866 gesloten:

op	Curaçao	101	huwelijken,	daarbij	geëcht 146	kinderen;
»	Bonaire	75	»	»	» 219	»
»	Aruba	11	»	»	» 24	»
»	St. Eustatius	8	»	»	» 5	»
»	Saba.	13	»	»	geen kinderen geëcht;	
»	St. Martin	13	»	»	geëcht 3 kinderen.	

(1) Ter voldoening aan den wensch, uitgedrukt op bladz. 4 van het Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, om voortaan ook te vernemen het aantal dergenen, welke in een tijdvak op de eilanden aankomen en van daar vertrekken, zal aan den Gouverneur worden opgedragen dit voor volgende jaren te vermelden. Tevens om meerdere bijzonderheden omtrent het eiland Saba op te geven.

Het aantal gehuwde personen, weduwenaars en weduwen bedroeg op ultimo December 1866:

op Curaçao	1914
» Bonaire	1029
» Aruba	462
» St. Eustatius	165
» Saba	400
» St. Martin	359
Te zamen	4329

De verdeeling der bevolking op de onderscheidene eilanden naar de kerkgenootschappen, was als volgt:

Op	Nederlandsch-Hervormden.	Methodisten.	Roomsch-katholijken.	Israëliten.	Totaal.
Curaçao	1776	»	17 648	861	20 285
Bonaire	192	»	3 525	5	3 722
Aruba	358	»	3 215	17	3 590
St. Eustatius	1583	300	80	»	1 963
Saba	1329	»	465	»	1 794
St. Martin	2331	»	513	»	2 844
Totaal	7569	300	25 446	883	34 198

De bevolking was naar de geboorteplaats onderscheiden als volgt:

Woonplaats.	Geboren				Totaal.
	op het eiland zelf.	elders in West-Indie.	in Nederland.	in andere landen.	
Curaçao	19 321	283	337	344	20 285
Bonaire	3 691	8	14	9	3 722
Aruba	3 460	94	17	19	3 590
St. Eustatius	1 845	95	16	7	1 963
Saba	1 752	35	6	1	1 794
St. Martin	2 698	106	23	17	2 844
Totaal	32 767	621	413	397	34 198

In 1866 werden geboren:

Op	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	Hiervan buiten echt.
Curaçao	471	372	843	647
Bonaire.	84	74	158	73
Aruba	88	82	170	125
St. Eustatius. . .	29	35	64	52
Saba.	17	27	44	16
St. Martin. . . .	56	60	116	87
Totaal. .	745	650	1395	1000

In dat zelfde jaar bedroeg het getal der overledenen:

Op	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Curaçao	236	206	442
Bonaire	28	24	52
Aruba	28	28	56
St. Eustatius	22	19	41
Saba.	10	10	20
St. Martin.	22	18	40
Totaal. . .	346	305	651

B. Algemeen en gewestelijk beheer.

In de kolonie Curaçao heerschte gedurende het jaar 1866 eene gewenschte rust.

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Februarij 1866, n°. 56, werd de heer P. D. Crol, op daartoe gedaan verzoek, op de meest eervolle wijze ontslagen als Gouverneur van de kolonie Curaçao en als zoodanig vervangen door mr. A. M. de Rouville, die bij besluit van dezelfde dagteekening, n°. 57, tot die waardigheid was benoemd.

De overgave en overname van het bestuur had plaats op den 16den April van dat jaar en werd daarvan bij proclamatie, opgenomen in de *Publicatiebladen* n°. 3 en 4, aan het algemeen kennis gegeven.

Ook hadden onder de gewestelijke besturen eenige veranderingen plaats, als:

De gezaghebber van Bonaire, de heer H. F. G. WAGNER, werd in die hoedanigheid verplaatst naar St. Martin en op eerstgemeld eiland vervangen door den gezaghebber van Aruba, de heer E. D E. VAN DEN BOSSCHE, in wiens plaats de heer J. H. FERGUSON, districtscommissaris op Curaçao, benoemd werd tot gezaghebber van Aruba. Van deze benoemingen werd algemeene bekendmaking gedaan, door opneming van de daartoe betrekkelijke Koninklijke besluiten in de *Publicatiebladen* n°. 1 en 5.

Ter vervulling van de betrekking van procureur-generaal, opengevallen door de benoeming van mr. A. M. DE ROUVILLE tot Gouverneur der kolonie, werd als zoodanig door den Koning benoemd mr. J. H. BEAUJON, gouvernements-secretaris met verlof in Nederland (*Publicatieblad* n°. 7), terwijl de heer W. B. MELLINK, hoofdcommies ter gouvernements-secretarie, bij gouvernementsbesluit van 27 Augustus 1866, n°. 543, ter vervanging van Mr. J. H. BEAUJON tot gouvernements-secretaris werd aangesteld.

Op den 1sten Januarij 1866 trad het nieuwe reglement op het beleid der regering voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij de wet van den 31sten Mei 1865 (*Staatsblad* n°. 56), in werking.

» Voor zooveel een aanvankelijk oordeel mag worden uitgebragt", zegt de Gouverneur, » schijnt de werking van het reglement uit het oogpunt van meerdere zelfregering gunstige resultaten te beloven, en zijn de Raad van Bestuur en de Koloniale Raad met ijver en belangstelling werkzaam bevonden".

Bij Koninklijk besluit van 4 December 1865, n°. 68, opgenomen in het *Publicatieblad* n°. 2, werden, naar aanleiding van art. 58 en 67 van het regeringsreglement, benoemd tot leden van den Raad van Bestuur, tevens vaste leden van den Kolonialen Raad, de heeren Mr. J. H. BEAUJON, gouvernements-secretaris, C. S. GORSIRA, administrateur van finantien en A. L. S. MULLER, lid van den voormaligen Kolonialen Raad, en tot leden van dien Raad de heeren P. P. BEAUJON, N. ROJER, B. JESURUM Jr., S. E. L. MADURO, H. EVERTSZ, T. DE VEER, P. W. HELDEWIER VIGNON en J. A. JONES, welke heeren in eene zitting, gehouden den 29sten Januarij 1866, door den Gouverneur zijn beëedigd en geïnstalleerd.

De voorloopige werkzaamheden van den Raad bepaalden zich tot het zamenstellen van een reglement van orde voor zijne zittingen.

Op den 8sten Mei 1866 werd, overeenkomstig de bepaling van art. 77 van het regeringsreglement, de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1866—1867 op eene plegtige wijze door den Gouverneur geopend, en ving daarna gemeld collegie zijne werkzaamheden aan met het onderzoek van de begrooting van ontvangsten en uitgaven der kolonie voor 1867.

Achtereenvolgens werden in de zittingen van den Kolonialen Raad onderscheiden verordeningen aangeboden en goedgekeurd, waarvan in dit verslag melding gemaakt zal worden onder het hoofdstuk waartoe zij behooren.

In de maand Augustus 1866 begat de Gouverneur zich naar het eiland Bonaire, ten einde, met het oog op de voor dat eiland gewenschte hervormingen, zich persoonlijk van den stand van zaken aldaar en van de behoeften der bevolking te vergewissen.

De goede verstandhouding tusschen dit gouvernement en de besturen van de omliggende republieken en vreemde kolonien bleef ongestoord.

C. Militair beheer.

§ 1. *Landmagt.*

De sterkte van het garnizoen was op ultimo December 1866 als volgt:

Compagnie van het bataillon jagers n°. 27,	9	officieren en	180	onderoffic. en mansch.
Compagnie artillerie	4	»	» 110	» » »
Officieren van gezondheid	6	»		
Officier der genie.	1	»		
Magazijnmeester der artillerie	1	»		
Te zamen . .	21	officieren en	290	onderoffic. en mansch.

Twee officieren waren met verlof in Nederland en één in Suriname.
De gezondheidstoestand der troepen was bevredigend.
In het jaar 1866 hebben zich 33 militairen gereëngageerd en werden 10 personen nieuw aangenomen, als:

	Voor 6 jaren met f 120 handgeld.	Voor 4 jaren met f 80 handgeld.	Voor 2 jaren met f 40 handgeld.	Voor 2 jaren zonder handgeld.	Totaal.
Infanterie . .	21	»	1	»	22
Artillerie . .	16	3	1	1	21
	37	3	2	1	43

Uit Nederland zijn in 1866 aangekomen één 2de luitenant der artillerie en 20 manschappen, als:

van de infanterie	14
» » artillerie	6
te zamen . . .	20

Uit de kolonie Suriname zijn aangekomen één kapitein en één 2de luitenant der infanterie.
Van gedetacheerd bij de maréchausseés, kwamen bij het corps terug:

van de infanterie	16
» » artillerie	8
te zamen . . .	24

Uit de sterkte van het garnizoen werden gebragt: één majoor der infanterie en één 2de luitenant der artillerie, die naar Suriname werden overgeplaatst, en één officier van gezondheid 3de klasse, die naar Nederland vertrok, benevens 73 onderofficieren en manschappen, als:

naar Nederland vertrokken:

van de infanterie.	15
» » artillerie	4
te zamen . . .	19

met paspoort afgegaan:

van de infanterie	8
» » artillerie.	1
	9

in het hospitaal overleden:

van de infanterie	3
» » artillerie.	2
	5

met gagement afgegaan:

van de artillerie 1

met een briefje van ontslag weggezonden:

van de artillerie 1

als deserteur afgevoerd:

van de artillerie 1

gedetacheerd bij de brigade maréchaussées:

van de infanterie	21
» » artillerie.	16
	87

Nog werd één kapitein der infanterie gepensioneerd.

33 bronzen en 13 zilveren medailles voor trouwe dienst met de gezamenlijke daaraan verbonden gratificatien van f 270 werden uitgereikt.

Op ultimo December 1866 bevonden zich 7 militairen in de klasse van discipline, waarvan 2 in de eerste en 5 in de 2de kategorie.

De magazijnen van oorlog en het kleedingmagazijn waren in den besten staat.

De stedelijke schutterij op Curaçao was op ultimo December 1866 sterk:

1 majoor-kommandant;	317 presente onderoffic. en mansch.
16 officieren, waarvan 2 met verlof.	244 afwezige (1) » » »
te zamen 17 officieren.	561 onderofficieren en manschapp.

De sterkte der landelijke schutterij was op hetzelfde tijdstip:

1 majoor-kommandant;	903 presente onderoffic. en mansch.
12 officieren.	41 afwezige » » »
te zamen 13 officieren.	944 onderofficieren en manschapp.

De schutterij op Bonaire bestond op ultimo December 1866 uit:

1 kapitein-kommandant,

1 2de luitenant,

1 officier van gezondheid, en

272 onderofficieren en manschappen, waarvan 45 met verlof afwezig.

Op Aruba was de schutterij sterk:

1 kapitein-kommandant,

4 officieren,

850 onderofficieren en manschappen (2)

---

(1) Op bladz. 6 van het Verslag over 1860 is, in antwoord op eene dergelijke vraag als thans door de Commissie van Rapporteurs in haar Verslag wordt gedaan, vermeld, „dat vele visschers of zeelieden, ingezetenen van Curaçao, wel bij de schutterij worden ingeschreven doch, met voorkennis, tijdelijk dat eiland verlaten en alsdan als *afwezig* worden gevoerd."

(2) Dit cijfer, vergeleken met de sterkte der schutterij op Aruba in 1865, komt zeer hoog voor; doch vermits de juistheid daarvan niet bij het Departement van Kolonien kan worden geverifieerd, worden te dier zake ophelderingen gevraagd aan het Koloniaal Bestuur van Curaçao.

Op St. Eustatius bestond de schutterij uit:

1 kapitein-kommandant,

2 officieren, en

38 onderofcieren en manschappen.

Het corps vrijwilligers te paard was sterk:

1 officier, en

16 leden.

De sterkte der schutterij op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) was:

1 kapitein-kommandant,

4 officieren, en

120 onderofficieren en manschappen.

§ 2. *Inrigtingen met het militair beheer in verband.*

Hospitaal. De gebouwen zijn in den besten staat; 155 zieken kunnen daarin worden verpleegd.

Het aantal verpleegden in 1866 was als volgt:

	Bataillon jagers n°. 27.	Compagnie artillerie.	Zr. Ms. zeemagt.	Brigade maréchaussées.	Sein- en batterijwachters.	Koopvaardijvloot.	Civile personen.	Gegageerden.	Onvermogenden.	Gevangenen.	Totaal.
Aanwezig op ult°. December 1865. . .	11	4	4	3	»	»	»	1	1	»	24
Ingekomen in 1866 .	131	66	40	18	1	1	1	2	1	1	262
	142	70	44	21	1	1	1	3	2	1	286
Uitgegaan in 1866 .	132	69	40	19	1	1	1	2	2	1	268
	10	1	4	2	»	»	»	1	»	»	18
Overleden	3	1	»	1	»	»	»	1	»	»	6
Aanwezig op ult°. December 1866. . .	7	»	4	1	»	»	»	»	»	»	12

§ 3. *Zeemagt.*

In het jaar 1866 was slechts één oorlogsbodem, Zr. Ms. stoomschip *Prinses Maria*, in de wateren van Curaçao gestationeerd.

In dat jaar werd de haven van Curaçao nog door 9 vreemde oorlogsschepen bezocht, waarvan:

5 Noord-Amerikaansche, en

4 Venezuelaansche.

D. Regtswezen en politie.

I. Wetgeving.

De wetten, Koninklijke besluiten, koloniale verordeningen en bekendmakingen, in 1866 door opneming in het *Publicatieblad* afgekondigd, zijn voor zooveel noodig onder de hoofdstukken van dit verslag, waarop zij betrekking hebben, vermeld.

II. Burgerregt.

In 1866 is het burgerregt op Curaçao verleend aan een persoon geboren in Schotland. Nog werden 122 personen in het burgerregister ingeschreven, waarvan 118 kosteloos. Op de andere eilanden der kolonie, werden geene admissien tot burgerregt verleend.

III. Regterlijke magt.

In 1866 werden bij de regterlijke collegien op Curaçao de volgende zaken behandeld:

Bij de regtbank.

Civile zaken.

Het aantal vonnissen in het civile gewezen bedroeg 5, te weten: een van verstek van actie tegen defaillante crediteuren van den boedel eens overledenen, met injunctie van perpetuum silentium; een in contradictoir proces, waarbij een vonnis door commissarissen tot de kleine zaken gewezen met van-waarde-verklaring van een interdict, door de regtbank in reauditie, te niet gedaan is, met kost- en schadelooze ontheffing van het interdict; een interlocutoir aan de gedaagde bevelende nadere bewijsstukken over te leggen; een waarbij, in contradictoir proces, verklaard wordt tot hoe ver een aan de gedaagde in eigendom toebehoorend stuk gronds zich in lengte en breedte uitstrekt, de gedaagde veroordeeld wordt, hare handen te trekken en te houden van al het terrein, dat zich in lengte en breedte verder uitstrekt dan het stuk gronds, dat verklaard is, haar in eigendom toe te behooren, en voorts de gedaagde van de instantie geabsolveerd wordt voor wat betreft den verderen eisch tegen haar gedaan; een waarbij, in contradictoir proces, ontzegd is de eisch ten interimente van brieven van relief, periculo petentis van de regtbank verkregen, wegens het niet binnen den bij de wet bepaalden tijd aanteekenen van appèl van een vonnis, door de regtbank in eene civile zaak gewezen; bij minnelijke schikking zijn afgemaakt voor de regtbank twee zaken en ter rolle van commissarissen uit de regtbank, ééne zaak; op last van partijen zijn vóór den dienenden regtdag van de rolle geroijeerd twee zaken, namelijk: éénе zaak op de gepriviligieerde rolle en éénе zaak op de appèl-rolle gebragt; twee op ordinaire rolle gebragte zaken zijn hangende gebleven.

Commerciele zaken.

Het aantal vonnissen, in het commerciele gewezen, bedroeg 18, namelijk: twee interlocutoire, aan de eischers bevelende nadere bewijsstukken over te leggen; in contradictoir proces, twee condemnatoir in zaken boven de f 300; een condemnatoir in eene zaak beneden de f 300 met van-waarde-verklaring van een personeel arrest; een condemnatoir tot vergoeding van kosten, schaden en interesten, eventueel veroorzaakt door een personeel arrest, dat niet binnen den bij de wet bepaalden tijd beklaagd is; een, waarbij in eene zaak boven de f 300, de eisch deels geadjudicieerd, deels ontzegd is geworden; een, waarbij in eene zaak boven de f 300 de eisch ontzegd is; een, waarbij ontzegd is de eisch tot afgifte van cognossementen en andere stukken en papieren; een waarbij de gedaagde in eene zaak beneden de f 300 van de instantie geabsolveerd is, met ontheffing van kosten en schaden van een personeel arrest; twee, waarbij in zaken boven de f 300 met admissie van de geproponeerde exceptie van non-qualificatie, en met verwerping van andere geproponeerde exceptien, de gearresteerden en gedaagden van de instantie geabsolveerd zijn, met ontheffing van kosten en schaden van personele arresten, en met condemnatie van de arrestanten en eischers tot schadevergoeding; vier

van eerste defaut in zaken boven de f 300, in drie van welke zaken personele arresten van waarde verklaard zijn; een condemnatoir op het tweede defaut in eene zaak boven de f 300; een, waarbij een personeel arrest, dat niet binnen den bij de wet bepaalden tijd beklaagd is, bij defaut nietig verklaard wordt, met ontheffing van kosten en schaden, en met condemnatie van den arrestant tot schadevergoeding.

Eene zaak is, ten gevolge van het niet-verschijnen van den eischer en van den gedaagde op den dienenden regtsdag, van de rolle geroijeerd.

Vijftien op de rolle gebragte zaken zijn, op last van partijen, van de rolle geroijeerd.

Eene op de commerciele rolle van 1866 gebragte zaak is hangende gebleven.

Strafzaken.

Het aantal der behandelde strafzaken, die bij vonnis zijn afgedaan, bedroeg in 1866, 22. In twee dezer zaken zijn twee mede-beklaagden, wegens gequalificeerd feitelijk geweld, de een van de instantie geabsolveerd en de andere van alle schuld vrijgesproken, terwijl de mede-beklaagden gecondemneerd werden. In eene dezer zaken is een mede-gedetineerde en beklaagde wegens diefstal, of wel medepligtigheid aan diefstal, alsmede wegens strafbare poging tot diefstal, onder handtasting ontslagen. In eene zaak is de eisch tegen een beklaagde, ter zake van verbale injurie ingesteld, ontzegd, en de beklaagde alleen wegens eenvoudig feitelijk geweld veroordeeld.

In eene zaak zijn zeven door het openbaar ministerie gerequireerde getuigen, welke tot geldboeten waren veroordeeld, wegens niet-verschijning in regten, om getuigenis der waarheid te geven, ofschoon zij behoorlijk gedagvaard waren geworden, van alle regtsvervolging en straf ontheven, na voor de tweede maal door het openbaar ministerie gedagvaard zijnde, van wettige redenen van verschooning voor hunne niet-verschijning in regten, op de eerste dagvaarding te hebben doen blijken.

In 21 dezer zaken zijn tegen 27 personen condemnatoire vonnissen gewezen.

Drie strafzaken zijn hangende gebleven, in twee waarvan autorisatie tot het inwinnen van praecedente informatien is verleend; terwijl eene van die zaken op de rolle is gebragt.

Bij deze condemnatoire vonnissen werden veroordeeld:

AARD DER MISDRIJVEN.	Mannen.	Vrouwen.	OPGELEGDE STRAFFEN.						
			GEVANGENIS.			DWANGARBEID.			GELD-BOETE.
			Dagen.	Maanden.	Jaren.	Dagen.	Maanden.	Jaren.	Bedrag in guldens.
Diefstal	1	»	»	3	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	»	»	»	6	»	»
Gequalificeerde diefstal	1	»	»	»	»	»	»	1	»
Idem	1	»	»	»	1	»	»	»	»
Idem	1	»	»	4	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	7	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	»	»	»	»	1	»
Transporteren	7	»							

AARD DER MISDRIJVEN.	Mannen.	Vrouwen.	OPGELEGDE STRAFFEN. GEVANGENIS. Dagen.	Maanden.	Jaren.	DWANGARBEID. Dagen.	Maanden.	Jaren.	GELDBOETE. Bedrag in guldens.
Per transport	7	»							
Gequalificeerd feitelijk geweld .	1	»	»	3	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	4	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	3	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	1	»	»	»	»	»
Idem	1	»	»	1	»	»	»	»	»
Idem	1	»	8	»	»	»	»	»	»
Idem	»	1	8	»	»	»	»	»	»
Eenvoudig feitelijk geweld . . .	1	»	»	»	»	»	»	»	f 50
Wegens het niet in regten verschijnen van door het openbaar ministerie gerequireerde getuigen	4	3	»	»	»	»	»	»	30
Gequalificeerd feitelijk geweld, met verzachtende omstandigheden .	1	»	4	»	»	»	»	»	»
Verbale injurie en gequalificeerd feitelijk geweld, op verschillende tijden gepleegd	1	»	»	2	»	»	»	»	5
Schennis van huisregt		»	»	»	»	»	»	»	30
Eenvoudig feitelijk geweld . . .	1	»	8	»	»	»	»	»	»
Gequalificeerde feitelijke gewelddadigheid op verschillende tijden gepleegd		»	»	6	»	»	»	»	»
Wegens het openhouden van eene tapperij na den tot sluiting bepaalden tijd	1	»	»	»	»	»	»	»	10
Wegens het overschepen van goederen voor weder-uitvoer ingeklaard, buiten tegenwoordigheid van een bij de wet aangewezen ambtenaar	1	»	»	»	»	»	»	»	25
	23	4							
	27								

Het aantal interrogatorien en confrontatien ten overstaan van commissarissen uit de regtbank, heeft beloopen 181.

Buiten en behalve de twee en twintig gewone zittingen, zijn door de regtbank nog elf buitengewone zittingen gehouden.

Commissarissen tot de kleine zaken.

Het aantal behandelde zaken bedroeg 16. In deze 16 zaken zijn de volgende vonnissen gewezen: condemnatoir bij verstek 9; waarbij commissarissen zich onbevoegd verklaren om kennis te nemen van eene voor hen gebragte zaak 1; in contradictoir proces, absolutie van de instantie verleend 1; condemnatoir bij verstek, met verklaring van een personeel arrest van waarde 1; en condemnatoir in contradictoir proces 4.

In twee zaken hebben getuigenverhooren voor commissarissen plaats gehad.

Twee zaken zijn voor commissarissen bij minnelijke schikking afgemaakt.

Zeven ter rolle gebragte zaken zijn vóór den dienenden regtsdag van de rolle geroijeerd.

Eene zaak is hangende gebleven en op de rolle open gehouden.

Aan den Gouverneur der kolonie is door de regtbank van consideratien en berigt gediend op elf requesten, door tien veroordeelden ingediend, ter erlanging van kwijtschelding, vermindering of commutatie van straf.

Het getal beschikkingen genomen op requesten en op mondelinge verzoeken aan de regtbank gerigt, heeft beloopen 13, als: op drie ter erlanging van magtiging om edictale citatien te laten afgaan; op één ter erlanging van verlof, om in eene civile regtzaak, zonder den bijstand van een praktizijn, proces te mogen voeren; op een mondeling verzoek, om in eene civile regtzaak, zonder den bijstand van een praktizijn proces te mogen voeren; op één om relief tegen het niet bij tijds aanteekenen van appèl; op één van een buitenlands wonenden vreemdeling ter erlanging van admissie pro deo, ten einde gratis voor de regtbank te mogen procederen; op één om eene vrouw, uithoofde van krankzinnigheid, onder curatele te stellen; op één waarbij, door eene van tafel, bed, bijwoning en goederen gesepareerde vrouw, magtiging verzocht wordt om gelden, aan hare minderjarige dochter toekomende en ter spaarbank belegd, te mogen ligten en ter administratie van de wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer te brengen, waartoe de regtbank zich onbevoegd verklaard heeft; op één waarbij aan de regtbank verzocht wordt te bepalen de scheiding en verdeeling van een ter wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer belegd kapitaal, tusschen de regt hebbenden op hetzelve, onder welke zich ook afwezigen bevinden, wier verblijfplaats niet bekend is, waartoe de regtbank zich onbevoegd verklaard heeft; op één ter bekoming van magtiging, om fidei-commissaire mede-erfgenamen bij edictale citatie te dagvaarden; op één adres van den curator over eene krankzinnige vrouw, om het bedrag eener rekening van eenige te haren behoeve gedane kosten, gedeeltelijk uit haar ter wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer belegd kapitaal, te betalen; op één mondeling verzoek om de rekening van salaris en voorschot van een woordvoerder in commerciele zaken te taxeren.

Het aantal besluiten in het civile en commerciele ex officio genomen, bedraagt 10, als: één waarbij een procureur wordt gequalificeerd om voor onvermogende gedaagden een request ter erlanging van admissie pro deo op te maken en in te dienen: twee naar aanleiding van requesten ter erlanging van admissie pro deo aan de regtbank ingediend; één waarbij aan het openbaar ministerie ten fine van consideratie en advies verzonden wordt een aan de regtbank ingediend request tot onder-curatele-stelling van eene vrouw, uit hoofde van krankzinnigheid: één waarbij bevolen wordt het voor de regtbank verschijnen van eene vrouw, wier onder-curatele-stelling uit hoofde van krankzinnigheid verzocht is; één waarbij aan eene commissie uit de regtbank opgedragen wordt, om zich te gaan vergewissen omtrent den toestand eener vrouw, wier ondercurale-stelling uithoofde van krankzinnigheid verzocht is, en die niet voor de regtbank verschijnen kan; één waarbij een voor de regtbank postulerende procureur in de uitoefening van de praktijk voor den tijd van zes maanden gesuspendeerd is; één waarbij goedgekeurd is eene declaratie van kosten, ingediend door eenen in eene civile zaak door de regtbank in commissie benoemden deskundige; twee besluiten, bij het eene waarvan de regtbank zich tot den Gouverneur der kolonie, terwijl bij het andere zij zich tot den heer Minister van Kolonien gewend heeft, ten opzigte van de bevoegdheid tot het verleenen van brieven van venia aetatis.

Het getal beschikkingen in strafzaken, op requisitoiren van het openbaar ministerie genomen, beloopt 22, als: drie magtigingen om praecedente informatien in te winnen tegen vier personen; ééne magtiging tot personele daging van een persoon; ééne magtiging tot het bij openbare edicte doen dagvaarden van eene voortvlugtige beschuldigde, om in persoon te compareren, op poene van ban; twee decreten van apprehensie tegen drie personen, met magtiging aan het openbaar ministerie, om tegen de geapprehendeerden criminaliter te ageren; zes goedkeuringen van gedane apprehensien van zes personen, met magtiging om tegen de gevangenen criminaliter te ageren; vijf magtigingen om regt te vragen en te dienen van criminelen eisch en conclusie tegen vijf beklaagden; ééne magtiging om een gevangene uit de gevangenis, waarin hij zich preventief bevond, te ontslaan, behoudens de bevoegdheid van het openbaar ministerie, om tegen hem de plano strafvervolging in te stellen; één besluit, waarbij een gedetineerde en beklaagde ter zake van diefstallen — ten opzigte van eenige derzelve zonder eenige bepaling — ten aanzien van andere ontvreemdingen, onder handtasting wordt ontslagen, voorts magtiging aan het openbaar ministerie wordt verleend, om ten opzigte van andere diefstallen waarvan die gedetineerde en beklaagde beschuldigd wordt, tegen hem regt te vragen en te dienen van criminelen eisch en conclusie; één besluit waarbij het openbaar ministerie gemagtigd wordt om tegen twee beklaagden, wegens medepligtigheid aan diefstal, en tegen één van die beklaagden ook nog daarenboven wegens poging tot diefstal, regt te vragen en van criminelen eisch en conclusie te dienen, terwijl de andere beklaagde, insgelijks beschuldigd van poging tot diefstal, te dier zake onder handtasting wordt ontslagen; één besluit waarbij een beklaagde, ten aanzien van eenige ontvreemdingen, onder handtasting wordt ontslagen, en het openbaar ministerie gemagtigd wordt om tegen hem regt te vragen en te dienen van criminelen eisch en conclusie ten aanzien van andere hem ten laste gelegde ontvreemdingen; één besluit, waarbij met afwijzing van een requisitoir van het openbaar ministerie gedifficulteerd wordt, om goed te keuren de gedane apprehensie van een persoon ter zake van poging tot diefstal, doch magtiging aan het openbaar ministerie verleend wordt, om tegen hem te dier zake praecedente informatien in te winnen.

Het aantal besluiten in strafzaken ex officio genomen, beliep 10, als: vier waarbij benoemd worden verdedigers voor beklaagden; vier waarbij bepaald wordt de tijd tot het indienen van de memorien van verdediging ten behoeve van beklaagden: een, waarbij ten gevolge van een aan de regtbank ingediend request, door haar aan het openbaar ministerie opgedragen wordt, onderzoek te doen naar de ware namen van een gedetineerde en beklaagde ter zake van diefstal; en een, waarbij de bevreemding van de regtbank aan het openbaar ministerie wordt te kennen gegeven over de mededeeling aan den ambtenaar van hetzelve, door den districtcommissaris van het 3de district gedaan, dat er geen register van vrijgemaakten in het archief van dat district aanwezig is.

Het aantal civile zaken bij de districtscommissarissen in 1866 aangebragt beliep 162, waarvan 151 in het stadsdistrict. De onderwerpen dier zaken waren meest alle kleine schuldvorderingen.

Het aantal der door die ambtenaren behandelde strafzaken was 30, waarvan 14 in het stadsdistrict; alle betroffen kleine politie-overtredingen.

Op Bonaire kwam eene strafzaak voor, die naar de regtbank op Curaçao werd verwezen.

Op Aruba werden in 1866 bij het vredegeregt behandeld 4 strafzaken, 3 civile zaken en 1 reconciliatoir.

Door den gezaghebber werden in functie van districts-commissaris geen vonnissen gewezen.

Bij de regtbank op St. Eustatius werden in 1866 behandeld 12 burgerlijke zaken, en in 2 strafzaken gevonnisd. De strafzaken beide ter zake van diefstal. Bij één vonnis werd een beklaagde veroordeeld tot zes maanden gevangenis en bij het tweede vonnis werden zes beklaagden ieder veroordeeld tot gevangenzetting met dwangarbeid voor den tijd van twee maanden.

Het aantal door commissarissen behandelde strafzaken was 3, alle ter zake van gepleegd feitelijk geweld.

Slechts ééne civile zaak, zijnde eene aanspraak voor schadevergoeding, werd door commissarissen behandeld. 68 civile zaken werden bij den districts-commissaris aangebragt en betroffen meest alle geringe schuldvorderingen.

Het aantal door dien ambtenaar behandelde strafzaken beliep 4, ter zake van kleine politie-overtredingen.

Op Saba werden door den gezaghebber als districts-commissaris 28 zaken behandeld; alle almede betrekking hebbende op geringe politie-overtredingen.

Het aantal civile zaken die in 1866 door de regtbank op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) werden afgehandeld, bedroeg 2, terwijl er 3 aanhangig bleven.

5 strafzaken werden behandeld, als: 4 voor diefstallen en 1 appèl van een vonnis door commissarissen tot de kleine zaken gewezen.

Een aantal van 8 civile requesten werd in behandeling genomen, als: 1 voor pro deo, 3 voor echtscheiding, 1 voor separatie, 2 in arrestzaak en 1 ter verbinding van eigendom van minderjarigen.

Op 8 verzoekschriften van verschillenden aard, door het bestuur ingezonden, heeft de regtbank gediend van consideratien en advies.

Door de commissarissen tot de kleine zaken werd 1 civiel vonnis gewezen en 29 strafzaken behandeld, als: 15 wegens gepleegd feitelijk geweld; 13 wegens verbale injurie en 1 wegens overtreding der quarantaine-bepalingen.

Door den ambtenaar belast met de functie van districts-commissaris werden 12 civile zaken behandeld.

Het aantal door hem behandelde strafzaken bedroeg 4, als: 3 wegens vagabondage en één wegens overtreding der notificatie op de openbare vermakelijkheden enz.

In drie gevallen werd door den Gouverneur der kolonie commutatie of vermindering van straf verleend, waartoe drie personen op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) veroordeeld waren ter zake van gepleegd feitelijk geweld.

IV. Politie.

§ 1. *Maréchaussées.*

De brigaden maréchaussées werden op de onderscheiden eilanden zoo veel mogelijk gehouden op de organieke sterkte bepaald bij Koninklijk besluit van 30 September 1862, n°. 85, als:

EILANDEN.	Wachtmeesters.	Brigadiers.	Maréchausseés.
Curaçao	2	7	63
Bonaire	»	1	5
Aruba.	»	1	5
St. Eustatius	1	1	11
Saba	»	1	3
St. Martin (Ned. gedeelte). . . .	1	1	11
Totaal. . .	4	12	98

Bovendien bevonden zich op ieder der eilanden St. Martin (Nederlandsch gedeelte) en St. Eustatius nog 2 onder-agenten van politie.

Van de maréchausseés op Curaçao zijn 2 wachtmeesters, 2 brigadiers en 26 maréchausseés in het stadsdistrict en de overigen in de buitendistricten gestationeerd.

§ 2. *Regt van verblijf.*

Bij het besluit van 24 September 1866 (*Publicatieblad* n°. 14) werd bepaald dat voortaan passen zullen worden afgegeven door den procureur-generaal, als hoofd der politie.

Bij de verordening van 19 October 1866 (*Publicatieblad* n°. 17) werd geregeld de toelating en uitzetting van vreemdelingen op Curaçao.

Het regt van verblijf werd in 1866 verleend aan 8 personen, waarvan geboren:

één te St. Domingo;
» » Jamaica;
» » Cuba;
» in Schotland;
» » Venezuela;
» » Spanje;
» » Nederland; en
» » Curaçao, doch die wegens langdurige uitlandigheid het burgerregt had verloren.

Op St Martin (Ned. gedeelte) werd dit regt verleend aan één persoon, afkomstig van Guadeloupe.

§ 3. *Zeebrieven en zeepassen.*

Bij de verordening van 9 Julij 17 December 1866 (*Publicatieblad* n°. 25) werd een nieuw reglement op het afgeven van zeebrieven en zeepassen ingevoerd.

In 1866 werden op Curaçao aan Nederlandsche kustvaarders afgegeven 41 passen.

Voorts werden afgegeven 91 zeebrieven, als: 3 aan nieuw gebouwde vaartuigen, 36 wegens verandering van schipper, 28 wegens vernieuwing van den zeebrief, 8 wegens verandering van eigenaars en 16 wegens het aannemen van de Nederlandsche vlag.

Op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) werden 2 en op St. Eustatius 5 nieuwe zeebrieven verleend.

V. Middelen van beheer met het regtswezen in verband.

§ 1. *Wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer.*

Het garantie-kapitaal dezer instelling bedroeg op ult. December 1865	f	161 980,10^{5}
De winst in 1866 bedroeg.		8 099,63
Zoodat het garantie-kapitaal op ultimo December 1866 bedroeg . .	f	170 079,73^{5}
Het kapitaal, aan particulieren behoorende, bedroeg	f	923 864,89
Ter administratie werden in 1866 gebragt		127 136,48
Interesten op kapitaal gebragt		5 754,41
	f	1 056 755,78
In 1866 afbetaalde kapitalen.		12 466,95^{5}
Zoodat het kapitaal aan particulieren toebehoorende, op ultimo December 1866 groot was	f	1 044 288,82^{5}
Verschuldigde interesten aan particulieren	f	11 933 03^{5}

Het geheele kapitaal der instelling bedroeg op ultimo December 1866:

Garantie-kapitaal	f	170 079,73^{5}
Kapitaal behoorende aan particulieren.		1 044 288,82^{5}
Verschuldigde interesten aan particulieren		11 933,03^{5}
Te zamen. . .	f	1 226 301,59^{5}

Dit bedrag was op hetzelfde tijdstip voorgesteld als volgt:

Uitgezet op hypotheken ten behoeve van de kamer	f 1 153 270,91
Een huis in de Willemstad, onder n°. 114.	6 191,40
Verschuldigde interesten door particulieren aan de kamer	56 439,26
Saldo in de kas der kamer	10 399,99 5
	f 1 226 301,59 5

Het bedrag dat op ultimo December 1866 onder de administratie was der Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische weeskamer op Curaçao, bedroeg f 116 647,66; hiervan behoorde f 48 004,47 aan de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische synagoge en het overige aan particulieren.

Op St. Eustatius kwamen in 1866 twee boedels onder het beheer der kamer, die vereffend zijn respectivelijk met een saldo van f 28,83⁵ en f 36,95. Het totaal bedrag der gelden onder beheer dezer kamer, beliep f 11 625,36, waarvan f 8887,40 op interest zijn uitgezet. Verschuldigd door diversen f 1374,08; in de kas der kamer was aanwezig een bedrag van f 784,16⁵ en in de reservekas gedeponeerd eene som van f 579,71⁵.

Op St. Martin (Ned. gedeelte) zijn in 1866 geene boedels aan de weeskamer vervallen. Het bedrag in contanten onder het beheer der kamer was f 2114,25, terwijl op interest was uitgezet eene som van f 2981,47.

§ 2. *Gevangenissen.*

Op ultimo December 1865 bleven op Curaçao in de gevangenis . . .		11 personen.
In 1866 daarbij gekomen:		
tot dwangarbeid veroordeelden	2	
tot gevangenzetting	38	
		40 »
te zamen.		51 personen,
en werden ontslagen		39 »
zoodat op ultimo December 1866 in hechtenis bleven		12 »

Nog werden in 1866 229 personen voor korten tijd daarin opgenomen.

» Het gevangenhuis en de vertrekken" zegt de Gouverneur, » zijn in behoorlijken staat gebleven.

» De gezondheidstoestand der gevangenen was gunstig.

» Orde en tucht werden met stiptheid in acht genomen.

» Het jaarlijksch afnemen van het getal der gevangenen mag grootendeels worden toegeschreven aan de verbetering in de maatschappelijke en zedelijke positie der geëmancipeerden.

» De tot dwangarbeid veroordeelden werden gebezigd tot het schoonmaken der straten."

Op St. Martin (Ned. gedeelte) kwamen 44 personen in de gevangenis, die gezamenlijk 1593 dagen straf hebben ondergaan. Op ultimo December 1866 bleef aldaar nog 1 persoon gecustodieerd.

E. Eeredienst.

I. Protestantsche. (1)

In hoofdstuk A is reeds eene opgave gedaan van het aantal belijders der verschillende gezindheden.

(1) Ter voldoening aan den op bladz 5 van het Verslag der Commissie van Rapporteurs te kennen gegeven wensch, worden van den Gouverneur van Curaçao nadere mededeelingen gevraagd zoowel omtrent de opgaven betreffende de verschillende gezindheden als betreffende de verleende subsidiën.

Aan den predikant A. J. K. MEIJER, met verlof in Nederland, is op het daartoe gedaan verzoek in 1866 een eervol ontslag verleend.

Het kapitaal der Protestantsche Kerk op Curaçao bedroeg op ultimo December 1866 f 57 664,63[4].

Dat van het weduwenfonds dier gemeente f 7618,85[5].

De uitgaven van dat fonds hebben in 1866 bedragen f 1808,60, als;

voor maandelijkschen onderstand aan weezen en kleeding.	f	1719,60
» geneeskundige behandeling		40,00
» toelaag aan de weezen op Aruba		48,00
» zegelregt		1,00
Te zamen. . . .	f	1808,60

Het weezenfonds genoot in 1866 wederom van Gouvernementswege een subsidie van f 1500.

Aan de armen dezer gemeente werd uitgedeeld eene som van f 2156,50.

Uit de algemeene armengelden werd daartoe bijgedragen f 368,91[5]

In 1866 werden bij de gemeente op Curaçao gedoopt 41 kinderen, waarvan 24 jongens en 17 meisjes.

Er werden 8 huwelijken kerkelijk ingezegend.

Het aantal catechisanten bedroeg 47.

Er werden 24 personen tot lidmaten aangenomen, waaronder 21 militairen van de zee- en landmagt.

Er werden 3 kerkelijke attestatien ingediend en 4 afgegeven.

Op Bonaire werd 1 kind gedoopt, aan 26 kinderen godsdienstig onderwijs gegeven en 2 personen tot lidmaten aangenomen.

II. ROOMSCH-KATHOLIJKE.

De heer J. F. A. KISTENMAKER, apostolisch vicaris en bisschop van Uranopolis i. p. i., bevond zich ook in 1866 nog wegens ziekte met verlof in Nederland en werd sedert gepensioneerd.

Het aantal geestelijken van den 2den rang bleef 13, waarvan op ultimo December één met verlof afwezig was.

Hunne standplaatsen waren als volgt:

op Curaçao	6	
» Bonaire	2	
» Aruba	2	
» St. Martin (Ned. ged.)	1	
» St. Eustatius . . .	1	met verlof
» Saba	1	
Totaal . .	13	

Het onbezoldigd personeel bestond nog uit 5 geestelijken.

Het aantal geestelijke zusters van liefdadigheid bedroeg 76, waarvan er zich bevonden:

in het pensionaat in het stadsdistrict	40
op de scholen in de buitendistricten	10
in het gasthuis.	16
» » krankzinnigen gesticht.	4
op Bonaire	2
» Aruba.	4
Te zamen.	76

Het kapitaal behoorende aan de Roomsch-katholijke gemeente op Curaçao, bedroeg op ultimo December 1866 f 11 841,32 en dat van de Maatschappij van Weldadigheid dier gemeente f 1184 86.

Aan de armen werd in 1866 uitgedeeld f 1469, waarvan door het Gouvernement uit de algemeene armengelden werd bijgedragen eene som van f 368,91[5].

Ook werd, even als in vorige jaren, door het Gouvernement eene som van f 1500 ten behoeve der Roomsch-katholijke weezen verstrekt.

Op Bonaire werden bij deze gemeente 152 kinderen gedoopt en 24 huwelijken kerkelijk ingezegend. Voorts genoten 624 kinderen godsdienstig onderwijs en werden 69 personen tot lidmaten aangenomen.

Op St. Martin (Ned. ged.) werden 56 kinderen gedoopt, 6 huwelijken kerkelijk ingezegend, terwijl het getal catechisanten 126 bedroeg en 17 lidmaten werden aangenomen.

III. Israëlitische gemeenten.

A. *Nederlandsche Portugeesch-Israëlitische gemeente.*

Behalve het in 1866 aan de Nederlandsche Portugeesch-Israëlitische gemeente verstrekte bedrag van f 184,46 als aandeel in de algemeene armengelden, werd door het Gouvernement verstrekt eene som van f 500 tot onderstand van Israëlitische weezen.

Het kapitaal aan de Nederlandsche Portugeesch-Israëlitische gemeente behoorende bedroeg op ultimo December 1866, f 69 070,50.

B. *Nederlandsch Hervormde Israëlitische gemeente.*

» In het jaar 1866", zegt de Gouverneur, » werd de tempel dezer gemeente, waarvan in het vorig Verslag melding is gemaakt, geheel opgetrokken en onder dak gebragt, zoodat dit gebouw, dat zich door sierlijkheid en netheid in bouworde onderscheidt, nog in het jaar 1867 tot gebruik in gereedheid zal zijn.

» De begrooting van f 40 000, tot den opbouw van dien tempel, bleek te laag genomen en zal daartoe minstens f 65 000 vereischt worden. Ook dat meerdere is nagenoeg geheel door vrijwillige leening door de gemeenteleden bijeengebragt.

» Tot ultimo December 1866 was eene som van f 42 501,49 aan den opbouw besteed.

» De godsdienst-oefeningen werden voortdurend in een privaat huis gehouden."

Het zielental der gemeente bedroeg op ultimo December 1866 206, hetgeen in vergelijking met 1865 eene vermeerdering van 11 zielen aantoont.

Ofschoon er thans geene bedeelde armen bij die gemeente bestaan, zijn echter hare leden er op bedacht geweest, om voor de toekomst ook voor hare armen te zorgen, door het daarstellen van een armenfonds, dat op ultimo December 1866 f 125 bedroeg.

De begraafplaats werd in goede orde gehouden, en eene school opgerigt, waarin op Israëlitische feestdagen door den voorlezer onderwijs wordt gegeven.

F. Instellingen van liefdadigheid.

I. Het lazarus- en krankzinnigengesticht op Curaçao.

De uitgaven voor dat gesticht bedroegen in 1866 f 4529,73[5].

Op ultimo December 1866 werden daarin verpleegd:

leprozen.	8
krankzinnigen.	14
Te zamen . .	22

De verpleging en de dienst aldaar waren toevertouwd aan 4 geestelijke zusters, een bediende en een pontvoerder.

II. HET GASTHUIS OF HOSPITAAL VOOR DE ARMEN.

Op ultimo December 1865 waren in het gesticht aanwezig		36	personen.
In 1866 zijn daarin opgenomen		115	»
Te zamen		151	personen.
Van deze zijn hersteld	65		
en overleden	42		
	—	107	»
Zoodat op ultimo December 1866 aangewezig bleven		44	personen.

Op ultimo December 1865 was *niets* in kas gebleven.

De ontvangsten in 1866 bedroegen	f	5270,75
De uitgaven		5533,18^5
Zoodat er op ultimo December 1866 meer was uitgegeven dan ontvangen	f	262,43^5

Aan dit gesticht werd ook in 1866 van Gouvernementswege eene toelage van f 1000 verleend.

III. SPAARBANK EN BANK VAN LEENING.

Het verslag van de werking en de toestand der spaar- en beleenbank van Curaçao over het 16de huishoudelijke jaar, van den 1sten Julij 1865 tot en met den 30sten Junij 1866, wordt hiernevens onder bijl. lit. A overgelegd.

Het totaal bedrag der stortingen bij de spaarbank op Bonaire bedroeg in 1866 f 840,80^5.

In den loop van dat jaar werd door die instelling op panden beleend een bedrag van f 793,50, terwijl op obligatien werd uitgezet f 450.

Het fonds der instelling bedroeg op ult. December 1866 f 1126,84.

Ook op Aruba werd in den loop van 1866 eene spaar- en beleen-, tevens hulp- en hypotheekbank, voor den landbouw opgerigt, welke kleine sommen op obligatien en producten uitleent en ook op bouwlanden voorschiet.

IV. ANDERE INSTELLINGEN VAN LIEFDADIGHEID.

De Protestantsche Maatschappij van weldadigheid, de Israëlitische Maatschappij van hulpbetoon aan vlijtige armoede en verschillende begrafenissocieteiten op Curaçao zijn allen private instellingen.

De stand der algemeene armenkassen was:

Op Bonaire:

Saldo in kas op ult. December 1865	f	260,06^5
Inkomsten in 1866		197,71^5
	f	457,78
Uitgaven in 1866		257,28
Zoodat op ult. December 1866 in kas bleef.	f	200,50

Op Aruba:

Saldo in kas op ult. December 1865	f	1122,67 5
Inkomsten in 1866		586,79
	f	1709,46 5
Uitgaven in 1866		489,72
Zoodat op ult. December 1866 in kas bleef.	f	1219,74 5
Waarvan op interest uitgezet	f	1037,60

Op St. Eustatius:

Saldo in kas op ult. December 1865	f	613,83 5
Ontvangsten in 1866		967,28
	f	1581,11 5
Uitgaven in 1866		711,94
Saldo op ult. December 1866.	f	869,17 5
In de reservekas gedeponeerd.		2511,00
Op rente uitgezet		1100,00
Totaal.	f	4480,17 5

Op St. Martin (Nederlandsch gedeelte):

Op 1 Januarij 1866 in kas	f	137,91
Inkomsten in 1866		567,93
	f	705,84
Uitgaven in 1866		693,15
Zoodat op ult. December 1866 in kas bleef.	f	12.69

G. Burgerlijke geneeskundige dienst.

De gezondheidstoestand in 1866 was over het algemeen voldoende.

Op St. Eustatius echter kwamen veel kwaadaardige koortsen voor, terwijl zich op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) en op Saba enkele gevallen van kinderpokken, van elders aangebragt, vertoonden.

Ten gevolge van het uitbreken der cholera en van het heerschen van gele koorts en

kinderpokken op het Deensche eiland St. Thomas, werden strenge quarantaine-maatregelen tegen dat eiland verordend.

Op Curaçao verminderde het getal der praktiserende geneesheeren met één, door het overlijden van een gepensioneerd officier van gezondheid.

Op ieder der andere eilanden was van Gouvernementswege een geneeskundige gevestigd. (1)

Met de herhaaldelijk, ook in 1866, door de Regering naar Curaçao gezonden koepokstof, werd maar eens goede uitkomst verkregen.

Het aantal apotheken op Curaçao onderging geene verandering.

De geneesmiddelen tot de behandeling van armen en hulpbehoevenden werden van Gouvernementswege, op aanvragen van de gezaghebbers der betrokken eilanden, verstrekt.

H. Onderwijs.

De schoolcommissie noemt in haar verslag over 1866 den toestand der scholen op het eiland Curaçao zeer gunstig. Bij het examen waren blijken gegeven, dat over het algemeen goed onderwijs wordt gegeven, en dat door de leerlingen merkelijke vorderingen zijn gemaakt.

De belangstelling in het onderwijs neemt toe bij alle klassen der bevolking.

» De landsscholen worden goed bezocht", zegt de Gouverneur, » en met hoogen lof mag de vooruitgang geroemd worden, die in de laatste jaren in het onderwijs, vooral ook op de landsscholen, is waargenomen."

In 1866 werd op Curaçao eene nieuwe school geopend, genaamd het » Collegium Neêrlandicum", onder de leiding van een in Nederland geëxamineerd hoofdonderwijzer, den heer P. Maronier.

In het jaar 1866 bezochten 1445 kinderen de onderscheidene scholen, als 716 jongens en 729 meisjes, waarvan onderwijs genoten:

op de landsscholen	312 jongens,	80 meisjes;
» » private scholen	276 »	76 »
» » scholen der zusters van liefdadigheid. . .	128 »	573 »
Te zamen . . .	716 jongens,	729 meisjes.

Bovendien werd er op de bewaarscholen nog onderrigt gegeven aan 145 jongens en 284 meisjes.

Op Bonaire werd aan 55 kinderen op de landsschool onderwijs gegeven; van deze behoorden 40 tot de onvermogenden klasse.

De scholen der zusters van liefdadigheid werden bezocht door 140 kinderen, allen van de onvermogende klasse.

Sedert November 1866 is er eene school aan de Rincon, waaraan groote behoefte bestond, in aanbouw en zal in den loop van 1867 gereed zijn. Daartoe is door het Gouvernement eene som van f 1489 bijgedragen.

Ook deze school zal staan onder de leiding der zusters van liefdadigheid.

Op Aruba bedroeg het getal leerlingen op de landsschool 61, waarvan 50 tot de onvermogende klasse behoorden.

Op de beide scholen onder de leiding der zusters van liefdadigheid werd aan een getal van 144 kinderen onderwijs gegeven.

Maatregelen zijn genomen, om aan de toenemende aanvragen tot plaatsing van kinderen op de landsscholen op Bonaire en Aruba gevolg te doen geven.

De landsscholen op St. Eustatius werden door 25 kinderen bezocht, allen uit de onvermogende klasse.

» Deze aanmerkelijke achteruitgang," zegt de Gouverneur, » van het getal leerlingen in vergelijking met het vorig jaar, wordt toegeschreven aan heerschende armoede en gebrek.

» De meeste ouders over de nalatigheid hunner kinderen aangesproken zijnde, ver-

(1) Deze geneeskundigen fungeren tevens als apotheker op de overige eilanden en voorzien daardoor in de in het Verslag der Commissie van Rapporteurs aangewezen behoefte.

klaarden in de volstrekte onmogelijkheid te zijn om hunne kinderen van een schoolpakje te voorzien. Intusschen is de gezaghebber van dat eiland met nadruk aangeschreven om het belang in het onderwijs op te wekken en geen middelen, die daartoe in zijn bereik liggen, onbeproefd te laten."

De in December 1865 benoemde onderwijzer J. Rijnenberg kwam aldaar in de maand Junij 1866 uit Nederland aan.

Op Saba is thans ook, zooveel zulks doenlijk was, in de behoefte aan onderwijs van de onvermogende kinderen voorzien.

Op St. Martin (Nederlandsch gedeelte), bedroeg het getal leerlingen op de school van den heer Hoekstra 20, waaronder 18 onvermogenden, die gratis onderwijs genoten.

De scholen in de buitendistricten werden bezocht door 92 kinderen, als:

in Cul de Sac	47
» Prinsenkwartier	30
» Simpsonsbaai	15
Te zamen . .	92

Bovendien werd de Zondagsschool van den Methodisten zendeling bezocht door 235 en die van den Roomsch-katholijken geestelijke door 174 kinderen.

I. Landsgebouwen en eigendommen.

De voornaamste werken die in 1866 door het genie-departement op Curaçao werden ten uitvoer gebragt, zijn de volgende:

het voltooijen van den regenbak naast de woning van den hospitaalmeester;

het herstellen en vergrooten der regenbakken van het hospitaal *Mundo-Novo;*

het aanvangen met het bouwen van een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen;

het verbeteren der vleeschhal, het bouwen van een afscheidingsmuur ter afsluiting van het terrein tusschen dit gebouw en de zee, met het bouwen van een nieuwe koraal- en slagtplaats;

het inrigten van twee zalen van het raadhuis, tot het houden van vergaderingen van den Raad van Bestuur, tevens kamer voor den voorzitter en die van den kolonialen raad;

het van binnen geheel verwen en schoonmaken van het gouvernementshuis;

het verbeteren en verwen van het woonhuis der plantage Pannekoek;

het geheel herstellen en verbeteren der officierswoning n°. 5 in het fort Amsterdam;

het voltooijen van een buskruidmagazijn voor 50 000 Ned. ponden op een schiereiland in het Schottegat; enz.

Overigens werden de wegen, ook in de buitendistricten, zooveel mogelijk onderhouden en verbeterd.

Op Bonaire en op Aruba bevonden zich de landsgebouwen in goeden staat.

De wegen door die eilanden werden in voldoenden staat gehouden.

Op St. Eustatius is een begin gemaakt met het bouwen van een leprozengesticht en de cipierswoning werd geheel vernieuwd.

De andere landsgebouwen, zoomede de publieke wegen, zijn in goeden staat.

Op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) werd een nieuw tolhuis daargesteld, en het dak der gevangenissen vernieuwd.

De overige landsgebouwen, als het raadhuis en schoollocaal, waren in 1866 in goeden staat.

De wegen werden zooveel mogelijk hersteld en in goeden staat gebragt.

J. Vervoerwezen.

De mailcorrespondentie met het moederland, had op den ouden voet via St. Thomas en Engeland plaats.

De dienst der zeilschoeners tusschen Curaçao en St. Thomas liet in 1866 zeer veel te wenschen over en slechts zeldzaam kwamen die schoeners bij tijds op St. Thomas, om de voor Europa bestemde brieven dadelijk te kunnen doorzenden. De noodige fondsen zijn beschikbaar gesteld om in dien stand van zaken verbetering te kunnen brengen.

Ook zijn pogingen aangewend om het eiland Curaçao te doen opnemen in de stoomlijn van te Parijs gevestigde „Compagnie Générale Transatlantique."

K. Geldelijk beheer.

§ 1. *Bank.*

Omtrent den staat der Curaçaosche Bank op ultimo December 1866, en omtrent de operatien dezer inrigting gedurende dat jaar, worden de volgende bijzonderheden in haar jaarlijksch verslag aangetroffen:

Op ultimo December 1865 was het bedrag der bankbiljetten . . . . f 206 635,00

Verdeeld als volgt:

5632	stuks	à f 5,00	. . . .	f 28 160,00
5940	»	» 10,00	. . . .	59 400,00
2399	»	» 25,00	. . . .	59 975,00
1182	»	» 50,00	. . . .	59 100,00

Het kapitaal van de Bank voortspruitende uit de ontvangsten van disconto's, interesten enz., was op 1 Januarij 1866 . .		f 164 182,14	
en is ten gevolge van ontvangen disconto's, interesten enz. gedurende 1866, na aftrek der administratiekosten, vermeerderd met		12 156,07^{5}	
Zoodat het kapitaal der Bank op ultimo December 1866 bedroeg.			176 338,21^{5}
Op 1 Januarij 1866 waren bij de Bank in deposito gebragt voor rekening van anderen		f 337,57^{5}	
In 1866 zijn in deposito ontvangen:			
Voor opbrengst van verkocht geschut vee	f 250,99		
Voor boete bedreigd tegen het overschepen van goederen bestemd voor doorvoer, in afwezigheid van den daartoe door de wet aangewezen ambtenaar, van den kapitein van de Engelsche stoomboot *Plantagenet*, om te kunnen overtrekken vóór de uitspraak van den regter, ter zake van gemelde overtreding	1000,00		
		1250,99	
		f 1588,56^{5}	
Hiervan is uitgekeerd:			
aan regthebbenden, de opbrengsten van hen toebehoord hebbende ezels, in 1866 in schutting gebragt en verkocht. . . . . f	28,26^{5}		
de koloniale kas, het saldo der in 1864 gedeponeerde gelden afkomstig van verkocht geschut vee	133,22^{5}		
Transporteren	f 161,49	f 1588,56^{5}	f 382 973,21^{5}

Per transport	f 161,49	f 1588,56^5	f 382 973,21^5
de consignataris van de Engelsche stoomboot *Plantagenet*, het bedrag door den kapitein gedeponeerd voor de boete wegens overtreding van de wet, aan boord van zijn gemeld schip bedreven	1 000,00		
		1 161,49	
Zoodat op ult°. December 1866 voor rekening van anderen was gedeponeerd			427,07^5
Het fonds der Bank bedroeg dus op ult°. December 1866.			f 383 400,29

Hiervan was uitstaande:

a. op gedisconteerde wisselbrieven, naar reden eener rente van 5 per cent 's jaars	f 279 200,00	
b. op gedeponeerde gouden en zilveren specien, tegen een disconto van 1 per cent 's jaars	16 340,00	
c. op gedeponeerde gouvernementswissels, mede tegen een disconto van 1 per cent 's jaars	1 326,00	
terwijl onder de president van de Bank, tot het doen van kleine beleeningen, berustte eene som van. . . .	1 000,00	
Te zamen		297 866,00
Saldo in de reservekas van de Bank op ult°. December 1866 . . .		f 85 534,29
waarvan:		
bankbiljetten		54 125,00
specien		31 409,29
		f 85 534,29

§ 2. *Begrooting.*

Onder lit. B wordt hierbij gevoegd de raming der ontvangsten en uitgaven over 1866, terwijl onder lit. C wordt overgelegd de staat der werkelijke ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1865.

L. Personele verordeningen omtrent alle landsdienaren.

Hieromtrent valt niets bijzonders te vermelden.

M. Nijverheid.

I. Landbouw.

Het regensaizoen van 1865 — 1866 was op Curaçao zeer ongunstig, ten gevolge waarvan geen oogst van veldvruchten verkregen werd.

Op Bonaire werd echter eene vrij groote hoeveelheid maïs ingezameld en uitgevoerd.

Op Aruba was de maïsoogst voldoende voor de behoefte; pindas en boonen werden in groote hoeveelheden ingezameld.

De uitkomsten der gouvernementscultuur-etablissementen (1) op de eilanden Bonaire en Aruba in 1866 verkregen vindt men te zamen gevat in de bijlage lit. D.

---

(1) Sedert zijn al de cultuur-etablissementen verkocht.

Bovendien leverde het eiland Bonaire in 1866 nog op:

427 010 ponden rood verwhout,
67 340 » watapanapeul, en
$68^{3}/_{4}$ vademen brandhout;

terwijl nog van Aruba werden uitgevoerd:

$49^{1}/_{2}$ ton dividivi (watapana),
200 schepels maïs,
961 » boonen, en
4071 vaten pindas.

Op St. Eustatius is door de droogte in 1866, alle oogst ten eenen male mislukt, zoodat al de dagelijksche behoeften van omliggende eilanden moesten worden aangevoerd.

Het jaar 1866 was door de droogte ook op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) voor den landbouw zeer ongunstig. Het aantal nog bewoonde plantages is 19; dat der kleine landhoeven 57.

Volgens opgaven der ingezetenen waren in bewerking:

36 akkers suikerriet,
373 » katoen, en
157 » met veldvruchten,

terwijl ongeveer 3500 akkers braak liggen of voor weilanden gebruikt worden.

De verkregen producten waren:

6000 ponden suiker,
300 gallons rhum, en
38 332 ponden katoen.

II. Veeteelt.

De stand van den veestapel was op ultimo December 1866 als volgt:

OP	Paarden.	Ezels.	Muilezels.	Runderen.	Schapen.	Geiten.	Varkens.
Curaçao	516	2 662	122	2 914	31 079	22 603	1 142
Bonaire, van particulieren	34	738	2	15	300	12 327	557
Bonaire, van het Gouvernement	31	»	»	51	141	»	»
Aruba	83	840	9	126	5 916	14 524	587
St. Eustatius	70	86	6	160	510	110	140
St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	260	15	10	554	752	619	325
Totaal	994	4 341	149	3 820	38 698	50 183	2 751

Men schat dat zich in de bosschen op Bonaire bovendien nog bevinden 100 runderen, 700 ezels en 1500 kabrieten, welke in het wild loopen en aan het Gouvernement toebehooren.

In 1866 werden op Bonaire verkocht 50 ezels, 41 runderen, 8 paarden, 193 geiten en 50 schapen.

Op Aruba bestond de uitvoer van vee in dat jaar uit 16 runderen, 250 geiten, en 57 varkens.

III. Uitgifte van gronden.

Op ultimo December 1866 waren uitgegeven:

op Curaçao	22	concessien, metende	53.97.50	bunders;
» Aruba	667	» »	1509.00.00	»
te zamen	689	concessien, metende	1562.97.50	bunders.

Bovendien werden nog op Curaçao drie stukken grond in eigendom afgestaan tot het bouwen van huizen en tegen billijke vergoeding aan de koloniale kas.

Het in het jaar 1854 aan den heer L. J. de Jongh te 's Gravenhage verleende uitsluitend regt tot ontginning van delfstoffen bevattende gronden op Aruba, werd in 1866 ingetrokken.

IV. Zoutpannen.

De zoutoogst bedroeg in 1866 op Bonaire 43 920 vaten; gebrek aan werkbare handen was oorzaak dat de oogst niet grooter is geweest. Daarvan werden 41 694 vaten verkocht.

De toestand der pannen is, voor zoo verre de beschikbare middelen strekken, gunstig te noemen. De bakken zijn echter vuil, waardoor de qualiteit van het zout achteruit gaat. (1)

» Op St. Martin (Nederlandsch gedeelte)" zegt de Gouverneur, » werd in 1866 aan de werken van het groote zoutmeer (concessie Perrinon) niets verrigt.

» Uit eene kleine door de directie ingedamde tafel, werd door de Maatschappij van zoutwinning eene hoeveelheid van 9440 vaten zout verkregen.

De door den heer Rolandus in 1852—1853 aangelegde uitwateringskanalen bevinden zich in een hoogst verwaarloosden toestand; door de Maatschappij is tot onderhoud daarvan niets gedaan, hetgeen zeer te betreuren is, vermits daardoor niet alleen het groote zoutmeer, maar ook de kleine particuliere concessien, bij hevigen stortregen aan gevaar van doorbraak en overstrooming bloot staan." (2)

Met inbegrip van de bovenvermelde 9440 vaten zout, werd in het geheel op St. Martin (Nederlandsch gedeelte) in 1866 eene hoeveelheid van 58 034½ vaten zout ingezameld.

V. Scheepsbouw.

In 1866 werden op Curaçao geene vaartuigen gebouwd.

Op Bonaire werden, behalve twee opene booten, gebouwd een schoener en vier barken, gezamenlijk metende 41½ tonnen.

VI. Handel en scheepvaart.

Op Curaçao zijn in 1866 binnengekomen:

met lading voor directen invoer	894	vaartuigen	met	51 637	ton;
» » » doorvoer	58	»	»	13 273	»
binnen 3 etmalen met hunne ladingen vertrokken .	9	»	»	689	»
Te zamen. . . .	961	»	»	65 599	ton.

(1) Aan eene aankondiging tot verkoop dier zoutpannen is sedert zooveel mogelijk openbaarheid gegeven.

(2) De Maatschappij, die vooral in de laatste jaren met vele moeijelijkheden te kampen had, hoopt echter, door de thans door haar genomen maatregelen, in staat te worden gesteld om de onderneming met goed gevolg voort te zetten.

In 1866 kwamen er dus 22 vaartuigen *minder* binnen dan in 1865; ook de tonnenmaat bedroeg 4241 ton *minder*.

Onder de van Europesche havens aangekomen schepen bevonden er zich 12 van Amsterdam, metende 1808 tonnen, en 1 van Rotterdam, metende 150 ton.

De handel met Noord-Amerika en Venezuela onderging geene verandering. De scheepvaart was in 1866 eenigzins gedrukt door de quarantaine-maatregelen die in dat jaar in werking waren.

Voor meerdere bijzonderheden wordt verwezen naar de als bijlagen onder litt. E, F en G hierbij gevoegde staten, welke mede een overzigt geven van den in- en doorvoer in 1866.

Bonaire.

Op Bonaire zijn in het jaar 1866 ingeklaard 424 vaartuigen, metende 9386½ ton, waarvan

255 Nederlandsche,
147 Venezuelaansche,
7 Engelsche,
10 Amerikaansche,
5 Spaansche;

zijnde in vergelijking met het vorige jaar eene vermeerdering van 31 vaartuigen.

Aruba.

Op Aruba werden in 1866 ingeklaard 290 vaartuigen, gezamenlijk metende 5534 tonnen, als:

99 Nederlandsche,
189 Venezuelaansche,
1 Dominicaansch, en
1 Engelsch.

De uitvoer bestond hoofdzakelijk, behalve het reeds vroeger opgegeven vee en de veldvoortbrengselen, uit gezouten visch, salem, huiden, wol, stroohoeden, jenever, geelhout, hooi, aloë, pluimgedierte, drooge goederen, touw enz.

St. Eustatius.

Op St. Eustatius was de handel van geringe beteekenis.

Een aantal van 310 vaartuigen ankerden in 1866 ter reede van dit eiland, gezamenlijk metende 8068 tonnen, als:

61	Nederlandsche,	metende	2202	tonnen;
58	Engelsche	»	1879	»
28	Amerikaansche	»	2892	»
1	Fransch	»	46	»
9	Zweedsche	»	416	»
1	Portugeesch	»	284	»
152	booten	»	349	»
Te zamen 310	vaartuigen	»	8068	»

De uitvoer bestond uit:

104 325	ponden yams,
937	vaten zoete aardappelen,
10 108	ponden katoen,
43	» pindas,
8	» stijfsel,
2 594	» tras,
6 500	stuks klinkers,
680	» breuksteenen,
22	runderen,
1	paard,
1	muilezel,
2	ezels,
97	schapen,
59	geiten,
42	varkens,
11	kalkoenen,
158	hoenders.

St. Martin (Nederlandsch gedeelte).

De haven van St. Martin werd in 1866 bezocht door 326 vaartuigen, metende 12 313 tonnen, als:

89	Nederlandsche,	metende	2072	tonnen;
125	Engelsche	»	4670	»
6	Fransche	»	277	»
15	Amerikaansche	»	1841	»
84	Zweedsche	»	3090	»
4	Spaansche	»	227	»
3	Deensche	»	136	»
Te zamen 326	vaartuigen	»	12313	»

Bovendien werd met de omliggende eilanden nog handel gedreven door middel van 207 open booten.

De uitvoer van St. Martin heeft in 1866 bestaan in:

29	paarden,
21	stuks hoornvee,
98	schapen,
75	geiten,
75	varkens,
1 275	gallons rhum,
3 550	ponden stijfsel,
11 760	ponden katoen,
2 263	vaten katoenzaad,
44 037½	vaten zout.

VII. Andere takken van nijverheid.

Visscherij.

» De visscherij", zegt de Gouverneur, » die aan vele menschen op Bonaire een middel van bestaan verschaft, is in 1866 aanmerkelijk verminderd, hetgeen moet worden toegeschreven aan de veranderingen, die in den toestand van de Rocas-eilanden heeft plaats gehad, waardoor het verkeer op die eilanden, dat vroeger vrij was en alwaar ds visschersbooten van Bonaire konden visschen en kalkbranden, veel benadeeld is, vermits door het Venezuelaansch Gouvernement de exploitatie dier eilanden aan een particulier is afgestaan, die den toegang tot do Rocas wel niet belet, maar een gedeelte van de opbrengst van den arbeid voor zich vordert".

Steenbakkerij.

Op Bonaire werd een pannen- en plavuizenbakkerij opgerigt, die 4000 stuks dakpannen en 60 000 plavuizen afleverde.

VIII. Postwezen.

De onderstaande tabel toont eenige bijzonderheden aan betrekkelijk het brievenvervoer:

ONTVANGEN.							VERZONDEN.						
VAN	Per mail.		Per gewone scheeps-gelegenheid.		Totaal brieven.	Totaal couranten.	NAAR	Per mail.		Per gewone scheeps-gelegenheid.		Totaal brieven.	Totaal couranten.
	Brieven.	Couranten.	Brieven.	Couranten.				Brieven.	Couranten.	Brieven.	Couranten.		
Nederland	3 605	4289	107	3	3 712	4292	Nederland	2951	112	67	»	3018	112
Suriname.	308	704	3	1	311	705	Suriname.	239	172	»	»	239	172
St. Thomas en andere vreemde plaatsen. . . .	8 361	»	6537	»	14 898	»	St. Thomas en andere vreemde plaatsen.	5444	67	»	»	5444	67
Totaal . .	12 274	4993	6647	4	18 921	4997	Totaal . .	8634	351	67	»	8701	351

's Gravenhage, den 11den April 1868.

De Minister van Kolonien,

J. J. HASSELMAN.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE A VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 10.

VERSLAG van de werking en den toestand der Spaar- en beleenbank van Curaçao over het zestiende huishoudelijke jaar, van den 1sten Julij 1865 tot en met den 30sten Junij 1866.

De vervulling van den pligt, het bestuur bij art. 24, in verband met art. 10 der statuten opgelegd, om jaarlijks een beredeneerd verslag te geven van de werking der instelling gedurende het afgeloopen boekjaar, en van haren toestand op den 1sten Julij, is ook dit jaar weder eene aangename taak, omdat wij daarbij voortdurend op de gunstige werking, bloei en vooruitgang der inrigting mogen wijzen.

De vorige jaarlijksche algemeene vergadering, die tegen Woensdag den 9den Augustus 1865 belegd was, moest uit gebrek aan quorum, volgens art. 11 der Statuten verdaagd worden, en werd gevolgelijk op den 16den dier maand gehouden, en door twee en twintig leden bijgewoond.

In die vergadering werd het verslag over het afgeloopen huishoudelijk jaar, waarvan den leden vooraf nevens hunne convocatie een exemplaar was toegezonden, algemeen goedgekeurd. Alleen werd door het lid N. Anslyn de bemerking gemaakt, dat daarop dit jaar niet voorkomt de verdeeling der stortingen in de Spaarbank, gelijk zulks in vroegere verslagen plaats had, ofschoon toch die opname de werking der spaarbank, vooral onder de mindere klasse, aan het publiek bekend maakte, en aangezien de gegrondheid dier bemerking algemeen werd ingezien, besloot men eenpariglijk, dat die verdeeling voortaan weder in het jaarlijksch verslag zou worden opgenomen.

Op de vraag van den Voorzitter of iemand der tegenwoordige leden eenig voorstel in het belang der instelling te doen had, vestigde het lid N. Anslyn nogmaals de aandacht der vergadering op de zoo gebrekkige opkomst der leden-Commissarissen om 's Zaturdags avonds de stortingen te ontvangen, waardoor de geregelde werking der instelling zeer belemmerd wordt, en stelde voor, om den Commissarissen voor iedere dienstbeurt een vacatiegeld van vijf gulden toe te kennen; waarop door het lid J. M. Pietersz werd aangemerkt, dat, indien zoodanig voorstel wierd aangenomen, het billijk zou zijn ook den bestuurders, die *drie* en *vier* dienstbeurten, tegen de leden-Commissarissen eene enkele, te vervullen hebben, en wel een hooger vacatiegeld toe te kennen.

Het lid S. M. Lansberg echter merkte hierop aan, dat het zijns inziens doelmatiger zijn zou om, in stede van een vacatiegeld, eene boete vast te stellen, te betalen door degenen, die op hunne beurt, daartoe behoorlijk geconvoceerd, niet aan hunne verpligting voldoen.

Na eene vrij lange discussie over die voorstellen, waaraan door onderscheidene leden werd deel genomen, kwam men, even als reeds zoo dikwijls te voren, tot de overtuiging, dat de besprokene vaststelling eener boete tot grooten omslag en moeijelijkheden zou aanleiding geven, en dat de toekenning van vacatiegelden in strijd is met den geest

der statuten, waarbij den leden der instelling het vervullen hunner dienstbeurten bij de ontvangst der stortingen is opgedragen, zoodat dan ook de beide voorstellen geen ander gevolg hadden, dan dat het bestuur al weder werd opgedragen om te trachten op de best mogelijke wijze in de aangewezen leemte te voorzien.

Hierna geen ander voorstel ter tafel gebragt zijnde, moest volgens de orde der werkzaamheden worden overgegaan, eerst tot de verkiezing van eenen Voorzitter, en daarna tot die van achttien leden voor het bestuur der instelling.

Alvorens men echter tot die verkiezing overging, gaf de aftredende Voorzitter, de heer H. Evertsz, der vergadering kennis, dat hij zich door zijne veelvuldige bezigheden genoodzaakt zou zien om bij eene mogelijke herkiezing, daarvoor te moeten bedanken, weshalve hij den tegenwoordige leden verzocht hunne stemmen op een ander uit te brengen.

Eenige leden, en in het bijzonder het lid A. L. S. Muller, verzochten den aftredenden Voorzitter dringend, om, indien hij herkozen mogte worden, alsnog gedurende één jaar de betrekking van Voorzitter der instelling te blijven waarnemen.

De heer Evertsz echter bleef bij zijn te kennen gegeven voornemen volharden.

De daarop gevolgde verkiezing had tot uitslag, dat het lid Hn. C. Henriquez met eene groote meerderheid, dat is met achttien stemmen van de twee en twintig tegenwoordige leden, tot Voorzitter der instelling verkozen was.

De heer Henriquez nam de op hem uitgebragte keuze aan, bedankte der vergadering voor het hem betoonde vertrouwen, en riep de medewerking in van hen, die tot leden van het bestuur zouden gekozen worden, om hem zoo veel mogelijk ter zijde te staan, ten einde met vereenigde krachten de goede werking, bloei en vooruitgang der instelling te bevorderen.

De daarna plaats hebbende verkiezing van achttien leden voor het bestuur, had tot uitslag dat als zoodanig gekozen werden de heeren A. W. Abrahams, N. Anslijn, J. M. Pietersz, G. J. R. de Lima, J. A. Jones, P. T. Krafft, S. M. Lansberg, W. C. Gäerste, P. Gorsira CSz., H. Evertsz, J. F. Möller, Ph. S. Leyba, A. J. Pijpers, Mr. Sol. C. Henriquez, M. B. Gorsira, D. Senior Jr., C. H. Tillerman en Moses Jesurun, de laatste bij overstemming met den heer D. A. de Lima, die een gelijk aantal stemmen op zich vereenigd had.

De ter vergadering tegenwoordige gekozen bestuurders lieten zich de op hen uitgebragte keuze welgevallen, en de optredende Voorzitter, de heer H. C. Henriquez, bedankte namens de vergadering den heer H. Evertsz, voor den ijver en de belangstelling waarmede hij gedurende twee achtereenvolgende jaren het voorzitterschap der instelling heeft waargenomen.

Op den 24sten Augustus 1865 hield het nieuwe bestuur zijne eerste vergadering, ten einde in voldoening aan het voorgeschrevene bij art. 19 der statuten uit zijn midden vier leden en eenen Secretaris te kiezen, om met den Voorzitter eenen Raad van administratie uit te maken, en werden gekozen de heeren H. Evertsz, P. T. Krafft, J. A. Jones en Mr. Sol. C. Henriquez tot leden en A. J. Pijpers tot Secretaris van dien raad.

In dezelfde vergadering werd overeenkomstig het in eene vroegere vergadering van bestuurders bepaalde, ter tafel gebragt en behandeld het voorstel van het lid des bestuurs S. M. Lansberg, houdende:

»Om de panden, die verkocht moeten worden, vooraf voor het publiek ter bezigtiging bloot te leggen."

Na eene vrij lange discussie, waarbij de gevoelens zeer uiteen liepen en eenige leden het ondoelmatige, andere het moeijelijke en kostbare er van, den voorgestelden maatregel tegenwierpen, werd dezelve toch eindelijk bij meerderheid van stemmen aangenomen en besloten:

»dat er voor rekening van de instelling geschikte, van glazen voorziene kasten zullen worden aangemaakt, waarin de voorwerpen, die in de termen vallen van verkocht te moeten worden, eenige dagen voor den verkoopdag voor het publiek ter bezigtiging zullen worden blootgelegd, blijvende de uitvoering van dat besluit, zoomede de bepaling der dagen en uren waarop de voorwerpen ter bezigtiging zullen worden gesteld, aan den Raad van administratie opgedragen.

Zoodanige kast is gevolgelijk voor rekenieg van de instelling aangemaakt, en de panden die in de maand April 1866 moesten verkocht worden, zijn daarin gedurende eenige dagen voor den verkoop ter bezigtiging blootgesteld.

De verkooping zelve had den 3den en 4den Mei 1866 plaats.

De panden toen verkocht, waren aan kapitaal en interest bezwaard met f 949,18,

en hebben bij den verkoop opgebragt de som van f 1696,90, waardoor een bedrag van f 747,72 ter beschikking van de regthebbenden overblijft.

De instelling heeft bij dien verkoop geen verlies geleden, en aangezien dezelve nog niet met het vendukantoor vereffend is, komt hij niet als zoodanig op de rekening en verantwoording voor.

Gedurende den loop van het jaar hebben de gewone en administrative werkzaamheden, bij de statuten aan het Collegie van bestuurders en den Raad van administratie opgedragen, geregeld plaats gehad, en ofschoon de invordering van interesten soms meer moeite en ernstiger maatregelen dan tot nog toe vereischte, heeft de instelling toch geene verliezen geleden, en hebben de genomen maatregelen over het algemeen gunstige gevolgen gehad.

Eene enkele administrative moeijelijkheid heeft zich echter gedurende het afgeloopen huishoudelijkjaar voorgedaan, doch ook deze is met overleg en voorzigtigheid uit den weg geruimd. Die moeijelijkheid bestond daarin, dat er aan het kantoor der instelling aangifte van het verlies van een zakboekje gedaan, en de uitbetaling van de daarop gestorte gelden werd geïnterdiceerd, terwijl van eenen anderen kant de administratie een schrijven ontving, waarbij beweerd werd dat het bedoelde boekje nooit vermist noch uit het bezit is geweest van dengenen die beweert de eenige regtmatige eigenaar er van te zijn en die nu de uitbetaling van de daarop gestorte gelden vorderde. Na eene briefwisseling met beide partijen, en nadat daarvan vooraf aan de andere partij tijdig en decisief kennis was gegeven, is eindelijk het bedrag op vertoon van het boekje, overeenkomstig art. 39 en 40 der statuten, aan den houder, zonder verzet van de zijde der tegenpartij, uitbetaald.

De stortingen in de spaarbank waren gedurende het afgeloopen jaar verdeeld als volgt:

173	van f	50	tot f	2,50
129	»	2,50	»	5,00
239	»	5,00	»	10,00
262	»	10,00	»	25,00
104	»	25.00	»	50,00
81	»	50,00	»	100,00
138	»	100,00	»	250,00
32	»	250,00	»	1200,00

te zamen 1158 stortingen ten bedrage van f 64 574,89.

Gedurende het afgeloopen huishoudelijkjaar is een nieuw lid tot de instelling toegetreden, zoodat het fonds derzelve thans 116 deelgeregtigden telt.

De verdere werking en de toestand der inrigting zullen u uit de volgende rekening en verantwoording of specifieke balans blijken.

REKENING EN VERANTWOORDING

VAN DE

SPAAR- EN BELEENBANK

OVER HET ZESTIENDE HUISHOUDELIJKE JAAR,

van 1°. Julij 1865 tot en met 30 Junij 1866.

DEBET.

SPECIFIEKE BALANS

Kassa-rekening.			
Aan saldo op 1°. Julij 1865	f 8 062,29⁵		
» het bedrag der stortingen in de spaarbank . .	64 574,89		
» » » waarmede panden zijn gelost. . . .	52 849,24		
» » » van verkochte panden ontvangen. .	1 700,00		
» » » op hypotheek en interest betaald. .	6 640,50		
» » » op obligatien en interest betaald . .	28 199,76⁵		
» » » van verkochte zakboekjes	17,00		
» » » » winst en verlies	56,10		
» » » » den inleg van één nieuw lid. .	372,00		
		f 162 471,79	
Per het bedrag op panden uitgezet	f 55 135,50		
» » » » hypotheken uitgezet.	150,00		
» » » » obligatien uitgezet	14 200,00		
» » » uit de spaarbank terugbetaald . . .	83 783,82		
» » » op rekening met diversen betaald . .	549,17		
» » » van de onkosten der instelling . . .	4 072,55		
		157 891,04	
			f 4 580,75
Beleende goederen.			
Aan saldo op 1°. Julij 1865.	f 61 563,98		
» het bedrag op panden uitgezet	55 135,50		
» » » van den interest tot 30 Junij 1865. .	7 274,30⁵		
		f 123 973,78⁵	
Per het bedrag waarmede panden zijn gelost. . . .	f 52 849,24		
» » » van verkochte panden ontvangen . .	1 200,00		
		54 049,24	
			69 924,54⁵
Diverse debiteuren.			
Aan saldo op 1°. Julij 1865 van hypotheken	f 39 456,67		
» het bedrag op hypotheek uitgezet	150,00		
» » » van den interest tot 30 Junij 1866 .	2 090,73		
		f 41 697,40	
Per het bedrag op kapitaal en interest betaald . . .	»	6 640,50	
			35 056,90
Aan saldo op 1°. Julij 1865 van obligatien	f 148 441,07		
» het bedrag op obligatien uitgezet	14 200,00		
» » » van den interest tot 30 Junij 1866 .	8 235,84		
		f 170 876,91	
Per het bedrag op kapitaal en interest betaald . . .	»	28 199,76⁵	
			112 677,14⁵
Onkosten-rekening.			
De onkosten der instelling bedroegen	»	f 4 072,55	
» verkochte zakboekjes hebben opgebragt	f 17,00		
Op kapitaal-rekening overgebragt	4 055,55		
		4 072,55	
			f 252 239,34

op den 1sten Julij 1866. CREDIT.

Kapitaal-rekening.			
Per saldo op 1°. Julij 1865	»	f 38 482,18⁵	
» het bedrag van winst en verlies . f 56,10			
» » » » interest-rekening . 10 077,01⁵	f 10 133,11⁵		
Aan het bedrag van onkosten-rekening	4 055,55		
Vooruitgang sedert 1°. Julij 1865	»	6 077,56⁵	
Per den inleg van één nieuw lid	»	372,00	f 44 931,75
Diverse crediteuren.			
Per saldo op 1°. Julij 1865	f 218 900,94⁵		
» het bedrag der stortingen in de spaarbank . .	64 574,89		
» » » » te goed gemaakte interesten . .	7 523,86	f 290 999,69⁵	
Aan het bedrag der terugname uit de spaarbank . .	»	83 783,82	207 215,87⁵
Winst en verlies.			
Per het bedrag op muntspecien enz. gewonnen . . .	»	f 56,10	
Aan » » » kapitaal-rekening gebragt	»	56,10	
Interest-rekening.			
Per het bedrag van den interest op panden	f 7 274,30⁵		
» » » » » » » hypotheek . .	2 090,73		
» » » » » » » obligatien . . .	8 235,84	f 17 600,87⁵	
Aan het bedrag van den interest op stortingen . .	f 7 523,86		
» » » op kapitaal-rekening gebragt . . .	10 077,01⁵	17 600,87⁵	
Rekening met diversen.			
Per saldo op 1°. Julij 1865	f 140,88⁵		
» het bedrag van de meerdere opbrengst der verkochte panden ontvangen	500,00	f 640,88⁵	
Aan het bedrag der regt hebbenden uitgekeerd . . .	»	549,17	91,71⁵
			f 252 239,34

SPECIFICATIE VAN DE ONKOSTEN DER INSTELLING GEDURENDE HET JAAR.

12 maanden salaris van den boekhouder	f 1 600,00
12 » » » » bankhouder	600,00
12 » » » » adsistent-boekhouder	400,00
12 » » » » waardijn	350,00
12 » » » » pedel	120,00
12 » kantoorhuur	120,00
Drukloon, boeken en schrijfbehoeften	289,15
Kosten der algemeene vergaderingen	60,00
Belasting van hypotheken	359,95
Vendu-onkosten	7,50
Drinkwater	14,40
Den deurwaarder en geregtsbode, voor geregtelijke afvragen (pro memorie)	4,05
Schoonhouden van het locaal	12,00
Olie en kaarsen	7,50
Eene glazen kast voor de panden	75,50
250 zakboekjes (pro memorie)	25,00
Vernieuwing van het bordje	4,00
Reparatie van stoelen	2,00
Verschillende kleine uitgaven	21,50
	f 4 072,55

Curaçao, den 24sten Augustus 1866.

Namens het Bestuur,

De Voorzitter,

HERMAN C. HENRIQUEZ.

De Boekhouder en Secretaris,

A. J. PIJPERS.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE B VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 11.

RAMING

DER

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

VOOR

CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN,

over het dienstjaar 1866.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	GERAAMD BEDRAG.
Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard	f 219 294,95[5]
Verkoop van producten, enz	73 650,00
	f 292 944,95[5]
Hierbij het bedrag, waarop het subsidie uit 's Rijks schatkist werd geraamd bij de wet van 30 December 1865 (*Staatsblad* n°. 185)	550 000,00
	f 842 944,95[5]

Hoofdstuk.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD BEDRAG.
I.	Gewestelijk bestuur	f 109 886,48
II.	Justitie en politie	120 942,575
III.	Geldelijk beheer	45 130,20
IV.	Eeredienst en onderwijs	64 402,01
V.	Plaatselijke en huishoudelijke kosten	84 216,95
VI.	Landsgebouwen en eigendommen	37 970,00
VII.	Wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer en weezen	4 724,95
VIII.	Militaire dienst	210 866,17
IX.	Geneeskundige dienst	45 204,375
X.	Genie, materieel der artillerie en fortificatien	53 357,745
XI.	Cultures, veeteelt en zoutwinning	48 243,50
XII.	Buitengewone en onvoorziene uitgaven	18 000,00
		f 842 944,955

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE C VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 12.

STAAT

DER

WERKELIJKE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

VOOR

CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN,

over het dienstjaar 1865.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	Werkelijke ontvangsten.
Belasting en inkomsten van onderscheiden aard	f 219 673,78
Verkoop van producten, enz	55 730,06[5]
	f 275 403,84[5]

Hoofd-stukken.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	Werkelijke uitgaven.
I.	Gewestelijk bestuur	f 103 217,41
II.	Justitie en politie	111 337,55
III.	Geldelijk beheer	42 310,65
IV.	Eeredienst en onderwijs	60 139,37
V.	Plaatselijke en huishoudelijke kosten	74 725,13
VI.	Landsgebouwen en eigendommen	27 884,84
VII.	Wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer en weezen	4 224,95
VIII.	Militaire dienst	194 430,10
IX.	Geneeskundige dienst	33 259,85
X.	Genie, materieel der artillerie en fortificatien	56 877,60
XI.	Cultures, veeteelt en zoutwinning	36 656,93
XII.	Buitengewone en onvoorziene uitgaven	6 102,58
		f 751 166,92

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE **D** VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 13.

STAAT

VAN

UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

VAN

COCHENILLE EN ALOË

DER ONDERSCHEIDENE ETABLISSEMENTEN VAN CULTUUR OP DE EILANDEN

BONAIRE EN ARUBA,

over het dienstjaar 1866.

UITGAVEN.

EILANDEN.	ETABLISSEMENTEN.	Tratementen der opzigters.	Arbeidsloon en verdere uitgaven.	Totaal van elk eiland.
Bonaire	Guatimala. Mexico. Amboina.	f 1000,00	f 5899,985	f 6899,985
Aruba.	Socotora.	»	644,74	644,74
			Totaal bedrag der uitgaven.	f 7544,725

PRO MEMORIE.

Behalve de op dezen staat vermelde opbrengsten, zijn er nog in 1866 verkregen:

Te Bonaire:

146 schepels en 10 kannen maïs, ad f 2	f	292,82
54 pinten kokosolie, ad f 0,55		29,70
	f	322,52

OPBRENGSTEN.

EILANDEN.	ETABLISSEMENTEN.	Hoeveelheid ponden.	Geldswaardig bedrag.	Totaal van elk eiland.
Bonaire.	Guatimala. Mexico.	224 ponden cochenille.	f 407,68	
	Amboina.	5351 » aloë.	2843,555	f 3251,235
Aruba.	Socotora.	1809 » aloë.	»	1003,995
Gezamenlijk bedrag der opbrengsten:				
voor 224 ponden cochenille			f 407,68	
» 7160 » aloë.			3847,55	f 4255,23

RECAPITULATIE.

EILANDEN.	Uitgaven.	Opbrengsten.	MEERDERE Uitgaven.	MEERDERE Opbrengsten.
Bonaire	f 6899,985	f 3251,235	f 3648,75	»
Aruba.	644,74	1003,995	»	f 359,255
	f 7544,725	f 4255,23	f 3648,75	f 359,255

Meerdere uitgaven. . . . f 3289,495

nen

maa

HAVE

ELAA

n	Cu a
53	7
14	
	»
	»
	»
	»
	»
	»
	»
	»
55	7
	»
	»
	»
2	14

vaartui

tonnen

4

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE **E** VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 14.

STAAT aantoonende het getal vaartuigen en derzelver tonnemaat, welke gedurende het jaar 1866 in de haven van Curaçao zijn binnengevallen.

Opgemaakt naar de staten van In- en Uitvoer.

ONDER WELKE VLAG.	UIT EUROPESCHE HAVENS.										UIT DE NOORD-AMERIKAANSCHE HAVENS.					
	Amsterdam.		Rotterdam.		Liverpool.		Hamburg.		Cardiff.		New-York.		Jacksonville.		Baltimore en Bangor.	
Nederlandsche	12	1808	»	»	2	276	2	314	»	»	11	2317	»	»	»	»
Engelsche	»	»	»	»	13	8666	»	»	»	»	6	1189	1	131	1	249
Fransche	»	»	»	»	1	276	»	»	1	205	»	»	»	»	»	»
Pruissische	»	»	»	»	2	454	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Hamburger	»	»	»	»	»	»	1	98	»	»	»	»	»	»	»	»
Spaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Deensche	»	»	»	»	»	»	1	140	»	»	»	»	»	»	»	»
Oldenburger	»	»	»	»	1	119	3	584	»	»	»	»	»	»	»	»
Zweedsche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Amerikaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6	768	»	»	4	533
Venezuelaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Hannoversche	»	»	1	150	»	»	4	455	»	»	»	»	»	»	»	»
Dominicaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Nieuw Grenadasche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	12	1808	1	150	19	9791	11	1591	1	205	23	4274	1	131	5	782
	44 vaartuigen. 13 545 tonnen.										29 vaartuigen. 5187 tonnen.					

ONDER WELKE VLAG.	UIT DE HAVENS VAN DE ZUID-AMERIKAANSCHE STATEN.													
	VENEZUELAANSCHE.													
	La Guaira, Barcelona en andere.		Porto Cavello en andere.		Coro, Cumarebo en andere.		Maracaibo, Indiaansche-kust en anderen.		Nieuw Grenada.		Vera Cruz.		Haïti, St. Domingo.	
Nederlandsche	29	1079	22	553	71	2236	92	6004	36	2041	1	68	37	1299
Engelsche	1	96	8	1744	1	58	2	154	1	58	»	»	»	»
Fransche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Pruissische	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Hamburger	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Spaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	156
Deensche	»	»	»	»	»	»	»	»	3	221	»	»	1	49
Oldenburger	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Zweedsche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Amerikaansche	1	68	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Venezuelaansche	27	1444	61	1265	76	2544	5	619	»	»	»	»	»	»
Hannoversche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dominicaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	1	52	»	»	11	422
Nieuw Grenadasche	»	»	»	»	»	»	»	»	2	110	»	»	»	»
	58	2687	91	3562	148	4838	99	6777	43	2482	1	68	52	1926
	396 vaartuigen. 17 864 tonnen.													
	492 vaartuigen, 22 340 tonnen.													

ONDER WELKE VLAG.	UIT DE WEST-INDISCHE KOLONIALE HAVENS.																VAN ZEE.		TOTAAL.	
	NEDERLANDSCHE.																			
	Suriname.		St. Eustatius, St. Martin en Saba.		Bonaire.		Aruba.		Engelsche.		Spaansche.		Fransche.		Deensche.					
Nederlandsche	2	111	6	262	147	1944	61	554	5	278	14	852	1	60	22	1252	3	112		
Engelsche	»	»	4	232	»	»	1	58	6	305	2	159	»	»	4	1390	»	»		
Fransche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	541	»	»		
Pruissische	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	141	»	»		
Hamburger	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
Spaansche	»	»	»	»	1	150	»	»	»	»	8	970	»	»	»	»	»	»		
Deensche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	49	»	»		
Oldenburger	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
Zweedsche	»	»	1	70	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
Amerikaansche	»	»	»	»	»	»	»	»	1	245	»	»	»	»	»	»	»	»		
Venezuelaansche	»	»	»	»	7	141	26	617	»	»	»	»	»	»	1	44	1	9		
Hannoversche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
Dominicaansche	»	»	»	»	»	»	1	19	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
Nieuw Grenadasche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»		
	2	111	11	564	155	2235	89	2148	12	828	24	1981	1	60	31	3417	4	121	894	51 637
	257 vaartuigen. 4158 tonnen.																			
	325 vaartuigen, 10 444 tonnen.																4	121	894	51 637

Vaartuigen welke voor doorvoer hebben ingeklaard: 58 met 13 273 tonnen.		
Vaartuigen binnen de drie etmalen met hunne ladingen vertrokken: 9 met 689 tonnen.		
Totaal in 1866.	916	55 878

In 1865 kwamen er 22 vaartuigen *meer* dan in 1866 binnen; de tonnenmaat bedroeg ook in 1865 4241 tonnen *meer*.

Curaçao, den 2den Februarij 1867.

De Gouverneur der kolonie Curaçao,
(*get.*) DE ROUVILLE,
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het Departement van Kolonien,
FEITH.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE F VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 15.

STAAT

VAN DEN

INVOER OP CURAÇAO

gedurende het jaar 1866.

Ossenhuiden.	3300
Pakken à 50 geitenvellen.	2178
Vaten en zakken koffij.	4195
Zakken cacao.	117
Ceroenen indigo.	67
Okshoofden, pakken, vaten, vaatjes enz. tabak.	2597
Okshoofden, vaten, pakken, kistjes enz. suiker.	6113
Okshoofden, pijpen, vaten rhum.	477
Tonnen verwhout.	3683
Kisten, balen, pakken enz. stukgoederen.	65
Kisten, balen, pakken, vaten enz. koopmanschappen.	386 412
Vaten, kisten, kistjes, vaatjes, stukken drooge provisien.	11 973
Idem natte provisien.	9296
Okshoofden, pijpen, vaten, kelders, damejanen jenever, brandewijn enz.	3985
Okshoofden, pijpen, vaten, kistjes wijn in soorten.	1726
Blokken, stukken, mahonij- en ander hout.	3169
Balen, vaten, pakken enz., inhoud onbekend.	30

Mille voeten timmerhout.	665
Stuks scheepstimmerhout.	132
Stuks scheepsrondhout.	50
Stuks sparren.	708
Vaten pek, teer, harpuis enz.	211
Schepels maïs.	35586
Okshoofden, vaten meel, in soorten.	17586
Kisten, kistjes, stukken kaas.	5837
Ponden staaf-, band- en bladijzer.	566
Ponden staaf-, band- en bladkoper.	269
Pakken hoedenstroo.	4336
Vaatjes buskruid.	1426
Vaten, balen, zakken katoen.	217
Vaten, balen, zakken wol.	70
Vaten zout.	363
Tonnen watapanapoul.	858
Tonnen ijs.	»
Kisten en kistjes cigaren.	146

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE G VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden).

N°. 16.

STAAT

VAN DEN

DOORVOER TE CURAÇAO

gedurende het jaar 1866.

Ossenhuiden.	189
Pakken à 50 geitenvellen.	»
Vaten en zakken koffij.	2841
Zakken cacao.	2839
Ceroenen indigo.	»
Okshoofden, pakken, vaten, vaatjes enz. tabak.	1
Okshoofden, vaten, pakken, kistjes enz. suiker.	21
Okshoofden, pijpen, vaten rhum.	7
Tonnen verwhout.	178
Kisten, balen, pakken enz. stukgoederen.	»
Kisten, balen, pakken, vaten enz. koopmanschappen.	118 327
Vaten, kisten, kistjes, vaatjes, stukken drooge provisien.	199
Idem natte provisien.	31
Okshoofden, pijpen, vaten, kelders, damejanen jenever, brandewijn enz.	»
Okshoofden, pijpen, vaten, kistjes wijn in soorten.	200
Blokken, stukken, mahonij- en ander hard hout.	885
Balen, vaten, pakken enz., inhoud onbekend.	3

»	Mille voeten timmerhout.
»	Stuks scheepsrondhout.
»	Stuks scheepstimmerhout.
»	Stuks sparren.
»	Vaten pek, teer, harpuis enz.
10260	Schepels maïs.
266	Okshoofden, vaten meel, in soorten.
5	Kisten, kistjes, stukken kaas.
»	Ponden staaf-, band- en bladijzer.
»	Ponden staaf- band- en bladkoper.
»	Pakken hoedenstroo.
»	Vaatjes buskruid.
295	Vaten, balen, zakken katoen.
»	Vaten, balen, zakken wol.
550	Vaten zout.
55	Tonnen watapanapeul.
»	Tonnen ijs.
10	Kisten en kistjes cigaren.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

VERSLAG WEGENS DE KUST VAN GUINEA.

N°. 17.

De rust in de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea werd in 1866 eenige malen verstoord, doch ook werden door den invloed van het gezag herhaaldelijk gevechten tusschen de inlanders onderling voorkomen, onder anderen tusschen de bewoners van Eguafoe en Elmina, die elkander het oppergezag betwistten.

Te Berkoe, te Apam en te Accra daarentegen, kwamen de kwartieren aldaar tot een bloedig treffen, waarbij eenige personen sneuvelden.

De gezondheidstoestand bij het personeel der ambtenaren en officieren kon in 1866 vrij gunstig genoemd worden. Slechts één ambtenaar was verpligt wegens door het klimaat veroorzaakte ziekte tijdelijk tot herstel van gezondheid naar Nederland te vertrekken. Onder de militairen van de vaste bezetting ter Kuste en de recruten van het werfdepôt kwam veelvuldig de Guineaworm voor

Onder de inlandsche bevolking was de gezondheid over het algemeen gunstig.

De proeven, genomen met de uit Nederland gezonden koepokstof, leverden gunstige resultaten op en werden door de bevolking op hoogen prijs gesteld.

De nieuwbenoemde Gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, de heer W. H. J. VAN IDSINGA, nam den 19den Januarij het bestuur over van den waarnemenden Gouverneur MAGNIN. Reeds bij Koninklijk besluit van 30 December 1866, n°. 26, werd hij echter benoemd tot Gouverneur der kolonie Suriname en vervangen door den gepensioneerden kolonel BOERS, die in April daaraanvolgende ter Kuste aankwam en het bestuur overnam van den waarnemenden Gouverneur H. DOIJER.

De weersgesteldheid was zeer gunstig; er viel weinig regen.

De aanhoudende droogte deed een groot gedeelte van de te velde staande gewassen mislukken, waardoor de prijzen der levensmiddelen stegen.

De forten verkeerden in voldoenden toestand en in hun onderhoud werd behoorlijk voorzien.

Crévecoeur te Accra, St. Anthony te Axim en Batenstein te Boutry waren het geheele jaar bezet; doch Oranje te Saccondee en St. Sebastiaan te Chama slechts tijdelijk, daar de bestuurder der beide laatste afdeelingen, wegens ziekte, herhaaldelijk was genoodzaakt om zich naar Elmina te begeven, ten einde aldaar geneeskundige hulp te erlangen.

Te Elmina werd een aanvang gemaakt met het opruimen van ruïnes in de nabijheid van het fort, waardoor de omgeving een zindelijk aanzien heeft verkregen.

De militaire bezetting ter Kuste bestond in 1866 uit:

1	kapitein-kommandant,	
1	1ste luitenant,	
6	sergeanten,	allen inlanders.
9	korporaals,	
2	tamboers,	
4	hoornblazers,	
24	tapoeijer- en	
71	neger-soldaten,	
Te zamen 118	hoofden.	

Van dezen waren 35 onderofficieren en soldaten op de forten in de afdeelingen gedetacheerd.

Er boden zich gedurende het jaar 1866 slechts 7 vrijwilligers aan bij het werfdepôt ter Kuste, voor de dienst als soldaat bij het Oost-Indisch leger; van dezen werd maar 1 aangenomen; 2 recruten deserteerden en 1 bleef met onbepaald verlof tot herstel van gezondheid in een nabij Elmina liggend dorp, zoódat er bij het einde van het jaar slechts 6 recruten beschikbaar bleven.

De regtbank te St. George d'Elmina hield 27 zittingen en behandelde 22 zaken. Door den ambtenaar, belast met de afdoening van kleine zaken te Elmina en door de bestuurders in de afdeelingen werden bovendien afgedaan 97 strafzaken en 631 burgerlijke zaken.

De staat onder lit. A, hierbij gevoegd, geeft een overzigt van de verschillende gewezen vonnissen en van den aard der misdaden, wanbedrijven en overtredingen.

Één veroordeelde werd ter dood gebragt en aan een ander werd, op zijn verzoek, door Z. M. den Koning gratie van de doodstraf verleend.

De kleine politie-magt werkte steeds gunstig.

In de gevangenissen werden 321 personen gevangen gehouden en 146 wegens schulden gegijzeld. Onder lit. B wordt hierbij gevoegd een staat van het gevangeniswezen over 1866.

Door den onderwijzer werden op zon- en feestdagen godsdienstige voorlezingen gehouden en met toestemming van het Bestuur ter Kuste, werd door het Weslyaansche genootschap, te Cape Coast gevestigd, minstens eens in de maand een leeraar naar Elmina gezonden om de Christelijke gemeente voor te gaan.

De school werd zeer goed bezocht. Het aantal leerlingen klom tot 173. Bij gelegenheid van het jaarlijksch examen, dat door de verschillende Europesche en inlandsche autoriteiten werd bijgewoond, gaven onderscheidene leerlingen bewijzen dat zij met nut van het onderwijs hadden gebruik gemaakt.

Ook het onderrigt in vrouwelijke handwerken werd gedurende de laatste tien maanden van het jaar 1866 met vrucht door ongeveer een twintigtal meisjes dagelijks bijgewoond.

De handel ter Kuste was in 1866 minder dan in het vorige jaar.

De uitvoer was belangrijk minder dan in 1865, waarvan de oorzaak waarschijnlijk ligt in de omstandigheid, dat eene belangrijke hoeveelheid stofgoud en palmolie met de mailbooten, die de Nederlandsche havens niet aandoen, wordt verzonden.

Gedurende het jaar 1866 ankerden op de verschillende reeden ter Kuste 59 schepen, metende te zamen 11 851 tonnen, waarvan:

	9	Nederlandsche,	metende	1 967	tonnen;
	12	Amerikaansche,	»	3 354	»
	20	Engelsche,	»	3 435	»
	10	Portugesche,	»	2 111	»
	5	Fransche,	»	531	»
	3	Bremer,	»	453	»
Te zamen	59	schepen,	»	11 851	tonnen.

Onder deze bevonden zich 6 vreemde oorlogschepen.

Onder lit. C wordt hierbij overgelegd eene raming van ontvangsten en uitgaven over het jaar 1866.

'sGravenhage, den 11den April 1868.

De Minister van Kolonien,

J. J. HASSELMAN.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE A VAN HET VERSLAG.
(Kust van Guinea.)

N°. 18.

OVERZIGT DER HANDELINGEN,

BETREKKING HEBBENDE TOT VONNISSEN

GEWEZEN TER

KUSTE VAN GUINEA,

gedurende het jaar 1866.

PLAATS WAAR HET VONNIS GEWEZEN IS.	Behandelde criminele zaken.		Behandelde correctionele zaken.				Burgerlijke zaken.		Aantal der gewezen vonnissen.		Totaal der gewezen vonnissen.
	Moord.	Diefstal.	Eenvoudige diefstal.	Beleediging.	Vechterijen.	Misdrijven, onder de vorige niet begrepen.	Schuldvordering.	Andere niet genoemde zaken.	Van veroordeeling.	Van vrijspraak.	
St. George d'Elmina. .	6	1	9	13	7	23	209	52	299	21	320
Axim	»	»	2	»	1	1	56	4	63	1	64
Boutry	»	»	»	»	»	2	95	26	114	7	121
Saccondee	»	»	»	1	»	1	79	6	83	1	87
Chama	»	»	2	1	2	3	11	6	19	»	25
Accra	»	»	10	9	7	18	110	32	115	18	133

Gezien,

De Gouverneur ad interim der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea,

(*get.*) HENDRIK DOIJER.

Criminele zaken.					Correctionele zaken.			Burgerlijke zaken. Getal vonnissen tot:		Getal burgerlijke zaken, waarvan gedurende de regterlijke behandeling de vervolging door partijen is gestaakt.	*Aanmerkingen.*
Doodstraf.	Tuchthuisstraf van 20 jaren.	Tuchthuisstraf van 15 tot 20 jaren.	Tuchthuisstraf van 12 tot 15 jaren.	Tuchthuisstraf van 5 jaren.	Tuchthuisstraf van 3 tot 1 jaar.	Tuchthuisstraf van 1 tot ½ jaar.	Daar beneden.	toewijzing van den ingestelden eisch.	afwijzing van den ingestelden eisch.		
2	1	2	1	1	3	9	40	188	65	8	
»	»	»	»	»	»	5	»	57	2	»	
»	»	»	»	»	»	»	2	85	8	»	
»	»	»	»	»	»	1	»	58	3	1	
»	»	»	»	»	»	8	»	13	4	1	
»	»	»	»	»	»	21	»	121	17	4	

Opgemaakt te St. George d'Elmina, den 2den April 1867.

De Waarnemende Officier van Justitie,
(*get*). W. S. P. LE JEUNE,

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Koloniën,
FEITH.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE B VAN HET VERSLAG.
(Kust van Guinea.)

N°. 19.

STAAT

DER

GEVANGENISSEN

TER

KUSTE VAN GUINEA,

over 1866.

GEVANGENIS TE	Aantal gevangenen per jaar.	Aantal gevangenen.		Preventive gevangenen.	Gegijzelden voor schulden.	Bedrag der schuld.		Gevangenen	
		Mannen.	Vrouwen.			Hoogste.	Laagste.	Misdaden.	Wanbedrijven.
St. George d'Elmina. . .	132	125	7	13	35	f 2970,00	f 37,00	7	52
Axim	16	15	1	6	39	552,00	62,00	"	3
Boutry	34	31	3	15	17	9600,00	12,50	"	2
Saccondee	39	39	"	17	13	95,00	10,00	1	4
Chama	12	7	5	2	2	108,00	47,00	"	10
Accra	44	42	2	1	40	1350,00	15,00	"	10

Gezien,

De Gouverneur ad interim der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea,

(*get.*) HENDRIK DOIJER.

egens	Getal der			Gevangenen veroordeeld voor de		Getal der ontvlugte gevangenen.	Totaal generaal der gevangenen.	AANMERKINGEN.
	ontslagens wegens							
Politie-overtredingen.	geëindigden straftijd.	bekomen vermindering van straf.	Overledenen.	1ste maal.	2de maal.			
60	53	1	1	132	»	3	145	
7	10	»	»	16	»	»	22	
»	1	»	»	»	»	7	39	
21	37	»	»	24	2	1	56	
»	9	»	»	8	2	»	14	
34	44	»	»	44	»	6	45	

Opgemaakt te St. George d'Elmina, den 2den April 1867.

De waarnemende Officier van Justitie,
(*get*) W. S. P. Le Jeune.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
Feith.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de Kust van Guinea over 1866.

BIJLAGE C VAN HET VERSLAG.
(Kust van Guinea.)

N°. 20.

RAMING

DER

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

VOOR DE

NEDERLANDSCHE BEZITTINGEN

TER

KUSTE VAN GUINEA,

over 1866.

BENAMING DER ONDERWERPEN VAN ONTVANGST.	GERAAMD BEDRAG.
Ankergelden	f 1 340,00
Boeten	2 330,00
Sommatiegelden	1 520,00
Drinkwater	330,00
Postwezen	260,00
Ontvangsten van particulieren, wegens verrigte werkzaamheden op het Gouvernements-bureau te St. George d'Elmina	560,00
Diverse ontvangsten	520,00
Toevallige baten	220,00
Kortingen op tractementen	*Memorie.*
	f 7 080,00
Subsidie tot dekking van het tekort tusschen de ontvangsten en uitgaven	132 000,00
	f 139 080,00

	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD BEDRAG.
I.	Kosten van het algemeen bestuur	f 58 923,33
II.	Kosten van politie en justitie	4 200,00
III.	Kosten van de eeredienst en het onderwijs	7 980,00
IV.	Kosten van de geneeskundige dienst	11 357,20
V.	Militaire kosten	27 538,57
VI.	Kosten van het bouwdepartement	20 956,065
VII.	Uitgaven van verschillenden aard	5 124,835
VIII.	Buitengewone en onvoorziene uitgaven	3 000,00
		f 139 080,00